

Uchwała Nr XVIII/339/12
Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego
z dnia 19 czerwca 2012 r.

w sprawie przyjęcia złożonego przez Zarząd Województwa Warmińsko – Mazurskiego dokumentu pn. „Ocena zasobów pomocy społecznej na rok 2011 dla województwa warmińsko-mazurskiego”.

Na podstawie § 35 ust. 3 lit. a i ust. 4 Regulaminu Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego przyjętego Uchwałą Nr III/21/99 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 4 lutego 1999 r. z późn. zm., w związku z art. 16a ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2009 Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.), uchwała się, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się złożony przez Zarząd Województwa Warmińsko – Mazurskiego dokument pn. „Ocena zasobów pomocy społecznej na rok 2011 dla województwa warmińsko-mazurskiego” w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa Warmińsko – Mazurskiego.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Sejmiku Województwa
warmińsko-Mazurskiego

Julian Osiecki

Załącznik do Uchwały Nr
Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego
z dnia 2012 r.

**Zarząd Województwa
Warmińsko-Mazurskiego**

Ocena zasobów pomocy społecznej na rok 2011 dla województwa warmińsko-mazurskiego

Projekt

Opracowanie:
Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
Urzędu Marszałkowskiego Województwa
Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie
Biuro ds. pomocy i integracji społecznej

Olsztyn, czerwiec 2012 r.

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE	3
2. OCENA ZASOBÓW POMOCY SPOŁECZNEJ W GMINACH	6
2.1. Dane o sytuacji demograficznej i społecznej.....	6
2.2. Dane o korzystających z pomocy społecznej	9
2.3. Wybrane usługi pomocy społecznej	18
2.4 Instytucje pomocy społecznej – gminy.....	21
2.5. Zwiększenie zasobu pomocy społecznej	27
2.6. Kadra ośrodków pomocy społecznej	34
2.7. Koszty prowadzenia i utrzymania zasobu pomocy społecznej.....	44
2.8. Środki finansowe na zadania własne i zlecone w obszarze pomocy społecznej	46
2.9. Współpraca z organizacjami pozarządowymi – zadania zlecone w obszarze pomocy społecznej..	71
2.10. Wskaźniki oceny zasobów pomocy społecznej	73
3. OCENA ZASOBÓW POMOCY SPOŁECZNEJ W POWIATACH	94
3.1. Dane o sytuacji demograficznej i społecznej.....	94
3.2. Dane o korzystających z pomocy społecznej	95
3.3. Wybrane usługi pomocy społecznej	103
3.4. Instytucje pomocy społecznej.....	105
3.5. Zwiększenie zasobu pomocy społecznej	109
3.6. Kadra powiatowych centrów pomocy rodzinie	114
3.7. Koszty prowadzenia i utrzymania zasobu pomocy społecznej.....	116
3.8. Środki finansowe na zadania własne i zlecone w obszarze pomocy społecznej	118
3.9. Współpraca z organizacjami pozarządowymi – zadania zlecone w obszarze pomocy społecznej	126
3.10. Wskaźniki oceny zasobów pomocy społecznej	128
4. OCENA ZASOBÓW POMOCY SPOŁECZNEJ W KONTEKŚCIE REALIZACJI POLITYKI SPOŁECZNEJ PRZEZ SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO.....	133
4.1. Opracowywanie i wdrażanie programów wojewódzkich	134
4.2. Organizowanie kształcenia kadr pomocy społecznej	140
4.3. Inspirowanie i promowanie nowych rozwiązań w zakresie pomocy społecznej.....	140
4.4. Zlecenie organizacjom pozarządowym zadań z obszaru polityki społecznej.....	140
4.5. Realizacja zapisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.....	141
4.6. Wdrażanie Priorytetu VII Promocja Integracji Społecznej POKL 2007-2013.....	142
4.7. Realizacja Projektu systemowego ROPS pt. „Efektywnie, Fachowo, Skutecznie na Warmii i Mazurach”.....	143
4.8. Obserwatorium Integracji Społecznej.....	144
5. WNIOSKI KOŃCOWE.....	145
5.1. Realizacja pomocy społecznej w poszczególnych obszarach na poziomie gmin i powiatów	145
5.1.1. Dane o sytuacji demograficznej i społecznej	145
5.1.2. Dane o korzystających z pomocy społecznej	145
5.1.3. Wybrane usługi pomocy społecznej.....	146
5.1.4. Instytucje pomocy społecznej	146
5.1.5. Kadra ośrodków pomocy społecznej/powiatowych centrów pomocy rodzinie	146
5.1.6. Środki finansowe na zadania własne i zlecone w obszarze pomocy społecznej	147
5.1.7. Współpraca z organizacjami pozarządowymi – zadania zlecone w obszarze pomocy społecznej.....	147
5.2. Wnioski dotyczące realizacji polityki społecznej w województwie warmińsko-mazurskim	148
5.3. Końcowe uwagi organizacyjno-techniczne do narzędzia OZPS	151

1. WPROWADZENIE

Pomoc społeczna jest jednym z wielu elementów składających się na szeroko rozumianą politykę społeczną. Jej istotą jest podejmowanie działań zmierzających do postępu społecznego oraz dążenie do zaspokojenia potrzeb w sferze socjalnej wszystkich mieszkańców.

Aktem prawnym regulującym zasady organizowania i funkcjonowania pomocy społecznej jest ustawa z dnia 12 marca 2004 roku *o pomocy społecznej* (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362, ze zm.).

W myśl zapisów ww. ustawy pomoc społeczna ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości (art. 2 ust. 1).

Uchwalona w marcu 2011 roku przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej nowelizacja ustawy *o pomocy społecznej* nałożyła obowiązek sporządzania oceny zasobów pomocy społecznej przez samorządy gmin, powiatów i województwa. Zadanie to, w sposób bezpośredni, realizowane jest odpowiednio przez: ośrodki pomocy społecznej (OPS), powiatowe centra pomocy rodzinie (PCPR) i regionalne ośrodki polityki społecznej (ROPS).

Gmina, powiat i samorząd województwa przygotowują ocenę zasobów w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej. Dokument ten powinien zawierać szczegółowe informacje dotyczące lokalnych zasobów, a w szczególności: infrastruktury, kadry, organizacji pozarządowych i nakładów finansowych na zadania pomocy społecznej, jak również zawierać ocenę poziomu zabezpieczenia potrzeb mieszkańców gmin i powiatów w obszarze pomocy społecznej.

Opracowywana corocznie ocena zasobów pomocy społecznej stanowi podstawę dla przedkładanych radom gmin, powiatów i sejmikowi województwa wniosków i rekomendacji do podjęcia priorytetowych działań celem zabezpieczenia potrzeb mieszkańców województwa w obszarze pomocy i integracji społecznej. Będzie dokumentem sprzyjającym projektowaniu interdyscyplinarnych rozwiązań dążących do zrównoważonego rozwoju zarówno na poziomie gmin, powiatów, jak i województwa.

Ponadto dokument oceny zasobów pomocy społecznej będzie punktem wyjścia do wykonywanej przez wojewodę analizy stanu i skuteczności pomocy społecznej w województwie.

Dla ułatwienia prowadzenia prac analitycznych (w tym ujednoczenia gromadzonych danych) i w celu wsparcia samorządów terytorialnych w procesie przygotowania oceny zasobów pomocy społecznej, Instytut Rozwoju Służb Społecznych w Warszawie opracował narzędzie, będące jednym z produktów projektu systemowego 1.16 „Koordynacja na rzecz aktywnej integracji” finansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego. Narzędzie składa się z części dotyczących: danych o sytuacji demograficznej i społecznej, danych o osobach i rodzinach korzystających z pomocy społecznej, danych o zasobach pomocy społecznej oraz wskaźników służących ocenie funkcjonowania systemu pomocy społecznej i istniejących potrzeb. Autorem narzędzia od strony informatycznej jest firma Sygnity S.A.

Przygotowane przez IRSS narzędzie działa jako część Statystycznej Aplikacji Centralnej znajdującej się w zasobach informatycznych Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej. Zawiera szereg technicznych ułatwień w gromadzeniu i przetwarzaniu danych, szczególnie przez ich importowanie z istniejących już systemów informatycznych – np. GUS, czy sprawozdań MPiPS.

Zgodnie z art. 21 pkt 8 ustawy *o pomocy społecznej* Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie sporządził ocenę zasobów pomocy społecznej – na podstawie ocen opracowanych przez

gminy i powiaty z uwzględnieniem kwestii oraz problemów społecznych wynikających ze *Strategii polityki społecznej województwa warmińsko-mazurskiego do 2020 roku*. Opracowany po raz pierwszy w maju 2012 roku dokument zawiera dane zbiorcze dla regionu według stanu na koniec 2011 roku.

Z uwagi na stosunkowo krótkie terminy nałożone przez ustawodawcę na wykonanie wojewódzkiej oceny zasobów pomocy społecznej (przedłożenie dokumentu do dnia 30 czerwca sejmikowi województwa), niezwykle istotne było aktywne włączenie się do terminowego wykonania oraz przekazania dokumentów z gmin (ośrodków pomocy społecznej) i powiatów (powiatowych centrów pomocy rodzinie), tj. przedłożenie sprawozdań radzie gminy oraz radzie powiatu do końca kwietnia. Ich kompletność była warunkiem do wygenerowania sprawozdawczości na poziomie województwa. Wszystkie 116 ośrodków pomocy społecznej oraz 19 powiatowych centrów pomocy rodzinie województwa warmińsko-mazurskiego przygotowało oraz przekazało sprawozdania w oparciu o nowe narzędzie w ramach Statystycznej Aplikacji Centralnej.

Należy podkreślić, że wykorzystane narzędzie nie daje możliwości nanoszenia przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie żadnych zmian czy korekt (w tym wprowadzania, modyfikowania czy usuwania danych) w wygenerowanym dla regionu materiale zbiorczym. Zebrane dane, będące sumą ze wszystkich sprawozdań jednostkowych z gmin i powiatów znajdujących się w SAC, zostały zagregowane na poziomie całego województwa i uzupełnione o części opisowe. Całość ogólnopolskich danych poddana zostanie analizie przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej.

Przy opracowaniu *Oceny zasobów pomocy społecznej na rok 2011 dla województwa warmińsko-mazurskiego* wykorzystano więc informacje z gmin i powiatów, a także dane z Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie, Urzędu Statystycznego w Olsztynie, sprawozdań resortowych (np. MPiPS-03, MPiPS-05, Sprawozdanie z realizacji programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” i in.) zamieszczonych w Statystycznej Aplikacji Centralnej oraz zasoby własne Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie.

Dane pochodzące z publikacji Głównego Urzędu Statystycznego są agregowane dla różnych okresów, dlatego w dokumencie przyjęto zasadę podawania informacji jak najbardziej aktualnych. Statystyka dotycząca ludności województwa, wykorzystana w częściach opisowych, odnosi się stanu na dzień 31 grudnia 2010 roku, ponieważ według informacji z Urzędu Statystycznego w Olsztynie dane za rok 2011 będą dostępne dopiero w październiku 2012 roku.

Zastosowanie po raz pierwszy narzędzia w ramach SAC do pewnego stopnia usprawniło przygotowanie oceny zasobów pomocy społecznej. Podczas prac nad dokumentem pojawiły się jednakże rozbieżności i wątpliwości związane z interpretacją zapisów wprowadzonych przez gminy i powiaty. Tegoroczne doświadczenia wskazują na konieczność dalszego procesu udoskonalenia i modyfikacji narzędzia, a także niezbędną poprawę merytorycznej instrukcji do jego wypełniania. Przełoży się to na agregowanie lepszej jakości danych, w oparciu o które będzie możliwa wnikliwa analiza oraz sporządzenie wniosków i rekomendacji odpowiadających na problemy społeczne występujące w województwie warmińsko-mazurskim.

Wykaz używanych w niniejszym dokumencie skrótów

OZPS	Ocena Zasobów Pomocy Społecznej
BDL	Bank Danych Lokalnych
DDP	Dzienny Dom Pomocy
DPS	Dom Pomocy Społecznej
EFS	Europejski Fundusz Społeczny
GUS	Główny Urząd Statystyczny
IRSS	Instytut Rozwoju Służb Społecznych w Warszawie
KIS	Klub Integracji Społecznej
KO	Kuratorium Oświaty
MKIS	Młodzieżowy Klub Integracji Społecznej
MPiPS	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej
MPiPS-03	Sprawozdanie półroczne i roczne z udzielonych świadczeń z systemu pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach dla Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej
OIS	Obserwatorium Integracji Społecznej
OPS	Ośrodek Pomocy Społecznej (w tym Miejskie, Miejsko-Gminne i Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej)
PCPR	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
PFRON	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
PO KL	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
PPWOW	Poakcesyjny Program Wsparcia Obszarów Wiejskich
ROPS	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie
RPDES	Regionalny Plan Działań na rzecz promocji i upowszechniania ekonomii społecznej w województwie warmińsko-mazurskim na lata 2011-2015
SAC	Statystyczna Aplikacja Centralna
ŚDS	Środowiskowy Dom Samopomocy
WTZ	Warsztaty Terapii Zajęciowej
ZAZ	Zakład Aktywności Zawodowej

2. OCENA ZASOBÓW POMOCY SPOŁECZNEJ W GMINACH

2.1. Dane o sytuacji demograficznej i społecznej

Województwo warmińsko-mazurskie leży w północno-wschodniej części kraju i zajmuje obszar 24.174 km².

Poniższa mapa przedstawia podział administracyjny województwa:

Źródło: Urząd Statystyczny w Olsztynie: http://www.stat.gov.pl/olsz/69_652_PLK_HTML.htm, dostęp: 11.05.2012, 13:44.

Województwo warmińsko-mazurskie podzielone jest na 21 powiatów, w tym 19 powiatów ziemskich oraz 2 powiaty grodzkie (miasta na prawach powiatu) – miasto Olsztyn i miasto Elbląg. Na terenie województwa znajduje się 116 gmin, w tym: 16 miejskich, 33 miejsko-wiejskie i 67 wiejskich.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego na koniec 2010 roku województwo zamieszkiwało 1.427.241 osób, co stanowiło 3,7% mieszkańców Polski. Zgodnie z jednostkowymi sprawozdaniami gmin i powiatów liczba ludności w 2011 roku wynosiła 1.443.828 osób – dane te można traktować jedynie poglądowo, gdyż nie są one jeszcze potwierdzone przez GUS.

Sytuacja demograficzna i społeczna w województwie warmińsko-mazurskim jest zróżnicowana w poszczególnych podregionach, obserwuje się jednak pewne ogólne tendencje na poziomie województwa.

W 2011 roku liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w gminach wyniosła 81.876. Od lipca 2011 roku zmieniły się przepisy prawne, według których podmioty gospodarcze rejestrowane są w centralnym zbiorze Ministerstwa Gospodarki, dlatego w niektórych sprawozdaniach jednostek pomocy społecznej wykazano wartości zerowe lub tylko liczbę podmiotów zarejestrowanych do czerwca 2011 roku.

Według analizy przeprowadzonej przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, na koniec 2011 roku funkcjonowało 16 spółdzielni socjalnych, natomiast w samym 2011 roku utworzono 7 spółdzielni. W sprawozdaniu zbiorczym OZPS wykazano istnienie 20 tego typu podmiotów w analogicznym okresie.

Z zebranych danych wynika, że w 2012 roku liczba mieszkań znajdujących się w zasobach gmin zmniejszy się łącznie o 976 lokali (w 64 gminach zmniejszy się o 1.019 lokali a w 15 gminach zwiększy się o 43 lokale). Jednocześnie niepokojące jest to, że w stosunku do 2011 roku liczba osób oczekujących na te mieszkania wzrosła w 2012 roku z 6.149 do 6.459 osób. Wzrost liczby osób oczekujących na mieszkania o 310 osób odnotowano w 50 gminach. Planuje się zwiększenie liczby mieszkań socjalnych w 2012 roku o 185 lokali w 31 gminach oraz zmniejszenie o 37 lokali w 6 gminach, co w konsekwencji zwiększy liczbę lokali socjalnych w województwie łącznie o 148 mieszkań i planowana liczba tych lokali w 2012 roku wyniesie 2.666. Dodatkowo zauważa się, że w tym samym czasie zwiększy się liczba oczekujących na lokal socjalny w 37 gminach o 350 osób, a w 13 gminach zmniejszy się o 160 osób, co łącznie skutkuje zwiększeniem liczby oczekujących w 2012 roku o 190 osób w stosunku do roku 2011. W 27 gminach w ogóle nie ma mieszkań socjalnych i w 2012 roku nie planuje się tam ich utworzenia.

Zauważa się, że liczba żłobków w gminach w 2011 roku była zdecydowanie za mała w stosunku do liczby dzieci oczekujących na miejsce (19 żłobków przy 1.028 dzieciach oczekujących). Według GUS-u liczba żłobków w 2010 roku wynosiła 18 (łącznie z oddziałami żłobkowymi przy przedszkolach), a liczba miejsc w tych placówkach – 894. Dane GUS za późniejsze lata nie są aktualnie dostępne, dlatego nie jest możliwa weryfikacja informacji o liczbie żłobków za 2011 rok zebranych za pomocą OZPS. Niewystarczająca liczba miejsc w żłobkach i oddziałach żłobkowych oraz fakt, że w niektórych gminach tego typu jednostki nie funkcjonują, może być jedną z przyczyn nie podejmowania pracy przez młode matki, co wiąże się również z problemem bezrobocia. Warto zauważyć, że planowana ilość żłobków w 2012 roku zwiększy się do 27 instytucji. W 7 gminach zostanie utworzonych 8 nowych żłobków lub oddziałów żłobkowych (2 jednostki w mieście Olsztyn), w tym 5 gmin będzie prowadziło po raz pierwszy tego typu placówki. W ramach resortowego programu rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 „MALUCH” Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, utworzy się w 2012 roku 3 placówki (dwie w Olsztynie i jedną w Olecku), w których powstaną łącznie 44 nowe miejsca dla dzieci. W ramach konkursu „MALUCH” 2012 dofinansowywane są, w formie dotacji celowej z budżetu państwa, działania na rzecz rozwoju infrastruktury opieki nad dzieckiem w wieku do lat 3, tj. żłobki, kluby dziecięce i dzienni opiekunowie. O dotacje mogą ubiegać się jednostki samorządu terytorialnego szczebla gminnego.

W związku z alokacją środków europejskich na tworzenie przedszkoli (m. in. z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na lata 2007-2013 z Priorytetu IX, Działanie 9.1 Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty, Poddziałanie 9.1.1 Zmniejszanie nierówności w stopniu upowszechnienia edukacji przedszkolnej oraz z pomocy Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa na finansowanie przedszkoli powstających na terenach małych miasteczek i wsi), ich liczba w województwie na przestrzeni kilku lat systematycznie wzrasta, choć biorąc pod uwagę stale rosnącą liczbę dzieci podlegających obowiązkowi rocznego przygotowania przedszkolnego oczekujących na miejsce (6.878 w 2010 roku, 7.706 w 2011 roku, 7.848 w 2012 roku), nadal obserwowany jest deficyt wśród tych placówek. Co więcej, według danych z gmin prognozuje się, że do końca 2012 roku liczba przedszkoli może zmniejszyć się łącznie o 4. W 6 gminach planuje się zlikwidowanie 9 placówek (w tym jedynie istniejących w gminie Lidzbark Welski – 2 przedszkola, w gminie

Reszel – 1 przedszkole oraz w gminie Wielbark – 1). Natomiast w 4 gminach ma powstać 5 nowych przedszkoli, w tym jedno w gminie Banie Mazurskie, gdzie dotychczas nie funkcjonowało żadne przedszkole. Według danych z Systemu Informacji Oświatowej, stan na dzień 30 września 2011 roku, w województwie warmińsko-mazurskim funkcjonowało 725 przedszkoli (w tym również oddziałów przy szkołach podstawowych, punktów przedszkolnych i zespołów wychowania przedszkolnego).

Analizując dane za 2011 rok oraz prognozy na 2012 rok, planuje się zmniejszenie liczby szkół podstawowych w 13 gminach, łącznie o 24 placówki. Zwiększenie ich liczby planuje się jedynie w dwóch gminach: Dobrze Miasto – o 1 placówkę i w Olsztynie – o 2 placówki. Obserwacja procesu zmniejszania się liczby szkół może być związana z błędnym wypełnieniem sprawozdania lub brakiem danych w niektórych gmin. Przykładowo obserwuje się, że w 3 gminach (Lidzbark Welski – 6 szkół, Reszel – 3 i Wielbark – 4) nie wykazano ponownie w planie na 2012 rok funkcjonowania tego typu placówek. Jednakże w ostatnich latach obserwuje się wzmożony napływ wniosków do Kuratorium Oświaty o likwidację, przekształcenie lub połączenie przedszkoli, szkół i ich filii. Według informacji KO w 2012 roku zostanie zlikwidowanych 29 szkół i placówek. Największa skala przekształceń dotyczy szkół ponadgimnazjalnych i związana jest z modernizacją kształcenia zawodowego. Na proces ten ma także wpływ niży demograficzny, który rozpoczął się w 1991 roku.

Odnotowuje się wzrost liczby instytucji kulturalnych oraz świetlic dla dzieci i klubów dla młodzieży. Liczba obiektów sportowych w ostatnich latach również wzrosła (839 w 2010 roku, 942 w 2011 roku), m.in. dzięki alokacji środków europejskich na infrastrukturę sportową (m. in. z Regionalnego Programu Operacyjnego „Warmia i Mazury” na lata 2007-2013) oraz środków rządowych na kompleksy boisk sportowych „Orliki”.

DANE O SYTUACJI DEMOGRAFICZNEJ i SPOŁECZNEJ W GMINACH (stan na 31.XII)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata poprzednie		Rok oceny	Prognozy roku następnego	
	Rok 2009	Rok 2010			
MIESZKAŃCY (w osobach)					
Ogółem	1	1 414 328	1 425 911	1 443 828	X
W tym:					
Kobiety	2	725 273	730 946	740 618	X
Mężczyźni	3	689 055	694 965	703 210	X
Bezrobotni ogółem	4	109 854	105 574	109 315	X
Bezrobotni długotrwale ogółem	5	46 776	49 871	55 716	X
Bezrobotni ogółem z prawem do zasiłku	6	25 861	21 659	21 528	X
PODMIOTY GOSPODARCZE					
Liczba zarejestrowanych w gminie podmiotów gospodarczych	7	105 634	110 048	81 876	X
Liczba spółdzielni socjalnych ogółem działających w gminie	8	115	19	20	X
INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA					
Liczba mieszkań w zasobie gminy	9	38 608	35 943	36 925	35 949

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognozy roku następnego
		Rok 2009	Rok 2010		
Liczba oczekujących na mieszkanie z gminy	10	5 351	5 502	6 149	6 459
Liczba mieszkań (lokali) socjalnych	11	2 132	2 188	2 518	2 666
Liczba osób oczekujących na mieszkanie (lokal) socjalny	12	2 599	2 938	3 467	3 657
Liczba żłobków w gminie	13	14	14	19	27
Liczba oczekujących dzieci na miejsce w żłobku	14	1 075	1 200	1 028	1 121
Liczba przedszkoli w gminie	15	290	315	361	357
Liczba oczekujących dzieci na miejsce w przedszkolu	16	7 045	6 878	7 706	7 848
Liczba szkół podstawowych	17	520	516	518	494
Liczba szkół gimnazjalnych	18	253	254	262	260
Liczba świetlic dla dzieci i klubów dla młodzieży	19	648	679	769	777
Liczba bibliotek w gminie	20	337	338	338	326
Liczba domów kultury	21	137	136	143	143
Liczba obiektów sportowych (boisk, hal, pływalni itp.)	22	723	839	942	959
Liczba sal widowiskowych (w tym kin)	23	56	58	65	65
Liczba podstawowych zespołów opieki zdrowotnej na terenie gminy	24	594	610	814	821
Liczba szpitali na terenie gminy	25	35	36	39	39
Liczba innych placówek medycznych, (np. gabinety stomatologiczne)	26	452	450	574	575
Liczba policyjnych rewirów dzielnicowych	27	215	216	218	217

2.2. Dane o korzystających z pomocy społecznej

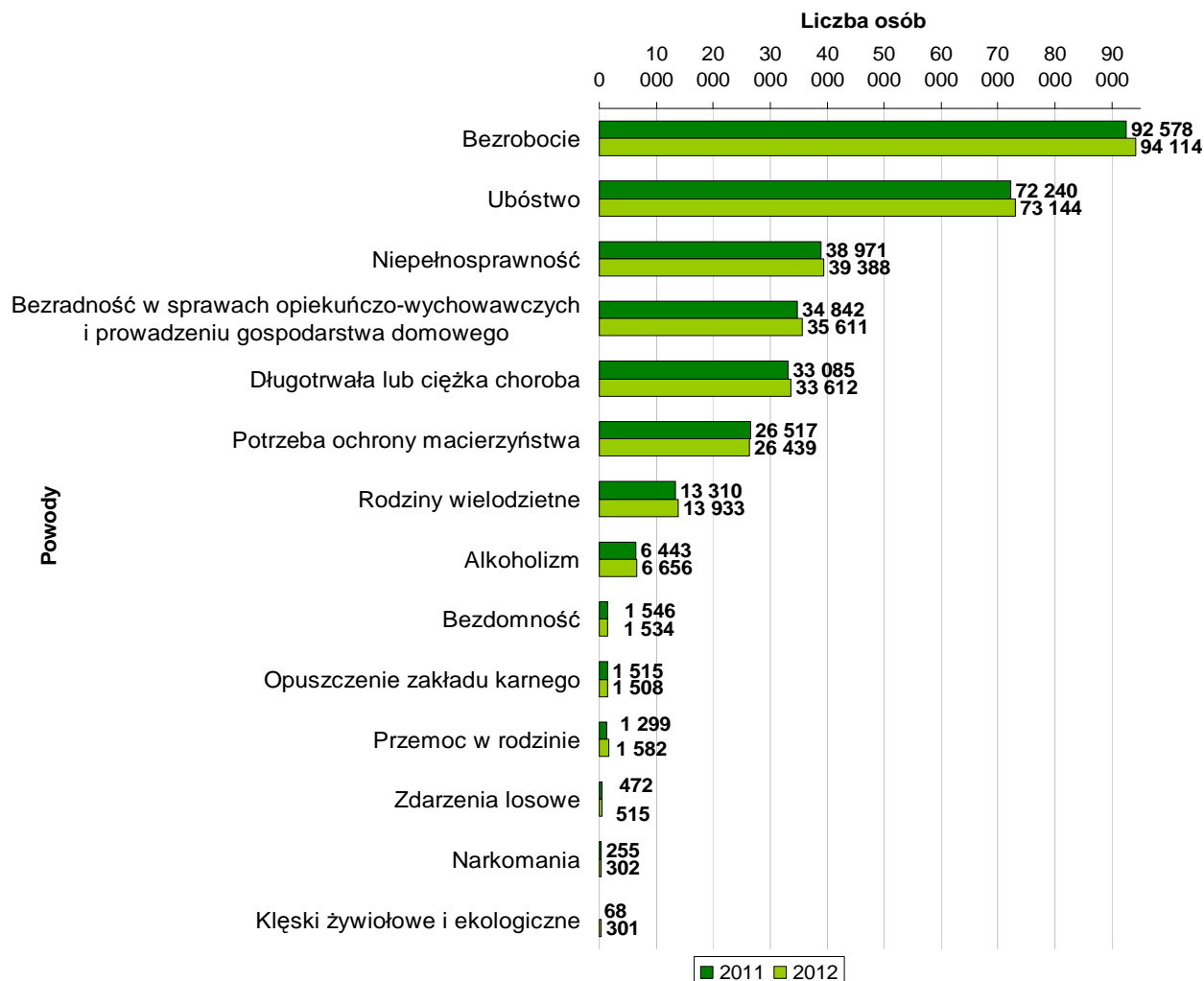
Dane przekazane ze 116 ośrodków pomocy społecznej województwa warmińsko-mazurskiego wskazują, że w 2011 roku 140.787 osobom przyznano decyzją świadczenie (zarówno w ramach zadań własnych i zleconych). Liczba rodzin ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie wyniosła 75.814, natomiast liczba osób w rodzinach 202.198.

W 2012 roku prognozuje się wzrost liczby przyznanych świadczeń. Planuje się, że liczba osób, którym zostanie przyznana pomoc (zarówno w ramach zadań własnych

i zleconych) wyniesie 144.177 osób – wzrost o 2,41%. Prognozowana na 2012 rok liczba rodzin wynosi 77.617, liczba osób w rodzinach 209.824.

Poniższy wykres prezentuje liczbę odbiorców świadczeń z systemu pomocy społecznej w gminach w podziale na powody przyznania pomocy w oparciu o dane pozyskane ze 116 gmin.

Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie w gminach bez względu na rodzaj finansowania (zarówno w ramach zadań własnych i zleconych) z podziałem na powody* wraz z prognozą na 2012 rok:

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OZPS ze 116 ośrodków pomocy społecznej z województwa warmińsko-mazurskiego

* Ubóstwo, jako samodzielna przesłanka udzielenia pomocy społecznej nie występuje. Łącznie z ubóstwem musi wystąpić inna przesłanka udzielenia świadczenia, określona w art. 7 ustawy o pomocy społecznej. Powody przyznania pomocy w powyższym wykresie zostały zaprezentowane zgodnie podziałem i nazewnictwem zawartym w aplikacji SAC do sporządzania oceny zasobów pomocy społecznej.

Z przedstawionego wykresu wynika, iż dominującymi powodami przyznania pomocy społecznej w województwie są bezrobocie (29%), ubóstwo (22%) oraz niepełnosprawność (12%). Znaczną grupę odbiorców pomocy (ponad 30%) stanowią osoby, które otrzymały pomoc z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego czy potrzeby ochrony macierzyństwa.

Spośród trzech wyodrębnionych kategorii odbiorców pomocy społecznej uwzględnionych w narzędziu OZPS znaczną grupę stanowią osoby do 18 roku życia. Z pozyskanych danych wynika, że spośród osób do 18 roku życia zamieszkujących województwo warmińsko-mazurskie ponad 20% stanowią osoby, które uzyskują pomoc z ośrodków pomocy społecznej.

Poniżej zamieszczono zestawienie przedstawiające liczbę osób w województwie, które uzyskały pomoc w 2011 roku z podziałem na wybrane kategorie: osoby do 18 roku życia, kobiety w wieku 60 lat i więcej oraz mężczyźni w wieku 65 lat i więcej. Zaprezentowano także udział procentowy (szacunkowo) osób otrzymujących pomoc społeczną w danej kategorii osób zamieszkujących województwo warmińsko-mazurskie.

Odbiorcy pomocy społecznej w gminach, którzy uzyskali pomoc w 2011 roku z podziałem na wybrane kategorie:

Lp.	Wybrane kategorie osób	Liczba osób, które uzyskały pomoc w 2011 r.	Liczba mieszkańców województwa z podziałem na wybrane kategorie wiekowe i płeć (wg stanu na 31.12.2010 r.)	% osób w województwie, które otrzymały pomoc społeczną w 2011 (w wybranej kategorii osób)
1.	Osoby do 18 roku życia	59.849	285.743	20,95%
2.	Kobiety w wieku 60 i więcej lat	6.704	149.247	4,49%
3.	Mężczyźni w wieku 65 i więcej lat	2.006	61.969	3,24%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OZPS ze 116 ośrodków pomocy społecznej z województwa warmińsko-mazurskiego oraz danych GUS (BDL – stan na 31.12.2010 r.)

Zgodnie z danymi przekazanymi ze 116 ośrodków pomocy społecznej w 2011 roku 136.047 osobom przyznano decyzją świadczenie w ramach zadań własnych gminy, liczba osób w rodzinach wyniosła 196.224, liczba rodzin wyniosła 72.439. Na kwotę świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej w ramach zadań własnych w 2011 roku gminy wydatkowały 214.776 tys. zł.

W 2012 roku szacuje się wzrost liczby osób, które otrzymają pomoc w ramach zadań własnych gminy do 137.801 osób (wzrost o 1,29%), a także wzrost wydatków na świadczenia do 247.481 tys. zł (wzrost o 15,23%). Z danych gminnych ocen zasobów pomocy społecznej wynika, iż najwięcej osób otrzymało w 2011 roku zasiłek celowy, tj. 57.532 osoby. Najwięcej środków wydatkowano w związku z odpłatnością za pobyt mieszkańca w domu pomocy społecznej, tj. 34.854 tys. zł. Również w wydatkach na odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej prognozowany jest w 2012 roku największy wzrost o 19,42%, względem roku 2011.

W 2011 roku 1.841 osobom przyznano decyzją świadczenia w ramach zadań zleconych gminom. Liczba osób w rodzinach, którym przyznano decyzją świadczenia wyniosła 3.265, liczba rodzin 1.423. W 2012 roku prognozuje się nieznaczny wzrost liczby osób, którym zostaną udzielone świadczenia w ramach zadań zleconych do 1.863 osób – wzrost 1,2%.

Świadczenia pieniężne z pomocy społecznej wydatkowane w ramach zadań zleconych w 2011 roku wyniosły 18.229 tys. zł. W 2012 roku prognozuje się dalszy wzrost wydatków. Suma prognozowanych wydatków na 2012 rok wskazująca na ponad dwukrotny wzrost w stosunku do 2011 roku wyniosła 39.339 tys. zł, jednak analiza poszczególnych kwot przekazanych przez ośrodki pomocy społecznej pozwala przypuszczać, że jest to kwota znacznie zawyżona (2 gminy podały w prognozie na 2012 rok bardzo wysokie kwoty

tj. wzrost o ponad 15 mln zł i wzrost o ponad 6 mln zł w stosunku do wydatków zrealizowanych w 2011 roku).

W przypadku świadczeń pieniężnych wypłacanych na podstawie realizacji zapisów innych ustaw niż ustawa o pomocy społecznej, największy prognozowany wzrost w 2012 roku w porównaniu z wydatkami z 2011 roku odnotowuje się w wydatkach na świadczenia pielęgnacyjne (tj. wzrost o 8,92%) i w wydatkach na zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłków rodzinnych – wzrost o 5,26% (zadania realizowane na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2006 Nr 139 poz. 992, ze zm.), a także w świadczeniach alimentacyjnych (zadanie realizowane na podstawie ustawy z dnia 15 grudnia 2008 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów). Analizując dane należy zwrócić uwagę na to, że kwota 159.137 tys. zł (wiersz nr 133) na wypłatę świadczeń alimentacyjnych prognozowana na 2012 rok wskazuje na wzrost o 84.691 tys. zł. Kwota ta jest zawyżona na skutek błędnego zapisu dokonanego przez jedną z gmin. Pozycja 133 powinna wynosić w 2012 roku 78.867 tys. zł, co daje 5,97% wzrost w stosunku do 2012 roku.

DANE O KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ W GMINACH (w całym okresie sprawozdawczym)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata poprzednie		Rok oceny	Prognozy roku następnego	
	Rok 2009	Rok 2010			
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych i zleconych - ogółem					
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	1	142 380	141 984	140 787	144 177
Liczba świadczeń pieniężnych	2	104 730	106 446	107 016	110 067
Liczba świadczeń niepieniężnych	3	59 439	58 597	60 562	62 947
Liczba rodzin ogółem	4	74 729	75 402	75 814	77 617
Liczba osób w rodzinach	5	213 665	208 256	202 198	209 824
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych - ogółem					
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	6	134 010	135 929	136 047	137 801
Liczba rodzin ogółem	7	69 425	71 288	72 439	74 394
Liczba osób w rodzinach	8	202 681	201 103	196 224	201 757
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych - ogółem					
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	9	12 181	2 023	1 841	1 863
Liczba rodzin ogółem	10	11 443	1 573	1 423	1 450
Liczba osób w rodzinach	11	20 681	3 828	3 265	3 440
PRZYCZYNY ŚWIADCZEŃ					
Ubóstwo					
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	12	65 347	70 442	72 240	73 144
W tym: korzystanie długotrwale	13	30 243	31 787	35 895	36 368

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognozy roku następnego
		Rok 2009	Rok 2010		
Liczba świadczeń pieniężnych	14	47 384	52 707	56 697	57 851
Liczba świadczeń niepieniężnych	15	26 790	28 148	30 513	31 209
Liczba rodzin ogółem	16	33 941	36 126	37 486	38 945
Liczba osób ogółem w rodzinach	17	107 474	105 335	104 758	107 840
Bezrobocie					
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	18	87 631	91 886	92 578	94 114
W tym: korzystanie długotrwale	19	36 232	37 472	43 015	44 058
Liczba świadczeń pieniężnych	20	66 129	71 507	73 208	74 972
Liczba świadczeń niepieniężnych	21	32 667	32 810	34 866	35 448
Liczba rodzin ogółem	22	40 748	44 015	44 627	45 800
Liczba osób ogółem w rodzinach	23	130 651	136 593	133 661	136 896
Niepełnosprawność					
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	24	37 619	37 949	38 971	39 388
Liczba świadczeń pieniężnych	25	29 271	30 163	31 176	31 610
Liczba świadczeń niepieniężnych	26	13 404	12 776	14 455	14 615
Liczba rodzin ogółem	27	22 222	22 821	23 449	23 809
Liczba osób ogółem w rodzinach	28	52 043	52 830	52 077	53 070
Długotrwała lub ciężka choroba					
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	29	30 777	31 849	33 085	33 612
Liczba świadczeń pieniężnych	30	24 175	25 365	26 528	27 179
Liczba świadczeń niepieniężnych	31	11 730	11 829	13 079	13 219
Liczba rodzin ogółem	32	17 716	19 464	20 250	20 637
Liczba osób ogółem w rodzinach	33	43 348	44 060	44 096	45 122
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego					
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	34	35 021	35 925	34 842	35 611
W tym: korzystanie długotrwale	35	14 796	14 550	14 915	15 121
Liczba świadczeń pieniężnych	36	8 016	8 571	9 824	10 505
Liczba świadczeń niepieniężnych	37	18 193	17 878	18 602	18 959
Liczba rodzin ogółem	38	13 759	13 814	12 896	13 383
Liczba osób ogółem w rodzinach	39	54 638	55 842	49 948	51 513
W TYM					

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata poprzednie		Rok oceny	Prognozy roku następnego	
	Rok 2009	Rok 2010			
Rodziny niepełne					
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	40	20 430	19 621	19 742	20 072
W tym: korzystanie długotrwałe	41	9 113	8 310	8 677	8 874
Liczba rodzin ogółem	42	9 362	9 003	8 988	9 342
Liczba osób ogółem w rodzinach	43	30 478	28 756	28 564	29 396
Rodziny wielodzietne					
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	44	15 821	15 918	13 310	13 933
Liczba świadczeń pieniężnych	45	8 964	8 093	7 606	8 163
Liczba świadczeń niepieniężnych	46	10 166	10 557	8 743	9 305
Liczba rodzin ogółem	47	4 281	4 703	3 633	3 918
Liczba osób ogółem w rodzinach	48	27 123	28 205	22 308	24 071
Alkoholizm					
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	49	6 082	6 473	6 443	6 656
W tym: korzystanie długotrwałe	50	3 293	3 335	3 575	3 736
Liczba świadczeń pieniężnych	51	4 486	4 929	5 098	5 241
Liczba świadczeń niepieniężnych	52	2 448	2 665	2 635	2 830
Liczba rodzin ogółem	53	3 848	4 229	4 320	4 442
Liczba osób ogółem w rodzinach	54	9 885	10 554	9 972	10 349
Narkomania					
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	55	237	280	255	302
W tym: korzystanie długotrwałe	56	70	87	108	133
Liczba świadczeń pieniężnych	57	197	244	227	252
Liczba świadczeń niepieniężnych	58	59	69	61	105
Liczba rodzin ogółem	59	192	218	206	247
Liczba osób ogółem w rodzinach	60	304	341	317	408
Potrzeba ochrony macierzyństwa					
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	61	23 650	25 331	26 517	26 439
Liczba świadczeń pieniężnych	62	15 585	17 579	18 831	18 739
Liczba świadczeń niepieniężnych	63	12 897	13 403	13 917	13 635
Liczba rodzin ogółem	64	6 897	7 476	8 062	8 271

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata poprzednie		Rok oceny	Prognozy roku następnego	
	Rok 2009	Rok 2010			
W tym wielodzietność					
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	65	15 431	16 680	18 342	18 176
W tym: korzystanie długotrwałe	66	6 088	6 870	8 024	8 144
Liczba świadczeń pieniężnych	67	9 431	10 688	11 774	11 865
Liczba świadczeń niepieniężnych	68	9 437	10 033	11 307	11 048
Liczba rodzin ogółem	69	3 844	4 106	4 538	4 637
Liczba osób ogółem w rodzinach	70	22 876	24 334	27 077	26 988
Bezdomność					
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	71	1 365	1 504	1 546	1 534
W tym: korzystanie długotrwałe	72	669	718	831	876
Liczba świadczeń pieniężnych	73	1 075	1 185	1 218	1 243
Liczba świadczeń niepieniężnych	74	499	585	682	711
Opuszczenie zakładu karnego					
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	75	1 230	1 334	1 515	1 508
Liczba świadczeń pieniężnych	76	1 140	1 252	1 415	1 435
Liczba świadczeń niepieniężnych	77	142	190	255	332
Przemoc w rodzinie					
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	78	1 112	1 430	1 299	1 582
W tym: korzystanie długotrwałe	79	465	536	533	667
Liczba świadczeń pieniężnych	80	809	1 045	961	1 217
Liczba świadczeń niepieniężnych	81	625	825	674	995
Liczba rodzin ogółem	82	633	865	764	987
Liczba osób ogółem w rodzinach	83	2 263	2 882	2 739	3 609
Zdarzenia losowe					
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	84	440	416	472	515
Liczba świadczeń pieniężnych	85	378	360	408	456
Liczba świadczeń niepieniężnych	86	89	89	122	163
Liczba rodzin ogółem	87	309	269	268	383
Kłęski żywiołowe i ekologiczne					
Liczba osób, którym przyznano	88	177	50	68	301

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognozy roku następnego
		Rok 2009	Rok 2010		
decyzją świadczenie					
Liczba świadczeń pieniężnych	89	148	15	58	296
Liczba świadczeń niepieniężnych	90	27	25	9	40
Liczba rodzin ogółem	91	121	38	60	296
Liczba osób ogółem w rodzinach	92	349	95	210	663
WYBRANE KATEGORIE OSÓB					
Osoby do 18 roku życia					
Liczba osób ogółem, które uzyskały pomoc	93	61 882	60 821	59 849	59 873
W tym: korzystanie długotrwałe	94	29 865	29 515	33 235	33 383
Kobiety w wieku 60 i więcej lat					
Liczba osób ogółem, które uzyskały pomoc	95	6 319	6 443	6 704	7 365
W tym: korzystanie długotrwałe	96	3 153	3 186	3 881	4 073
Mężczyźni w wieku 65 i więcej lat					
Liczba osób ogółem, które uzyskały pomoc	97	1 804	1 876	2 006	2 420
W tym: korzystanie długotrwałe	98	967	1 005	1 175	1 301
ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE Z POMOCY SPOŁECZNEJ (decyzje administracyjne)					
ZADANIA WŁASNE GMINY					
Kwota świadczeń ogółem w tys. zł	99	152 958	195 928	214 776	247 481
ZADANIA ZLECONE GMINIE					
Kwota świadczeń ogółem w tys. zł	100	49 750	17 418	18 229	39 339
W tym:					
Zasiłek stały					
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	101	11 010	11 390	11 965	12 194
Liczba świadczeń ogółem	102	108 480	112 346	118 191	123 050
Kwota świadczeń, w tys. zł	103	36 526	38 529	41 017	42 981
Zasiłek okresowy					
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	104	32 551	33 363	34 259	35 393
Liczba świadczeń ogółem	105	171 024	175 643	190 746	206 546
Kwota świadczeń, w tys. zł	106	48 126	47 663	51 410	56 619
Zasiłek celowy ogółem					

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognozy roku następnego
		Rok 2009	Rok 2010		
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	107	55 593	56 329	57 532	58 024
Liczba świadczeń ogółem	108	251 046	279 936	273 046	276 520
Kwota świadczeń, w tys. zł	109	35 066	41 019	40 701	39 650
Posiłek					
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	110	57 522	54 171	53 361	55 045
Kwota świadczeń, w tys. zł	111	24 878	24 633	25 559	28 758
W tym dla dzieci					
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	112	50 418	48 882	48 221	49 010
Kwota świadczeń, w tys. zł	113	21 303	21 554	22 660	25 112
Schronienie					
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	114	432	526	1 040	785
Kwota świadczeń, w tys. zł	115	1 267	1 318	1 493	1 796
Ubranie					
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	116	2 288	1 913	1 586	1 981
Kwota świadczeń, w tys. zł	117	378	411	230	291
Usługi opiekuńcze ogółem					
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	118	4 967	4 915	5 006	5 195
Kwota świadczeń, w tys. zł	119	23 278	24 836	26 090	28 989
W tym: specjalistyczne					
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	120	421	433	436	393
Kwota świadczeń, w tys. zł	121	2 733	2 716	2 980	2 250
Sprawienie pogrzebu					
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	122	128	141	167	303
Kwota świadczeń, w tys. zł	123	269	288	355	710
Odpłatność gminy za pobyt w domu pomocy społecznej					
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	124	1 336	1 566	1 873	2 110
Kwota świadczeń, w tys. zł	125	22 289	26 805	34 854	41 622
INNE RODZAJE ŚWIADCZEŃ PIENIĘŻNYCH DLA OSÓB OBJĘTYCH POMOCĄ SPOŁECZNĄ					

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata poprzednie		Rok oceny	Prognozy roku następnego	
	Rok 2009	Rok 2010			
Zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłków rodzinnych					
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	126	177 331	161 810	153 361	155 338
Kwota świadczeń, w tys. zł	127	221 038	238 451	233 462	245 740
Świadczenie pielęgnacyjne					
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	128	45 502	54 187	64 818	67 915
Kwota świadczeń, w tys. zł	129	59 994	86 451	121 167	131 981
Jednorazowy dodatek z tytułu urodzenia dziecka					
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	130	16 671	16 303	16 407	14 968
Kwota świadczeń, w tys. zł	131	15 663	14 934	14 862	15 012
Świadczenie alimentacyjne					
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	132	24 410	25 444	30 218	31 580
Kwota świadczeń, w tys. zł	133	57 808	64 383	74 446	159 137
Dodatki mieszkaniowe					
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	134	57 492	57 445	57 553	59 674
Kwota świadczeń, w tys. zł	135	41 616	44 083	45 588	51 429
Opłacenie składki ubezpieczenia zdrowotnego					
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	136	12 738	14 016	15 236	15 693
Kwota świadczeń, w tys. zł	137	5 487	5 971	6 722	7 070
Świadczenie integracyjne (uczestnictwo w zajęciach Centrum Integracji Społecznej)					
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	138	281	235	357	384
Kwota świadczeń, w tys. zł	139	701	945	1 154	1 435
Świadczenie pieniężne z prac społecznie użytecznych					
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	140	3 990	4 660	4 435	4 768
Kwota świadczeń, w tys. zł	141	2 994	3 978	3 028	3 969

2.3. Wybrane usługi pomocy społecznej

W niniejszej części dokumentu przedstawiono ważniejsze usługi świadczone przez ośrodki pomocy społecznej na rzecz swych podopiecznych.

Osoby i rodziny potrzebujące pomocy w rozwiązywaniu problemów życiowych mogą skorzystać z bezpłatnego **poradnictwa specjalistycznego** – w szczególności prawnego, psychologicznego i rodzinnego. Poradnictwo prawne realizuje się przez udzielanie informacji o obowiązujących przepisach z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego, ochrony praw lokatorów. Procesy diagnozowania, profilaktyki i terapii znajdują się w zakresie poradnictwa psychologicznego. Natomiast poradnictwo rodzinne obejmuje problemy funkcjonowania rodziny, w tym problemy wychowawcze w rodzinach naturalnych i zastępczych oraz problemy opieki nad osobą niepełnosprawną, a także terapię rodzinną. W roku oceny liczba rodzin objętych poradnictwem specjalistycznym w województwie warmińsko-mazurskim wyniosła 9.354, natomiast liczba osób w tych rodzinach – 25.945. Gminy szacują, iż w roku następnym nastąpi wzrost świadczonych w tym zakresie usług – liczba rodzin zwiększy się o 11,63%, zaś liczba osób w rodzinach – o 6,12%. W roku 2011 usługi poradnictwa specjalistycznego świadczone w 65 gminach, natomiast w 50 gminach nie udzielano porad prawnych, rodzinnych, i psychologicznych. Najwięcej porad specjalistycznych udzielono w m. Elblągu, Iławie, Morągu, Orzyszu, Biskupcu, Bartoszycach, Mrągowie i Szczytnie. Planuje się zwiększenie liczby porad w przyszłym roku w: m. Elblągu, Bartoszycach, Iławie, Rynie, Mrągowie, Biskupcu oraz w Szczytnie.

Z informacji zawartych w sprawozdaniach jednostkowych z gmin wynika, iż realizacja projektów systemowych finansowanych w ramach Działania 7.1.1 Priorytet VII PO KL znacznie poprawiła możliwości organizowania poradnictwa specjalistycznego. Korzystają na tym szczególnie beneficjenci projektów systemowych realizowanych przez ośrodki pomocy społecznej.

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy m.in. **praca socjalna**, która jest podstawowym narzędziem pracownika socjalnego w działalności zawodowej na rzecz mieszkańców wymagających pomocy i wsparcia. W roku 2011 pracą socjalną objęto 69.210 mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego, natomiast liczba osób w rodzinach objętych pomocą wyniosła 187.020. Zgodnie z prognozą roku następnego, sporządzoną przez gminy, szacuje się zwiększenie liczby podopiecznych, objętych przez pracowników socjalnych usługą pracy socjalnej o 4,59 %.

Interwencja kryzysowa stanowi zespół interdyscyplinarnych działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu. Jej celem jest przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, a dzięki temu zapobieganie niewydolności psychospołecznej. Szacuje się, że w stosunku do roku oceny w 39 gminach, w którym interwencją kryzysową objętych było 570 rodzin oraz 1.735 osób w tych w rodzinach, w roku 2012 nastąpi wzrost tego typu usług pomocy społecznej – odpowiednio o 204 rodzin (688 osób w tych w rodzinach). Prognoza na przyszłe lata ma tendencję zwyżkową.

Jednym z podstawowych narzędzi wykorzystywanych w pracy przez pracownika socjalnego jest **kontrakt socjalny**. Określa on zasady współdziałania podopiecznych z ośrodkami pomocy społecznej – jest to pisemna umowa zawarta z osobą ubiegającą się o pomoc. Zgodnie z informacjami przekazanymi przez gminy, w roku 2011 zawarto w województwie warmińsko-mazurskim kontrakt socjalny z 6.259 osobami, w tym 1.658 w Klubach Integracji Społecznej. Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie prowadzi badania nt. działalności klubów integracji społecznej funkcjonujących w województwie warmińsko-mazurskim. Zgodnie z powyższym, w 2011 roku na terenie całego województwa działało 58 KIS-ów. Kontrakt socjalny był podpisywany również przez uczestników KIS w 45 gminach prowadzących kluby integracji społecznej. Na 116 gmin kontrakt socjalny nie był realizowany w 10 gminach. Najwięcej kontraktów zawarto w: m. Elblągu, Ełku,

Bartoszcach, m. Olsztynie, Świętajnie. Najwięcej kontraktów socjalnych realizowały: gmina Bartoszyce, Górowo Iławeckie, MOPS Iława, GOPS Kętrzyn, MGOPS Pisz oraz Biskupiec.

Bezdomność jako zjawisko społeczne jest bez wątpienia poważną kwestią społeczną. Osoby bezdomne nie są przystosowane do życia w społeczeństwie zorganizowanym. Według statystyki opracowanej przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej „Informacja dotycząca problematyki bezdomności na terenie województwa warmińsko-mazurskiego” (stan na dzień 31 grudnia 2011 roku) liczba osób bezdomnych w województwie warmińsko-mazurskim wyniosła 1.358 osób natomiast indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności było 14. Na podstawie informacji przesłanych z gmin w roku 2011 realizowano w województwie warmińsko-mazurskim 21 indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności w 7 gminach. Z prognozy roku następnego szacuje się, iż nastąpi wzrost liczby tych programów – do 29.

Inną formą indywidualnych programów pomocy skierowaną do klientów ośrodków pomocy społecznej są programy dotyczące **zatrudnienia socjalnego**. W roku 2011 liczba indywidualnych programów zatrudnienia socjalnego wyniosła 300. Planuje się, że w roku kolejnym nastąpi wzrost liczby tych programów – do 378. Tę formę wsparcia realizują w województwie tylko trzy gminy tj. miasto Olsztyn, Ełk oraz Ostróda.

Zadaniem zleconym z zakresu administracji rządowej, finansowanym z budżetu państwa, a realizowanym przez gminy, są **usługi specjalistyczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi**. Ośrodki pomocy społecznej, w porozumieniu z poradniami zdrowia psychicznego czy innymi specjalistycznymi placówkami terapeutycznymi, organizują oparcie społeczne dla osób, które z powodu choroby psychicznej mają poważne trudności w życiu codziennym, zwłaszcza w relacjach z otoczeniem, w zakresie edukacji, zatrudnienia oraz w sprawach bytowych. W roku 2011 liczba osób korzystających z tego typu usług wyniosła 443, natomiast w roku kolejnym gminy prognozują ich wzrost o 11,6% – do 501 osób.

Na podstawie informacji przesłanych z gmin usługi specjalistyczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczone w 84 gminach. Najwięcej usług udzielono w: Elblągu, Ełku, Olsztynie, Kętrzynie, Olecku. W roku 2012 prognozuje się zwiększenie liczby tego typu usług w 33 gminach.

USŁUGI POMOCY SPOŁECZNEJ W GMINACH (w całym okresie sprawozdawczym)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognozy roku następnego
		Rok 2009	Rok 2010		
Poradnictwo specjalistyczne					
Liczba rodzin	1	9 072	10 151	9 354	10 598
W tym: - porady prawne, - porady rodzinne, - porady psychologiczne	2	8 284	8 915	8 906	10 034
Liczba osób w rodzinach	3	26 037	25 597	25 945	27 533
W tym: - porady prawne, - porady rodzinne, - porady psychologiczne	4	18 716	17 999	19 211	19 962
Praca socjalna					
Liczba rodzin	5	67 747	70 425	69 210	72 389

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognozy roku następnego
		Rok 2009	Rok 2010		
Liczba osób w rodzinach	6	186 078	186 878	188 086	193 170
Interwencja kryzysowa					
Liczba rodzin	7	669	562	570	774
Liczba osób w rodzinach	8	2 069	1 760	1 735	2 423
Kontrakt socjalny					
Liczba osób ogółem z zawartym kontraktem	9	6 055	6 333	6 259	5 962
W tym: liczba osób z kontraktem w Klubie Integracji Społecznej w Gminie	10	1 435	1 614	1 658	1 588
Indywidualne programy pomocy:					
Indywidualny program wychodzenia z bezdomności - liczba osób z zawartym IPWB	11	45	29	21	29
Indywidualny program zatrudnienia socjalnego - liczba osób z zawartym IPZS	12	282	234	300	378
Specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi					
Liczba osób korzystających z usług	13	406	420	443	501

2.4 Instytucje pomocy społecznej – gminy

Zgodne z ustawą z dnia 12 marca 2004 roku *o pomocy społecznej* (według stanu na dzień 31 grudnia 2011 roku) do jednostek organizacyjnych pomocy społecznej należą:

- regionalne ośrodki polityki społecznej,
- powiatowe centra pomocy rodzinie,
- ośrodki pomocy społecznej,
- domy pomocy społecznej,
- placówki specjalistycznego poradnictwa, w tym rodzinnego,
- placówki opiekuńczo-wychowawcze,
- ośrodki adopcyjno-opiekuńcze,
- ośrodki wsparcia,
- ośrodki interwencji kryzysowej.

Istotne znaczenie dla obszaru polityki społecznej miało wejście w życie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku *o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej*, wyłączającej z dniem 1 stycznia 2012 roku z systemu pomocy społecznej zadania związane z funkcjonowaniem ośrodków adopcyjnych i placówek opiekuńczo-wychowawczych.

Zadaniem pomocy społecznej jest, między innymi, tworzenie warunków organizacyjnych funkcjonowania pomocy społecznej, w tym niezbędnej infrastruktury socjalnej. W systemie pomocy społecznej winny funkcjonować instytucje i placówki,

umożliwiająca pełną realizację zadań, wynikających z ustawy. Oferowana pomoc będzie wówczas profesjonalna i kompleksowa.

W województwie warmińsko-mazurskim w 2011 roku funkcjonowało 116 ośrodków pomocy społecznej, w tym 2 miejskie ośrodki pomocy społecznej w Olsztynie i Elblągu realizujące również zadania określone dla powiatów.

Z analizy danych dotyczących liczby **domów pomocy społecznej** przedstawionymi przez gminy wynika, iż w 2011 roku funkcjonowało 6 tego typu jednostek. Na podstawie „Infrastruktury społecznej województwa warmińsko-mazurskiego” opracowanej według stanu na dzień 31 grudnia 2011 roku przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej należy stwierdzić, iż w województwie warmińsko-mazurskim nie funkcjonowały domy pomocy społecznej prowadzone przez gminę (5 DPS-ów wykazanych przez poszczególne gminy jest w rzeczywistości prowadzonych przez powiat). Ponadto Gmina Kalinowo wykazała w sprawozdaniu Dom Pomocy Społecznej „Lili” w Kalinowie, którego podmiotem prowadzącym jest Warmińsko-Mazurska Wspólnota Gospodarcza Spółka z o.o. W związku z powyższym, informacje dotyczące domów pomocy społecznej funkcjonujących w województwie warmińsko-mazurskim zamieszczone zostały w części dotyczącej powiatów.

Innymi placówkami znajdującymi się w katalogu instytucji pomocy społecznej są **ośrodki wsparcia**, czyli jednostki organizacyjne pomocy społecznej dziennego pobytu, w których mogą być prowadzone miejsca całonocnego pobytu. Należą do nich, m.in.: środowiskowe domy samopomocy, dzienne domy pomocy, noclegownie, schroniska i domy dla osób bezdomnych oraz kluby samopomocy.

Według danych zaczerpniętych z infrastruktury społecznej (stan na dzień 31 grudnia 2011 roku) w województwie warmińsko-mazurskim funkcjonowało 31 **gminnych środowiskowych domów samopomocy**. Są to placówki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Wykazana w dokumencie Oceny Zasobów Pomocy Społecznej przez ośrodki pomocy społecznej liczba 34 odnosząca się do środowiskowych domów pomocy społecznej, prezentuje 31 podmiotów o zasięgu gminnym oraz 3 błędnie wpisane ponadgminne środowiskowe domy samopomocy (Frombork, Ełk, Elbląg), które zostały uwzględnione w części dotyczącej powiatów. W 2011 roku z placówek tych korzystało łącznie 1662 osoby.

Analizując prognozy na kolejny rok, należy stwierdzić, iż sześć gmin (Banie Mazurskie, Dobre Miasto, Jedwabno, Kiwity, Reszel i Świętajno koło Olecka) planuje utworzenie nowych środowiskowych domów samopomocy, a w związku z tym liczba osób korzystających z usług ŚDS wzrośnie do 2091 osób.

Dane z ośrodków pomocy społecznej dotyczące **dziennych domów pomocy** wykazały, iż w województwie warmińsko-mazurskim w 2011 roku funkcjonowało 20 dziennych domów, z usług których korzystały 1263 osoby. W roku kolejnym planowany jest wzrost liczby osób korzystających z dziennych domów pomocy do 1332 osób. Porównując powyższe informacje z danymi zaczerpniętymi z „Infrastruktury społecznej województwa warmińsko-mazurskiego” wynika, iż dwie gminy (Ełk i Szczytno) nie uwzględniły w dokumencie dwóch dziennych domów pomocy. Można przypuszczać, że było to spowodowane tym, iż podmiotami prowadzącymi ww. placówek są Caritas Diecezji Ełckiej oraz Polski Komitet Pomocy Społecznej Szczytno Zarząd Główny w Warszawie.

W oparciu o informacje z gmin wynika, iż w województwie warmińsko-mazurskim w 2011 roku funkcjonowało 14 placówek (**noclegownie, schroniska, domy dla bezdomnych**) świadczących usługi dla osób bezdomnych, w których znajdowały się 623 miejsca noclegowe. Dane zaczerpnięte z „Informacji dotyczącej problematyki bezdomności na terenie województwa warmińsko-mazurskiego” według stanu na dzień 31 grudnia 2011 roku opracowanego przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej

wykazuje, że na terenie naszego województwa istniały 24 tego typu podmioty. Rozbieżność ta wynika z faktu, iż ponad połowa ww. podmiotów prowadzona jest przez organizacje pozarządowe i kościelne. Prognozy na kolejny rok wykazują, że gmina Orneta planuje otwarcie tego typu placówki.

Innego rodzaju ośrodkiem wsparcia jest **klub samopomocy**, który został wykazany przez jedną gminę – miasto Elbląg. Podmiot ten liczy ogółem 30 miejsc. Analizując dane należy zauważyć, że żadna gmina nie planuje w kolejnym roku utworzenia klubu samopomocy.

Rodzinny Dom Pomocy jest całodobową placówką opiekuńczą, świadczącą usługi bytowe, opiekuńcze i wspomagające dla ludzi w podeszłym wieku, wymagających całodobowej opieki oraz pomocy z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności. Według danych z gmin, w województwie warmińsko-mazurskim w 2011 roku funkcjonowało 6 tego typu placówek. Podmioty te prowadzone były przez miasto Olsztyn oraz gminę Morąg (sprostowanie: Rodzinny Dom Opieki „Senior” w Morągu jest podmiotem prywatnym, prowadzonym w ramach działalności gospodarczej). Prognoza na rok następny wykazała, iż planowane jest otwarcie rodzinnych domów pomocy w gminach Dobrze Miasto i Ostróda.

Mieszkanie chronione jest formą pomocy społecznej przygotowującą osoby tam przebywające, pod opieką specjalistów, do prowadzenia samodzielnego życia albo zastępującą pobyt w placówce zapewniającej całodobową opiekę. Mieszkanie chronione ma zapewniać warunki samodzielnego funkcjonowania w środowisku, w integracji ze społecznością lokalną. W województwie warmińsko-mazurskim według stanu na dzień 31 grudnia 2011 roku funkcjonowało 9 mieszkań chronionych znajdujących się na terenie gmin, w których znajdowało się 46 osób. Z prognoz na 2012 rok wynika, że miasto Elbląg planuje uruchomić 2 mieszkania chronione.

Analizując dane nadesłane przez gminy wynika, że tylko gmina Ełk wykazała funkcjonowanie **ośrodka interwencji kryzysowej**, przeznaczonego dla 14 osób. W 2012 roku nie planuje się w gminach zwiększenia liczby ośrodków.

Zakład opiekuńczo-leczniczy to forma stacjonarnej opieki długoterminowej, udzielająca całodobowych świadczeń zdrowotnych, obejmujących leczenie, pielęgnację i rehabilitację osób nie wymagających już hospitalizacji, u których zakończono proces diagnozowania, leczenia operacyjnego, które jednak ze względu na stan swojego zdrowia i stopień niepełnosprawności oraz brak możliwości funkcjonowania w środowisku domowym wymagają stałego nadzoru fachowego personelu. Instytucje te funkcjonują na podstawie ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 roku *o działalności leczniczej*. Informacje zaczerpnięte z Rejestru Zakładów Opieki Zdrowotnej wykazują, iż na terenie województwa w grudniu 2011 roku działało łącznie 9 takich podmiotów, w tym: 2 zakłady opiekuńczo-lecznicze i pielęgnacyjno-opiekuńcze psychiatryczne oraz 7 zakładów opiekuńczo-leczniczych i pielęgnacyjno-opiekuńczych innych niż psychiatryczne. Według danych z gmin, na terenie naszego województwa w 2011 roku funkcjonowało 10 zakładów opiekuńczo-leczniczych, z usług których korzystało 638 osób. Ponadto gmina Węgorzewo planuje w 2012 roku utworzenie nowego podmiotu przeznaczonego dla 66 osób.

Zgodnie z danymi, w województwie warmińsko-mazurskim w 2011 roku uruchomionych było 25 **jednostek specjalistycznego poradnictwa**, z porad których korzystało łącznie 22 501 osób. Należy nadmienić, że gminy wykazały w sprawozdaniu funkcjonowanie jednostek, jednakże nie są to samodzielne podmioty a jedynie wyodrębnione w strukturze ośrodka pomocy społecznej działy/specjaliści świadczący usługi poradnictwa podopiecznym ośrodków.

Jak wynika z informacji przedłożonych przez ośrodki pomocy społecznej w województwie w 2011 roku funkcjonowało 56 **placówek opiekuńczo-wychowawczych**. Ustawa o pomocy społecznej wymienia cały katalog podmiotów, które należą do grupy pod

wspólną nazwą placówki opiekuńczo-wychowawcze. Wobec braku informacji z gmin w części opisowej sprawozdań jednostkowych, należy przypuszczać, że dane dotyczą świetlic środowiskowych i terapeutycznych dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.

Wśród instytucji pomocy społecznej znajdują się również **centra integracji społecznej**, które prowadzą działania reintegracji społeczno-zawodowej pozwalające przede wszystkim zdobyć nowe kwalifikacje zawodowe, lub przyczynić się do przekwalifikowania zawodowego. Na dzień 31 grudnia 2011 roku w województwie warmińsko-mazurskiego funkcjonowały cztery takie podmioty, tj.:

- Samorządowy Zakład Budżetowy „Centrum Integracji Społecznej w Olsztynie”,
- Jednostka Organizacyjna Zarządu Rejonowego Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej w Ostródzie,
- Braniewskie Stowarzyszenie Abstynenckie,
- Stowarzyszenie Inicjatyw Społeczno Gospodarczych im. Króla Zygmunta Augusta w Elku.

Powyższe informacje potwierdzają również dane liczbowe prezentowane przez gminy w dokumencie Ocena Zasobów Pomocy Społecznej. Łączna liczba osób korzystających z usług Centrum Integracji Społecznej wynosiła 468. W roku 2012 nie planuje się uruchomienia nowego CIS.

Innym instrumentem zapobiegania procesom wykluczenia społecznego osób i rodzin jest **klub integracji społecznej**, którego celem jest udzielenie pomocy osobom indywidualnym oraz ich rodzinom w odbudowywaniu i podtrzymywaniu umiejętności uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej, w powrocie do pełnienia ról społecznych oraz w podniesieniu kwalifikacji zawodowych, jako wartości na rynku pracy. Dane przedstawione przez gminy wykazały, że według stanu na dzień 31 grudnia 2011 roku w województwie warmińsko-mazurskim funkcjonowało 60 KIS-ów, z usług których korzystało 4335 osób.

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie od 2006 roku prowadzi badania nt. działalności klubów integracji społecznej funkcjonujących w województwie warmińsko-mazurskim.

Zgodnie z powyższym, w 2011 roku na terenie całego województwa działało 58 KIS-ów. Według danych z gmin w 2012 roku 4 gminy (Biszynek, Iława, Miłomłyn i Ostróda) planują uruchomić tego typu podmioty, natomiast kluby integracji społecznej w Działdowie i Mieście Elblągu zawieszają swoją działalność.

Podmiotami mającymi na celu stwarzanie osobom z niepełnosprawnością możliwości uczestniczenia w rehabilitacji społecznej i zawodowej są **warsztaty terapii zajęciowej**, których w województwie warmińsko-mazurskim w 2011 roku było 20. W zajęciach terapii uczestniczyły w danym okresie 633 osoby. Według prognoz na kolejny rok zakłada się uruchomienie warsztatów terapii zajęciowej w gminie Łukta, na które będzie mogło uczęszczać 15 osób.

Analizując dane nadesłane przez gminy wynika, iż w 2011 roku na terenie gminy Biskupiec funkcjonował **zakład aktywności zawodowej**, na zajęcia którego uczęszczało 20 osób. Podmiotem prowadzącym ww. podmiotu jest Polskie Stowarzyszenie na Rzecz osób z Upośledzeniem Umysłowym. Według „Bazy placówek, instytucji i ośrodków wsparcia umożliwiających rehabilitację osób niepełnosprawnych w województwie warmińsko-mazurskim” według stanu na dzień 31 grudnia 2011 roku, sporządzonej przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej wynika, iż w województwie funkcjonowało 5 Zakładów Aktywności Zawodowej. Ww. baza powstała na podstawie informacji zebranych z powiatowych centrów pomocy rodzinie województwa warmińsko-mazurskiego.

Ostatnie podmioty znajdujące się na liście instytucji pomocy społecznej to **kluby seniora** oraz **uniwersytety III wieku**. Według danych w województwie w 2011 roku funkcjonowało 50 klubów seniora i 15 uniwersytetów. Kluby seniora skupiały w tym czasie

2649 uczestników zajęć, natomiast uniwersytety 2391 studentów – seniorów. W roku kolejnym zakłada się uruchomienie 11 klubów oraz 3 uniwersytety (w gminie Mikołajki, Pisz i Nowym Mieście Lubawskim).

INSTYTUCJE POMOCY SPOŁECZNEJ W GMINACH (stan na 31 XII, bez względu na podmiot prowadzący)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata poprzednie		Rok oceny	Prognozy roku następnego	
	Rok 2009	Rok 2010			
OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ					
Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie decyzji o świadczeniach	1	140 753	141 856	140 495	144 869
DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ					
Liczba jednostek organizacyjnych	2	5	5	6	6
Liczba miejsc	3	589	596	676	676
Liczba osób korzystających	4	608	621	678	715
OŚRODKI WSPARCIA - OGÓLEM					
Liczba jednostek organizacyjnych	5	94	105	114	133
Liczba miejsc	6	3 514	3 830	4 105	5 072
Liczba osób korzystających	7	8 597	9 322	9 326	10 787
W TYM WYBRANE RODZAJE:					
Środowiskowe domy samopomocy					
Liczba jednostek organizacyjnych	8	24	30	34	41
Liczba miejsc	9	972	1 196	1 412	1 797
Liczba osób korzystających	10	1 136	1 404	1 662	2 091
Dzienne domy pomocy					
Liczba jednostek organizacyjnych	11	20	20	20	19
Liczba miejsc	12	802	847	852	827
Liczba osób korzystających	13	1 284	1 249	1 263	1 332
Noclegownie, schroniska i domy dla osób bezdomnych					
Liczba jednostek organizacyjnych	14	13	13	14	15
Liczba miejsc	15	610	615	623	626
Liczba osób korzystających	16	3 588	4 522	4 497	4 553
Kluby samopomocy					
Liczba jednostek organizacyjnych	17	2	1	1	1
Liczba miejsc	18	45	30	30	30
Liczba osób korzystających	19	248	30	60	60
RODZINNE DOMY POMOCY					

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognozy roku następnego
		Rok 2009	Rok 2010		
Liczba jednostek organizacyjnych	20	3	5	6	9
Liczba miejsc	21	13	26	30	50
Liczba osób korzystających	22	11	23	28	46
MIESZKANIA CHRONIONE OGÓŁEM					
Liczba jednostek organizacyjnych	23	1	6	9	11
Liczba miejsc	24	2	28	47	55
Liczba osób korzystających	25	1	27	46	59
OŚRODKI INTERWENCJI KRYZYSOWEJ OGÓŁEM					
Liczba jednostek organizacyjnych	26	1	1	1	1
Liczba miejsc	27	15	14	14	14
Liczba osób korzystających	28	16	18	7	14
ZAKŁADY OPIEKUŃCZO-LECZNICZE					
Liczba jednostek organizacyjnych	29	9	9	10	11
Liczba miejsc	30	290	293	312	378
Liczba osób korzystających	31	605	698	638	646
JEDNOSTKI SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA					
Liczba jednostek organizacyjnych	32	20	22	25	29
Liczba osób korzystających	33	18 218	21 006	22 501	28 693
PLACÓWKI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE					
Liczba jednostek organizacyjnych	34	51	52	56	50
Liczba miejsc	35	2 049	1 614	1 545	2 008
Liczba osób korzystających	36	2 612	1 950	1 691	2 177
CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ					
Liczba jednostek organizacyjnych	37	3	4	4	4
Liczba uczestników zajęć	38	437	376	468	467
KLUB INTEGRACJI SPOŁECZNEJ					
Liczba jednostek organizacyjnych	39	51	53	60	62
Liczba uczestników zajęć	40	3 534	3 684	4 335	3 854
WARSZTAT TERAPII ZAJĘCIOWEJ					
Liczba jednostek organizacyjnych	41	18	18	20	21
Liczba uczestników zajęć	42	563	593	633	652
ZAKŁAD AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ					
Liczba jednostek organizacyjnych	43	1	1	1	1

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognozy roku następnego
		Rok 2009	Rok 2010		
Liczba uczestników zajęć	44	20	20	20	20
KLUB SENIORA					
Liczba jednostek organizacyjnych	45	36	39	50	61
Liczba uczestników zajęć	46	1 843	2 066	2 649	2 741
UNIWERSYTET III WIEKU					
Liczba jednostek organizacyjnych	47	8	13	15	18
Liczba uczestników zajęć	48	1 417	2 161	2 391	2 733
INNE*					
Liczba jednostek organizacyjnych	49	30	32	39	40
Liczba uczestników zajęć	50	1 158	1 179	1 369	1 279

* Rodzaje innych instytucji należy wprowadzić do tablicy "INNE INSTYTUCJE POMOCY SPOŁECZNEJ W GMINIE" znajdującej się w rozdziale "Zwiększenie zasobu pomocy społecznej"

2.5. Zwiększenie zasobu pomocy społecznej

Rozbudowa niezbędnej infrastruktury pomocy społecznej w województwie warmińsko-mazurskim jest jednym z elementów tworzenia warunków organizacyjnych funkcjonowania pomocy społecznej.

Ośrodki pomocy społecznej przedstawiły planowane potrzeby związane ze zwiększeniem nakładów finansowych pomocy społecznej na lata 2012-2014. Z analizy danych wynika, iż koszty z tym związane będą utrzymywać się na podobnym poziomie i w latach kolejnych nie ulegną wielkim zmianom. Gminy wykazały zabezpieczenia finansowe głównie ze środków własnych gminy, ze środków z budżetu państwa oraz środków EFS.

Potrzeby na rok 2012 i lata kolejne w zakresie zwiększenia zasobu pomocy społecznej zostały zestawione w niniejszym opracowaniu na podstawie zgłoszonych potrzeb przez ośrodki pomocy społecznej województwa.

Według tych informacji w latach 2012-2014 zakłada się uruchomienie wybranych rodzajów ośrodków wsparcia, w tym 7 środowiskowych domów samopomocy. W roku 2011 wartość przeznaczonych nakładów finansowych na ośrodki wsparcia wynosiła ogółem 28.042 tys. zł, w tym 15.795 tys. zł na środowiskowe domy samopomocy.

Na terenie województwa warmińsko-mazurskiego w 2011 roku funkcjonowało 5 rodzinnych domów pomocy, na utrzymanie których przeznaczono ogółem 259 tys. zł. W latach 2012-2014 planuje się uruchomienie kolejnych 3 rodzinnych domów pomocy, jednakże gminy nie zaplanowały środków finansowych na ich prowadzenie.

Zebrane informacje z gmin wykazują, iż miasto Elbląg, gmina Grodziczno i gmina Pisz w latach 2012-2014 zamierzają utworzyć nowe mieszkania chronione.

Kolejna część sprawozdania obejmuje wydatkowanie środków finansowych na utrzymanie dziennych placówek opiekuńczo-wychowawczych. W 2011 roku na ten cel przeznaczonych zostało 1.613 tys. zł. W latach 2012-2014 dwie gminy (Iława i Kruklanki) planują uruchomienie nowych placówek.

Z analizy danych z gmin wynika, że wartość ogółem nakładów finansowych na utrzymanie klubów integracji społecznej w 2011 roku wynosiła 117.511 tys. zł. W strukturze wydatków na działalność KIS zaobserwować można, że największy udział mają środki finansowe z EFS. W roku 2011 stanowiły one 99,15% wszystkich wydatków związanych z funkcjonowaniem KIS. Podobne tendencje utrzymywać się będą w latach 2012-2014.

W latach 2012-2014 nie planuje się natomiast znacznego rozwoju dziennych domów pomocy, noclegowni, schronisk i domów dla bezdomnych, ośrodków interwencji kryzysowej, centrów integracji społecznej, warsztatów terapii zajęciowej oraz zakładów aktywności zawodowej. Zasoby pomocy społecznej związane z finansowaniem powyższych podmiotów nie ulegną znaczącym zmianom, zauważalna będzie jedynie niewielka tendencja wzrostowa, związana z ogólnymi kosztami utrzymania już funkcjonujących placówek.

ZWIĘKSZENIE ZASOBU POMOCY SPOŁECZNEJ W GMINACH (w całym okresie sprawozdawczym)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Rok oceny	Lata następne			
		Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	
DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ					
Wartość nakładów ogółem w tys. zł	1	8 824	9 075	10 419	16 505
W tym:					
Środki Gminy	2	3 932	4 917	5 342	5 309
Dotacje z budżetu państwa	3	4 892	4 168	5 077	9 996
Środki EFS	4	404	460	618	628
Pozostałe środki	5	0	0	0	1 200
OŚRODKI WSPARCIA - OGÓŁEM					
Wartość nakładów ogółem w tys. zł	6	28 042	39 054	33 653	34 174
W tym:					
Środki Gminy	7	9 770	10 877	10 673	10 896
Dotacje z budżetu państwa	8	16 535	25 989	20 901	21 170
Środki EFS	9	710	523	520	550
Pozostałe środki	10	1 552	1 524	1 565	1 562
W TYM: NIEKTÓRE WYBRANE RODZAJE:					
Środowiskowe domy samopomocy					
Wartość nakładów ogółem w tys. zł	11	15 795	25 363	20 967	21 269
W tym:					
Środki Gminy	12	201	230	120	142
Dotacje z budżetu państwa	13	15 643	25 218	20 727	20 995
Środki EFS	14	0	0	80	100
Pozostałe środki	15	87	23	53	47
Dzienne domy pomocy					
Wartość nakładów ogółem w tys. zł	16	5 633	5 848	6 277	6 334
W tym:					
Środki Gminy	17	5 588	5 804	6 232	6 287
Dotacje z budżetu państwa	18	45	44	45	47
Środki EFS	19	0	0	0	0
Pozostałe środki	20	0	0	0	0
Noclegownie, schroniska i domy dla osób bezdomnych					
Wartość nakładów ogółem w tys. zł	21	2 599	3 823	2 386	2 495
W tym:					

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok oceny	Lata następne		
			Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014
Środki Gminy	22	2 373	3 079	2 272	2 375
Dotacje z budżetu państwa	23	196	671	48	50
Środki EFS	24	0	0	0	0
Pozostałe środki	25	30	73	66	70
Kluby samopomocy					
Wartość nakładów ogółem w tys. zł	26	0	0	0	0
W tym:					
Środki Gminy	27	0	0	0	0
Dotacje z budżetu państwa	28	0	0	0	0
Środki EFS	29	0	0	0	0
Pozostałe środki	30	0	0	0	0
RODZINNE DOMY POMOCY					
Wartość nakładów ogółem w tys. zł	31	259	370	395	414
W tym:					
Środki Gminy	32	259	370	395	414
Dotacje z budżetu państwa	33	0	0	0	0
Środki EFS	34	0	0	0	0
Pozostałe środki	35	0	0	0	0
MIESZKANIA CHRONIONE OGÓŁEM					
Wartość nakładów ogółem w tys. zł	36	865	86	101	106
W tym:					
Środki Gminy	37	537	51	76	76
Dotacje z budżetu państwa	38	328	35	25	30
Środki EFS	39	0	0	0	0
Pozostałe środki	40	0	0	0	0
OŚRODKI INTERWENCJI KRYZYSOWEJ OGÓŁEM					
Wartość nakładów ogółem w tys. zł	41	23	26	49	45
W tym:					
Środki Gminy	42	20	21	24	20
Dotacje z budżetu państwa	43	18	20	43	45
Środki EFS	44	0	0	0	0
Pozostałe środki	45	3	5	5	5
JEDNOSTKI SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA					

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok oceny	Lata następne		
			Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014
Wartość nakładów ogółem w tys. zł	46	435	493	661	686
W tym:					
Środki Gminy	47	424	475	569	594
Dotacje z budżetu państwa	48	0	0	6	6
Środki EFS	49	0	0	65	65
Pozostałe środki	50	10	17	20	20
DZIENNE PLACÓWKI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE					
Wartość nakładów ogółem w tys. zł	51	1 613	1 829	1 911	1 974
W tym:					
Środki Gminy	52	1 414	1 636	1 788	1 811
Dotacje z budżetu państwa	53	67	74	30	50
Środki EFS	54	0	0	30	50
Pozostałe środki	55	46	46	38	37
CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ					
Wartość nakładów ogółem w tys. zł	56	2 531	2 640	2 571	2 252
W tym:					
Środki Gminy	57	925	1 012	1 033	1 052
Dotacje z budżetu państwa	58	0	0	0	0
Środki EFS	59	672	341	338	0
Pozostałe środki	60	934	1 287	1 200	1 200
KLUB INTEGRACJI SPOŁECZNEJ					
Wartość nakładów ogółem w tys. zł	61	117 511	148 885	143 697	153 104
W tym:					
Środki Gminy	62	768	859	818	860
Dotacje z budżetu państwa	63	212	402	261	89
Środki EFS	64	116 510	147 591	142 491	152 001
Pozostałe środki	65	17	29	0	2
WARSZTAT TERAPII ZAJĘCIOWE					
Wartość nakładów ogółem w tys. zł	66	6 016	6 416	5 560	5 581
W tym:					
Środki Gminy	67	34	35	36	37
Dotacje z budżetu państwa	68	2 572	2 795	1 973	1 973
Środki EFS	69	0	0	0	0

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok oceny	Lata następne		
			Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014
Pozostałe środki	70	3 413	3 586	3 551	3 571
ZAKŁAD AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ					
Wartość nakładów ogółem w tys. zł	71	34	339	339	339
W tym:					
Środki Gminy	72	0	0	0	0
Dotacje z budżetu państwa	73	34	339	339	339
Środki EFS	74	0	0	0	0
Pozostałe środki	75	0	0	0	0
KLUB SENIORA					
Wartość nakładów ogółem w tys. zł	76	221	222	263	287
W tym:					
Środki Gminy	77	197	207	223	235
Dotacje z budżetu państwa	78	0	0	0	0
Środki EFS	79	12	0	32	44
Pozostałe środki	80	9	10	3	3
UNIwersytet III WIEKU					
Wartość nakładów ogółem w tys. zł	81	164	243	267	252
W tym:					
Środki Gminy	82	59	124	154	139
Dotacje z budżetu państwa	83	0	0	0	0
Środki EFS	84	0	0	0	0
Pozostałe środki	85	15	22	17	17
INNE*					
Wartość nakładów ogółem w tys. zł	86	1 502	1 659	1 379	1 418
W tym:					
Środki Gminy	87	947	1 055	864	898
Dotacje z budżetu państwa	88	342	407	420	418
Środki EFS	89	111	55	0	0
Pozostałe środki	90	102	142	95	102

* Rodzaje innych instytucji należy wprowadzić do tablicy „INNE INSTYTUCJE POMOCY SPOŁECZNEJ W GMINIE”

INNE INSTYTUCJE POMOCY SPOŁECZNEJ W GMINACH

Rodzaj innej instytucji
Młodzieżowy Klub Integracji Społecznej w Grabowie-Wałdykach
Młodzieżowy Klub Integracji Społecznej w Kazanicach
Koła gospodyń wiejskich w Szczepankowie i Łążku
Alternatywne formy edukacji przedszkolnej - 14 Grup Zabawowych
Gminna Świetlica Socjoterapeutyczna w Złotowie
Gminna Świetlica Socjoterapeutyczna w Rożentalu
Gminna Świetlica Socjoterapeutyczna w Samplawie
Świetlica Środowiskowa w Prątnicy
Świetlica Środowiskowa w Szczepankowie
Świetlica Środowiskowa w Mortęgach
Świetlica Środowiskowa w Rakowicach
Świetlica Środowiskowa w Targowisku Dolnym
Centrum Aktywności Lokalnej w Łążynie
Świetlica Terapeutyczna dla Osób Niepełnosprawnych w Zalewie
Punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych ich rodzin i ofiar przemocy
Mikołajskie Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Lokalnych - Centrum Aktywności Lokalnej
Młodzieżowy Klub Integracji Społecznej
Młodzieżowy Klub Integracji Społecznej w Worlinach
Świetlice środowiskowe (7 placówek)
NiefORMALNY Klub Seniora działający przy Miłakowskim Domu Kultury od ok. 30 lat
SPECJALISTYCZNY OŚRODEK WSPARCIA DLA OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE

2.6. Kadra ośrodków pomocy społecznej

W tej części dokumentu przedstawiona jest w liczbach kadra zatrudniona w ośrodkach pomocy społecznej województwa warmińsko-mazurskiego ze szczególnym uwzględnieniem pracowników socjalnych.

W ośrodkach pomocy społecznej w roku 2011 zatrudnionych było 157 osób sprawujących funkcje kierownicze. W 2012 roku nie prognozuje się znacznych zmian w liczbie zatrudnionych dyrektorów/ kierowników OPS w województwie (prognozy wskazują, że liczba kierowników zmniejszy się o jedną osobę).

Do kadry kierowniczej OPS zaliczają kierowników/dyrektorów ośrodków pomocy społecznej, ich zastępców, a niektóre ośrodki, również kierowników Sekcji i Działów OPS, kierowników placówek wsparcia dziennego (np. ŚDS, DDP) oraz głównych księgowych. Z tego powodu zbiorcza liczba osób zatrudnionych na stanowisku kierowniczym różni się od liczby wykazywanej w sprawozdaniach MPiPS-03 za 2011 rok, gdzie w kategorii „kadra kierownicza” wykazano 137 osób, w tym 116 dyrektorów/kierowników i 21 ich zastępców.

W OPS dużą część zatrudnianej kadry stanowią pracownicy administracyjni. Warto zwrócić uwagę, że w roku 2011 liczba pracowników administracyjnych była większa o 132 osoby od liczby pracowników socjalnych (1.006 – pracowników administracyjnych i 874 – pracowników socjalnych). Pracownicy administracyjni w 2011 roku stanowią 35,36% wszystkich pracowników zatrudnianych w ośrodkach pomocy społecznej, a pracownicy socjalni – 30,72%. Z zebranych danych wynika, że do końca 2012 roku prognozuje się zatrudnić o 6 pracowników administracyjnych i 15 pracowników socjalnych więcej niż w 2011 roku.

Poniżej zamieszczono tabelę obrazującą liczbę mieszkańców przypadającą na jednego pracownika socjalnego w gminach województwa warmińsko-mazurskiego. Tabela jest uszczegółowieniem zbiorczych danych za rok 2011 przedstawionych przez jednostki wypełniające aplikację SAC do sporządzania oceny zasobów pomocy społecznej. Liczba mieszkańców przypadająca na jednego pracownika socjalnego została wyliczona na podstawie danych o liczbie mieszkańców i liczbie zatrudnionych pracowników socjalnych w poszczególnych gminach przedstawionych w sprawozdaniu OZPS.

Liczba mieszkańców przypadająca na jednego pracownika socjalnego w poszczególnych gminach województwa warmińsko-mazurskiego:

Gmina	Typ gminy	Typ jednostki	Liczba zatrudnionych w jednostce pracowników socjalnych	Liczba mieszkańców przypadająca na jednego pracownika socjalnego
Banie Mazurskie	wiejska	OPS	3	1.389
Barciany	wiejska	OPS	4	1.748
Barczewo	miejsko-wiejska	OPS	10	1.682
Bartoszyce	miejska	OPS	18	1.393
Bartoszyce	wiejska	OPS	6	1.871
Biała Piska	miejsko-wiejska	OPS	5	2.507
Biskupiec	wiejska	OPS	5	1.993
Biskupiec	miejsko-wiejska	OPS	11	1.762
Bisztynek	miejsko-wiejska	OPS	4	1.748
Braniewo	miejska	OPS	9	1.943
Braniewo	wiejska	OPS	5	1.309
Budry	wiejska	OPS	3	1.052
Dąbrówno	wiejska	OPS	3	1.479
Dobre Miasto	miejsko-wiejska	OPS	10	1.615
Dubeninki	wiejska	OPS	3	1.083

Gmina	Typ gminy	Typ jednostki	Liczba zatrudnionych w jednostce pracowników socjalnych	Liczba mieszkańców przypadająca na jednego pracownika socjalnego
Dywity	wiejska	OPS	4	2.608
Działdowo	miejska	OPS	13	1.682
Działdowo	wiejska	OPS	6	1.647
Dźwierzuty	wiejska	OPS	5	1.396
Elbląg	wiejska	OPS	5	1.425
M. Elbląg	miejska	MOPS	80	1.513
Ełk	miejska	OPS	25	2.306
Ełk	wiejska	OPS	5	2.170
Frombork	miejsko-wiejska	OPS	4	946
Gietrzwałd	wiejska	OPS	4	1.478
Giżycko	miejska	OPS	15	1.969
Giżycko	wiejska	OPS	4	2.029
Godkowo	wiejska	OPS	3	1.153
Gołdap	miejsko-wiejska	OPS	10	2.053
Górowo Iławeckie	miejska	OPS	3	1.718
Górowo Iławeckie	wiejska	OPS	5	1.477
Grodziczno	wiejska	OPS	4	1.652
Gronowo Elbląskie	wiejska	OPS	4	1.287
Grunwald	wiejska	OPS	4	1.473
Iława	miejska	OPS	17	1.931
Iława	wiejska	OPS	7	1.808
Iłowo-Osada	wiejska	OPS	4	1.860
Janowiec Kościelny	wiejska	OPS	4	861
Janowo	wiejska	OPS	3	973
Jedwabno	wiejska	OPS	3	1.250
Jeziorany	miejsko-wiejska	OPS	5	1.624
Jonkowo	wiejska	OPS	3	2.256
Kalinowo	wiejska	OPS	4	1.787
Kętrzyn	miejska	OPS	17	1.660
Kętrzyn	wiejska	OPS	7	1.222
Kisielice	miejsko-wiejska	OPS	4	1.593
Kiwity	wiejska	OPS	3	1.169
Kolno	wiejska	OPS	3	1.168
Korsze	miejsko-wiejska	OPS	7	1.539
Kowale Oleckie	wiejska	OPS	3	1.848
Kozłowo	wiejska	OPS	5	1.290
Kruklanki	wiejska	OPS	2	1.614
Kurzętnik	wiejska	OPS	5	1.832
Lelkowo	wiejska	OPS	2	1.637
Lidzbark	miejsko-wiejska	OPS	6	2.490
Lidzbark Warmiński	miejska	OPS	10	1.640
Lidzbark Warmiński	wiejska	OPS	6	1.147
Lubawa	miejska	OPS	6	1.666
Lubawa	wiejska	OPS	9	1.208
Lubomino	wiejska	OPS	3	1.253
Łukta	wiejska	OPS	3	1.497
Małdyty	wiejska	OPS	4	1.670
Markusy	wiejska	OPS	3	1.414
Mikołajki	miejsko-wiejska	OPS	4	2.118
Milejewo	wiejska	OPS	4	807
Miłakowo	miejsko-wiejska	OPS	4	1.461
Miłki	wiejska	OPS	1	4.009
Miłomłyn	miejsko-wiejska	OPS	4	1.282
Młynary	miejsko-wiejska	OPS	4	1.174

Gmina	Typ gminy	Typ jednostki	Liczba zatrudnionych w jednostce pracowników socjalnych	Liczba mieszkańców przypadająca na jednego pracownika socjalnego
Morąg	miejsko-wiejska	OPS	15	1.670
Mragowo	miejska	OPS	14	1.581
Mragowo	wiejska	OPS	4	1.972
Nidzica	miejsko-wiejska	OPS	13	1.671
Nowe Miasto Lubawskie	miejska	OPS	6	1.814
Nowe Miasto Lubawskie	wiejska	OPS	6	1.365
Olecko	miejsko-wiejska	OPS	13	1.718
M. Olsztyn	miejska	MOPS	104	1.583
Olsztynek	miejsko-wiejska	OPS	9	1.534
Orneta	miejsko-wiejska	OPS	8	1.590
Orzysz	miejsko-wiejska	OPS	6	1.609
Ostróda	miejska	OPS	18	1.868
Ostróda	wiejska	OPS	9	1.777
Paśłek	miejsko-wiejska	OPS	8	2.482
Pasym	miejsko-wiejska	OPS	4	1.346
Piecki	wiejska	OPS	5	1610
Pieniężno	miejsko-wiejska	OPS	4	1.746
Pisz	miejsko-wiejska	OPS	15	1.861
Płoskinia	wiejska	OPS	3	924
Płońnica	wiejska	OPS	3	2.031
Pozezdrze	wiejska	OPS	4	876
Prostki	wiejska	OPS	4	1.941
Purda	wiejska	OPS	4	2.036
Reszel	miejsko-wiejska	OPS	5	1.671
Rozogi	wiejska	OPS	4	1.497
Ruciane-Nida	miejsko-wiejska	OPS	3	2.869
Rybno	wiejska	OPS	4	1.855
Rychliki	wiejska	OPS	2	2.080
Ryn	miejsko-wiejska	OPS	4	1.527
Sępól	miejsko-wiejska	OPS	6	1.152
Sorkwity	wiejska	OPS	4	1.182
Srokowo	wiejska	OPS	3	1.432
Stare Juchy	wiejska	OPS	3	1.351
Stawiguda	wiejska	OPS	3	2.283
Susz	miejsko-wiejska	OPS	7	1.905
Szczytno	miejska	OPS	15	1.673
Szczytno	wiejska	OPS	6	1.955
Świątki	wiejska	OPS	6	711
Świątajno	wiejska	OPS	3	1.372
Świątajno	wiejska	OPS	4	1.557
Tolkmicko	miejsko-wiejska	OPS	6	1.125
Węgorzewo	miejsko-wiejska	OPS	9	1.931
Wielbark	wiejska	OPS	4	1.685
Wieliczki	wiejska	OPS	2	1.772
Wilczęta	wiejska	OPS	3	1.069
Wydminy	wiejska	OPS	3	2.252
Zalewo	miejsko-wiejska	OPS	5	1.466
RAZEM WOJ. WARMIŃSKO-MAZURSKIE			874	1.652

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych OZPS.

Ustawa o pomocy społecznej nakłada wymóg organizacyjny na ośrodki pomocy społecznej zatrudniania co najmniej jednego pracownika socjalnego na 2.000 mieszkańców, nie mniej jednak niż 3 pracowników socjalnych w ośrodku

w pełnym wymiarze czasu pracy. Według przedstawionych wyżej danych w 2011 roku w 17 gminach nie spełniono wymogu dotyczącego 2.000 mieszkańców przypadających na jednego pracownika socjalnego, a 5 gmin nie spełniła wymogu zatrudniania przynajmniej 3 pracowników socjalnych w ośrodku. Co więcej, 2 gminy nie spełniły jednocześnie tych dwóch wymogów. Przedstawione wyliczenia, mogą być w niektórych gminach obciążone błędem, ponieważ przy obliczeniach nie uwzględniono kierowników OPS, którzy często w mniejszych gminach sprawują bezpośrednią opiekę nad wyznaczonym rejonem opiekuńczym i pełnią tym samym rolę pracownika socjalnego, jednak Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej nie dysponuje danymi w tym zakresie.

Zgodnie z art. 1 pkt 18 ustawy z dnia 18 marca 2011 roku *o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych*, od 1 stycznia 2015 roku wejdzie w życie przepis nakładający na ośrodki pomocy społecznej dodatkowy wymóg zatrudniania pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku **jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50** rodzin i osób samotnie gospodarujących. W związku z tym, ośrodki powinny zacząć przygotowywać się na te zmiany i do końca 2014 roku spełniać wymogi nałożone ustawą.

Prognozuje się, że do końca 2012 roku liczba pracowników socjalnych z wyższym wykształceniem ma wzrosnąć z 529 osób w 2011 roku do 555 osób. W 2012 roku wykazano również wzrost liczby pracowników socjalnych ze specjalizacją II stopnia (68 w 2011 roku i wzrost do 96 w 2012 roku) oraz ze specjalizacją z organizacji pomocy społecznej (67 w 2011 roku i wzrost do 86 w 2012 roku). Na podstawie zebranych danych stwierdza się, że pracownicy socjalni są coraz lepiej wykształceni i ciągle podnoszą swoje kwalifikacje.

Wśród osób zatrudnianych w ośrodkach pomocy społecznej na pozostałych stanowiskach duże znaczenie dla funkcjonowania ośrodków odgrywają specjaliści, są to przede wszystkim prawnicy i psychologowie. Na podstawie zebranych danych w 2011 roku wśród kadr ośrodków zatrudnionych było 51 prawników i 23 psychologów. W 2012 roku prognozuje się zwiększenie zatrudnienia w tej kategorii pracowników, tj. zwiększenie liczby prawników o 6 osób jak również o 6 psychologów.

Z zebranych danych globalnych dla województwa wynika, że do końca 2012 roku planuje się zwiększyć ogólną liczbę osób zatrudnionych w ośrodkach pomocy społecznej, szczególnie wśród kadry pracowników socjalnych o 15 osób, specjalistów o 12 osób (prawnicy i psychologowie) oraz opiekunów środowiskowych o 12 osób (uwzględniono m.in. opiekunów, młodszych opiekunów, opiekunów domowych i pracowników wykonujących usługi opiekuńcze).

KADRA OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W GMINACH (stan na 31XII) W osobach

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata poprzednie		Rok oceny	Prognozy roku następnego	
	Rok 2009	Rok 2010			
KADRA KIEROWNICZA					
Ogółem:	1	145	147	157	156
W tym:					
Wykształcenie wyższe	2	114	119	129	129
Specjalizacja z organizacji pomocy społecznej	3	119	127	139	142
Pracownicy administracyjni					

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognozy roku następnego
		Rok 2009	Rok 2010		
Ogółem	4	998	1 033	1 006	1 012
Z tego:					
Wykształcenie wyższe	5	467	513	526	556
Wykształcenie średnie	6	380	367	356	340
Inne	7	151	153	124	116
Pracownicy socjalni					
Ogółem	8	814	833	874	889
W tym:					
Wykształcenie wyższe	9	418	452	529	555
Wykształcenie średnie	10	370	353	321	310
Specjalizacja 1-ego stopnia w zawodzie	11	298	311	317	317
Specjalizacja 2-ego stopnia w zawodzie	12	40	57	68	96
Specjalizacja z organizacji pomocy społecznej	13	41	51	67	86
Inni:					
Prawnicy	14	55	55	51	57
Psychologowie	15	21	22	23	29
Socjologowie	16	1	1	1	1
aspirant pracy socjalnej	17	0	1	1	1
- pracownicy świadczeń rodzinnych i funduszu alimen.koordinator projektu	18	3	3	3	3
Architekt zieleni	19	0	1	1	0
Aspiranci pracy socjalnej	20	0	0	1	1
Aspirant pracy socjalnej	21	2	3	4	2
Asystent rodziny	22	0	0	0	1
Doradca zawodowy	23	1	1	0	1
Doradca zawodowy	24	3	3	1	1
Fizjoterapeuta	25	1	1	1	1
Goniec	26	2	2	2	2
Informatyk w dziale świadczeń rodzinnych	27	0	0	1	1
Informatyk	28	3	3	4	3

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognozy roku następnego
		Rok 2009	Rok 2010		
Inne umowy zlecenia	29	3	2	3	5
Inni pracownicy	30	24	21	22	19
Inspektor ds. funduszu aliment	31	1	1	1	1
Inspektor ds. świadczeń rodzinnych	32	3	3	3	3
Inspektor w dziale dodatków mieszkaniowych	33	0	0	0	1
Inspektor	34	2	1	1	1
Instruktor terapii zajęciowej	35	1	1	1	1
Kierowca	36	2	2	3	3
Kierowcy	37	2	2	2	2
Kierownicy Zespołów Pracy Socjalnej (wyszkolenie pracownika socjalnego)	38	7	7	7	7
Kierownik - wychowawca Ponadlokalnej Świetlicy Środowiskowej	39	1	1	1	1
Kierownik punktu nad chorym w domu	40	0	0	1	1
Kierownik Świetlicy	41	1	1	1	1
Koordynator KIS	42	1	1	1	1
Liczba osób zatrudnionych w ramach zatrudnienia subsydiowanego	43	25	27	4	4
Lider Klubu Integracji Społecznej	44	0	0	0	1
Logopeda	45	1	1	1	1
Młodszy opiekun	46	1	1	1	1
OPIEKUNKA	47	1	1	1	1
Obsługa	48	2	4	1	2
Opiekun Młodzieżowego Klubu Integracji Społecznej	49	1	1	1	1
Opiekun społeczny	50	2	2	2	2
Opiekun w ośrodku pomocy społecznej	51	11	10	5	6
Opiekun w środowisku domowym	52	3	4	3	3
Opiekun w świetlicy	53	0	0	1	1
Opiekunka domowa (umowa zlecenie)	54	2	2	1	1
Opiekunka domowa	55	20	21	18	18

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognozy roku następnego
		Rok 2009	Rok 2010		
Opiekunka nad chorym w domu	56	1	2	2	2
Opiekunka środowiskowa	57	5	5	5	5
Opiekunki domowe	58	2	2	2	2
Opiekunki osób starszych	59	3	3	3	3
Opiekunki środowiskowe	60	17	17	16	17
Opiekunki świadczące usługi opiekuńcze	61	11	13	31	32
Opiekunki świetlic środowiskowych	62	2	6	8	8
Opiekunki	63	27	29	25	32
Osoba do utrzymania czystości pomieszczeń biurowych	64	0	0	1	1
Osoba prowadząca szkolenia BHP	65	0	0	0	1
Palacz CO (umowa-zlecenie)	66	1	1	1	1
Palacz CO	67	1	1	1	1
Pedagog	68	1	1	1	1
Pedagodzy	69	1	1	0	0
Pedagog	70	2	2	3	2
Pielęgniarka neuropsychiatryczna	71	1	1	1	1
Pielęgniarka	72	1	1	1	1
Pozostali pracownicy	73	137	137	131	131
Pracownicy PPWOW i pracownicy "AIS"	74	4	1	1	1
Pracownicy ds. świadczeń rodzinnych	75	2	2	2	2
Pracownicy obsługi: kierowca, sprzątaczką, opiekunki domowe	76	7	6	5	8
Pracownicy realizujący zadania własne gminy w szczególności z zakresu świadczeń rodzinnych, dodatków mieszkaniowych, funduszu alimentacyjnego oraz świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym	77	5	5	3	4
Pracownicy realizujący świadczenia alternatywne	78	0	0	1	1
Pracownik gospodarczy	79	1	1	1	1
Referent realizujący fundusz alimentacyjny	80	1	1	2	2

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognozy roku następnego
		Rok 2009	Rok 2010		
Referent świadczeń rodzinnych	81	2	2	3	3
Referent	82	0	1	1	1
Specjalista do spraw BHP	83	0	0	1	1
Sprzątaczką	84	1	1	1	1
Stanowisko ds. świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego	85	1	1	1	1
Staże i prace interwencyjne	86	3	3	1	1
Stażyści	87	1	1	1	1
Technik budownictwa	88	0	0	1	0
Terapeuta rodzinny	89	0	0	1	0
Terapeuta	90	2	3	2	3
Trener	91	0	1	0	1
Umowa zlecenie	92	1	1	13	14
Wychowawca	93	0	0	3	2
Zatrudnienie w ośrodkach wsparcia	94	13	16	13	13
aspiranci pracy socjalnej	95	1	1	1	1
aspirant pracy socjalnej	96	2	1	1	1
aspirat pracy socjalnej	97	1	1	1	0
asystent rodziny (umowa zlecenie)	98	0	0	0	1
asystent rodziny	99	0	1	1	7
asystentka rodziny	100	0	0	0	1
dozorca	101	0	0	3	3
główna księgowa	102	0	0	1	1
główny księgowy	103	0	0	1	1
informatyk	104	1	1	1	1
informatyk	105	1	1	1	1
inspektor - kasjer	106	1	1	1	1
inspektor	107	1	1	1	1
inspektor bhp	108	1	1	1	1
instruktor kulturalno-oświatowy	109	1	1	1	1
instruktor reintegracji zawodowej	110	1	1	1	1
instruktor terapii zajęciowej	111	2	2	2	2
kadrowa	112	1	1	1	1

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognozy roku następnego
		Rok 2009	Rok 2010		
kierowca samochodu osobowego	113	0	0	1	1
kierowca/konserwator	114	1	1	1	1
konsultant	115	1	2	1	1
koordynator projektu "Lepsze jutro"	116	1	1	1	1
księgowa	117	1	1	1	1
opiekun domowy	118	3	3	3	2
opiekun w ośrodku pomocy społecznej	119	2	2	2	2
opiekun/młodszy opiekun	120	21	22	21	22
opiekunka domowa	121	1	1	1	1
opiekunka domowa	122	2	2	2	2
opiekunka środowiskowa	123	16	18	25	24
opiekunka	124	4	6	4	4
opiekunki domowe	125	24	26	27	30
opiekunki specjalistyczne	126	4	5	5	5
opiekunki w ramach umowy umowy zlecenia	127	0	0	8	5
opiekunki	128	40	40	42	42
opiekunki domowe	129	4	3	2	2
osoby zatrudnione w ramach projektu systemowego POKL	130	7	7	6	3
osoby zatrudnione w ramach zatrudnienia subsydiowanego	131	6	7	0	3
pielęgniarka neuropsychiatryczna/fizjoterapeuta	132	1	1	1	1
pielęgniarki neuropsychiatryczne	133	2	2	2	2
pielęgniarki	134	2	2	2	2
pedagodzy	135	0	0	1	1
pomoc domowa	136	7	6	8	7
pomoc wychowawcy	137	0	0	1	1
pozostali pracownicy	138	9	9	9	9
pracownicy Funduszu Alimentacyjnego	139	2	2	2	2
pracownicy ds świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych	140	3	3	3	4

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognozy roku następnego
		Rok 2009	Rok 2010		
pracownicy gospodarczy	141	2	2	2	2
pracownicy obsługi gospodarczej i technicznej	142	0	0	15	16
pracownicy obsługujący świadczenia rodzinne	143	3	3	3	3
pracownicy usług opiekuńczych	144	21	20	20	20
pracownicy w ramach zatrudnienia subsydiowanego	145	0	3	1	0
pracownicy wykonujący usługi opiekuńcze	146	4	5	3	5
pracownicy Świadczeń Rodzinnych	147	3	3	2	2
pracownicy świadczeń rodzinnych	148	3	2	3	3
pracownicy świetlicy środowiskowej	149	2	2	2	2
pracownik do utrzymania czystości	150	1	1	1	1
pracownik ds stypendiów i dodatków mieszkaniowych	151	0	0	1	1
pracownik ds. bhp	152	1	1	1	1
pracownik gospodarczy	153	3	3	3	3
pracownik obsługi Banku Żywności	154	1	1	1	1
referenci	155	3	3	2	2
referent	156	1	1	1	1
referent d\ś świadczeń rodzinnych	157	1	1	1	1
sprzątaczką	158	1	1	1	1
terapeuci	159	0	0	15	15
umowa-zlecenie	160	55	61	29	41
wychowawca/młodszy wychowawca	161	19	26	24	25
zatrudnienie subsydiowane opiekuńcze	162	0	2	0	0
zatrudnienie subsydiowane (staże, prace interwencyjne 50+)	163	4	4	3	2
zatrudnienie subsydiowane	164	6	3	2	5
świadczenia rodzinne	165	2	2	2	2

2.7. Koszty prowadzenia i utrzymania zasobu pomocy społecznej

Koszty prowadzenia, utrzymania jednostek organizacyjnych pomocy i integracji społecznej są finansowane w przeważającej części ze środków własnych gminy, a w pozostałej części z budżetu państwa.

Na całkowity, roczny koszt prowadzenia i utrzymania ośrodka pomocy społecznej składa się m.in. suma środków finansowych przeznaczonych na wynagrodzenia (wraz z pochodnymi), utrzymanie budynku oraz inwestycje.

W roku 2011 w województwie warmińsko-mazurskim całkowity koszt utrzymania 116 ośrodków pomocy społecznej wyniósł 179.391 tys. zł, z czego najwięcej środków tj. 91.753 tys. zł przeznaczono na wynagrodzenia pracowników, najmniej tj. 918 tys. zł na inwestycje.

Z analizy zebranych sprawozdań wynika, że piętnaście gmin z naszego województwa wykazało wydatki w 2011 roku na inwestycje w infrastrukturę ośrodków pomocy społecznej. W roku 2011 najwięcej zainwestowano w gminie miejskiej Nowe Miasto Lubawskie (72 tys. zł). W roku 2012 na przedmiotowy cel najwięcej wyda gmina miejska Bartoszyce, która przeznaczy 1.483 tys. zł na budowę domu noclegowego dla osób bezdomnych.

Z uwagi na nieprawidłowości w sprawozdaniach przekazywanych przez OPS-y, nie było możliwe prawidłowe wykazanie i zinterpretowanie średnich, miesięcznych kosztów funkcjonowania domów pomocy społecznej, środowiskowych domów samopomocy, dziennych domów pomocy, noclegowni, schronisk i domów dla bezdomnych, klubów samopomocy, rodzinnych domów pomocy, mieszkań chronionych, ośrodków interwencji kryzysowej oraz placówek opiekuńczo-wychowawczych, w przeliczeniu na 1 osobę korzystającą z usług ww. placówek.

W przekazywanych sprawozdaniach OPS-y wykazywały powyższe koszty, określając ich wysokość na poziomie kilkunastu, kilkudziesięciu, a nawet kilkuset tysięcy złotych.

Ponadto, w tym module narzędzie informatyczne bilansujące dane ze sprawozdań jednostkowych, nieprawidłowo zlicza i przedstawia dane na poziomie województwa.

KOSZTY PROWADZENIA I UTRZYMANIA ZASOBU POMOCY SPOŁECZNEJ W GMINACH (stan na 31 XII) W tys. złotych

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognozy roku następnego
		Rok 2009	Rok 2010		
Całkowity, roczny koszt prowadzenia i utrzymania ośrodka pomocy społecznej	1	156 821	169 257	179 391	186 502
W tym:					
Wydatki na inwestycje	2	1 114	833	918	2 962
Wydatki na wynagrodzenia z pochodnymi	3	78 967	83 947	91 753	97 306
Pozostałe koszty utrzymania	4	64 626	70 213	71 811	72 768
ŚREDNI MIESIĘCZNY KOSZT					
Dom pomocy społecznej	5	490	571	701	783
Ośrodki wsparcia - ogółem	6	1 879	2 139	2 366	2 588
W tym:					

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognozy roku następnego
		Rok 2009	Rok 2010		
Środowiskowe domy pomocy	7	1 530	1 746	1 972	2 392
Dzienne domy pomocy	8	187	203	197	211
Noclegownie, schroniska i dom dla bezdomnych	9	126	132	154	147
Kluby samopomocy	10	6	21	0	0
Rodzinne domy pomocy	11	1	1	1	1
Mieszkania chronione	12	0	3	4	11
Ośrodki interwencji kryzysowej	13	0	0	1	3
Dzienne placówki opiekuńczo - Wychowawcze	14	45	45	48	60
ŚREDNI MIESIĘCZNY KOSZT					
Centrum integracji społecznej	15	33	39	91	44
Klub integracji społecznej	16	276	293	337	538
Warsztat terapii zajęciowej	17	314	315	383	385
Klub seniora	18	26	33	31	34
Uniwersytet III wieku	19	1	8	9	12
Świetlica dla dzieci (klub młodzieżowy)	20	3 512	2 366	3 086	3 165
Alternatywne formy edukacji przedszkolnej - 14 Grup Zabawowych	21	11	24	28	31
Centrum Aktywności Lokalnej	22	1	2	3	3
Punkt Konsultacyjno - Terapeutyczny	23	2	2	2	2
Rozdział 85195	24	1	1	1	1
Rozdział 85212	25	297	322	332	332
Rozdział 85213	26	13	8	15	25
Rozdział 85214	27	108	0	0	0
Rozdział 85295	28	0	0	11	11
Świetlica Terapeutyczna dla Osób Niepełnosprawnych	29	14	13	14	16

2.8. Środki finansowe na zadania własne i zlecone w obszarze pomocy społecznej

W niniejszej części dokumentu przedstawione zostały wydatki związane z realizacją zadań przypisanych gminom do realizacji w ramach ustawy *o pomocy społecznej*, ustawy *o świadczeniach rodzinnych* oraz ustawy *o pomocy osobom uprawnionym do świadczeń z funduszu alimentacyjnego*.

Z przeprowadzonej analizy danych zawartych w poniższej tabeli wynika, iż nakłady finansowe gminy na zadania własne w obszarze pomocy społecznej mają tendencję wzrostową. W 2011 roku wysokość środków na zadania własne ogółem wyniosła 347.239 tys. zł, w 2012 roku środki finansowe na zadania własne wyniosą 379.228 tys. zł.

Wzrost kosztów w ramach zadań własnych zauważyć można w rozdziale 85214 zasiłki i pomoc w naturze. Kwota przeznaczona na zasiłki i pomoc w naturze zajmowała w 2011 roku drugą najwyższą pozycję wśród wydatków ponoszonych na zadania własne i wyniosła 70.885 tys. zł. Wysokość wydatków w gminach w rozdziale 85214 waha się w granicach od kilkudziesięciu tysięcy do kilku milionów złotych. Zauważalny jest również wzrost wydatków poniesionych przez gminy na opłacenie składek zdrowotnych podopiecznych ośrodków. Wynika to, że wzrostu liczby osób otrzymujących świadczenia pielęgnacyjne i wzrostu składki zdrowotnej.

Wiele gmin wskazało na wzrost wydatków na pokrywanie kosztów pobytu osób umieszczanych w domach pomocy społecznej. W 2011 roku koszt jaki poniosły gminy w powyższym zakresie wyniósł 28.634 tys. zł. Największe wydatki z tego tytułu w wysokości 7.767 tys. zł wykazało miasto Olsztyn. Wzrost wydatków spowodowany jest zwiększeniem się liczby osób przebywających w domach pomocy społecznej, a także corocznym wzrostem kosztów utrzymania mieszkańców.

W większości gmin wzrastają również wydatki na usługi opiekuńcze, co spowodowane jest starzeniem się społeczeństwa i koniecznością zapewnienia opieki osobom niezdolnym do samodzielnej egzystencji. Trzynaście OPS-ów nie wykazało wydatków na usługi opiekuńcze w roku 2011 roku, siedem OPS-ów nie przewiduje takich wydatków w 2012 roku

Znaczną część budżetu gminy w ramach zadań własnych w zakresie pomocy społecznej pochłaniają koszty utrzymania ośrodka. W 2011 roku powyższe koszty wyniosły 88.787 tys. zł, co stanowi 25 % wszystkich wydatków na zadania własne.

Z poniżej tabeli wynika, iż środki własne wypłacone przez gminę w 2011 roku w ramach Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” wyniosły: 12.374 tys. zł. Na podstawie poniższych danych nie jest możliwe ustalenie wysokości kwoty dotacji z budżetu państwa na realizację Programu. Ze względu na dowolność interpretacji zapisów narzędzia oceny zasobów, OPS-y wpisały dotacje na realizację powyższego programu w wierszu „pozostała działalność” bądź w pozycji „dotacje z budżetu państwa”, bądź też w ogóle nie wykazały środków. Wysokość środków finansowych ogółem przeznaczonych na Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” wyniosła w 2011 roku 52 mln zł. **Powyższa informacja pochodzi ze sprawozdania Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego z realizacji Programu za IV kwartał 2011 roku, które znajduje się w statystycznej aplikacji centralnej.**

Wysokość środków przeznaczonych na zadania zlecone wyniosła w 2011 roku 490.777 tys. zł. W części dotyczącej zadań zleconych gminy przedstawiły wydatki związane z realizacją zadań wynikających z ustawy *o pomocy społecznej* jak również z ustawy *o świadczeniach rodzinnych*.

Największą część budżetów gmin w ramach zadań zleconych stanowiły wydatki na świadczenia rodzinne i alimenty, tj. 473.208 tys. zł, co stanowi 96 % wydatków w ramach zadań zleconych.

Powyższa sytuacja jest wynikiem zmian w ustawie o świadczeniach rodzinnych w zakresie przyznawania świadczenia pielęgnacyjnego, według której znacznie wzrosły wydatki na świadczenia rodzinne oraz składki na fundusz zdrowia od osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne (świadczenie to nie jest zależne od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie).

Od 2008 roku ośrodki pomocy społecznej pozyskują środki finansowe z Europejskiego Funduszu Społecznego na realizację projektów systemowych i konkursowych w ramach PO KL 2007-2013. Z danych zawartych w tabeli wynika, iż 2011 roku gminy zrealizowały łącznie 149 projektów, w których uczestniczyło 11.975 osób, na łączną kwotę 26.154 tys. zł. Najwięcej projektów, bo aż 9 zrealizowała w 2011 roku Gmina Olecko, zaś najwięcej osób uczestniczyło w projekcie realizowanym przez Gminę Pieniężno, tj. 974 osoby. W 2012 roku przewiduje się spadek liczby projektów do 140, jak również liczby osób uczestniczących w projektach do 7.875 osób.

Realizatorami projektów kierowanych głównie do osób bezrobotnych lub nieaktywnych zawodowo, zagrożonych wykluczeniem społecznym, ale również do dzieci, młodzieży były m.in.: ośrodki pomocy społecznej, gminy, centra kultury, szkoły, kluby integracji społecznej i młodzieżowe kluby integracji społecznej oraz organizacje pozarządowe.

Wiersze od 21 do 190 prezentują dotacje pozyskane przez gminy z budżetu państwa. Są to dotacje uzyskane z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej oraz dotacje przekazywane w ramach Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Ze względu na brak jednoznacznych interpretacji do poszczególnych komórek narzędzia, część OPS-ów wykazała środki z budżetu państwa przeznaczone na zadania własne i zlecone. Z tego też powodu sumowanie pozycji dotyczących dotacji nie jest miarodajne.

**ŚRODKI FINANSOWE GMIN NA ZADANIA WŁASNE I ZLECONE W OBSZARZE POMOCY
SPOŁECZNEJ (stan na 31XII) W tys. złotych**

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognozy roku następnego
		Rok 2009	Rok 2010		
ZADANIA WŁASNE					
85154 - Przeciwdziałanie alkoholizmowi	1	14 544	15 242	15 881	17 569
85202 - Domy Pomocy Społecznej,	2	20 663	23 547	28 634	32 931
85205 - Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	3	40	207	855	2 122
85213 - Składki na ubezpieczenia zdrowotne	4	2 164	3 274	3 999	4 563
85214 - Zasiłki i pomoc w naturze	5	72 166	64 345	70 885	74 452
85216 - Zasiłki stałe	6	21 723	33 476	38 687	40 106
85219 - Utrzymanie Ośrodka	7	76 446	80 164	88 787	96 138
85228 - Usługi opiekuńcze	8	19 009	20 197	22 252	25 926
Ryczałty i dodatki mieszkaniowe	9	41 179	43 950	45 294	51 359

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognozy roku następnego
		Rok 2009	Rok 2010		
85295 - Program „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania” - wkład własny gminy	10	11 530	12 087	12 374	12 522
85295 - Prace społecznie użyteczne	11	3 467	4 436	3 227	3 946
85295 - Inne programy	12	5 554	5 066	5 025	5 111
85295 - Pozostała działalność	13	7 722	8 430	9 906	10 421
W tym dofinansowanie: 1) Centrum Integracji Społecznej, 2) Klubu Integracji Społecznej, 3) Warsztatu Terapii Zajęciowej	14	1 884	1 715	1 433	2 062
ZADANIA ZLECONE					
Składki na fundusz zdrowia od osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne	15	1 307	1 683	14 540	16 168
Usługi specjalistyczne	16	2 463	2 540	2 971	3 267
Świadczenia rodzinne i alimenty	17	378 426	428 176	473 208	489 416
Usuwanie skutków powodzi	18	243	9	58	10
ŚRODKI EFS NA PROJEKTY					
Liczba projektów EFS ogółem	19	126	147	149	140
Środki EFS na projekty ogółem (tys. złotych)	20	26 324	28 229	26 154	27 412
DOTACJE Z BUDŻETU PAŃSTWA					
"Aktywni po latach" "Centrum Integracji Młodzieży"	21	12	12	11	55
"Asystent rodziny" (MPiPS)	22	0	45	0	0
"Centrum Integracji Młodzieży"	23	0	0	13	13
"Odnaleźć siebie" (MPiPS)	24	26	0	0	0
"Oparcie społeczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi"	25	16	0	28	0
"Uwierz w siebie" (MPiPS)	26	0	0	12	0
- wynagrodzenia opiekunów prawnych - koszt wydania decyzji na leczenie dla nieubezpieczonych programy na rzecz społeczności romskiej - program "Pomoc państwa w zakresie dożywiania" - zespół d/s orzekania o	27	438	431	512	437

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognozy roku następnego
		Rok 2009	Rok 2010		
niepełnosprawności					
85195 - pozostała działalność (wydawanie decyzji wg ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych)	28	0	1	1	1
85195-Pozostała działalność (wydawanie decyzji administracyjnych w sprawie świadczenia opieki zdrowotnej dla świadczeniobiorców innych niż ubezpieczeni)	29	0	1	1	1
85212 par 2010	30	5 888	7 188	7 963	7 955
85212 paragraf 2010	31	2 654	3 181	3 320	3 401
85212 § 2010	32	4 093	4 578	5 024	5 084
85212- świadczenia rodzinne	33	3 193	3 873	4 110	4 148
85212-Świadczenia rodzinne i alimenty	34	1 108	1 359	1 376	1 395
85212	35	1 520	1 705	1 757	1 809
85212§2010	36	1 570	1 776	1 932	2 053
85213 - składki na ubezpieczenie zdrowotne od osób pobierających zasiłki stałe	37	1	3	4	5
85213 par 2010	38	20	24	50	72
85213 par 2030	39	16	36	29	40
85213 § 2010	40	9	3	7	9
85213 § 2030	41	4	12	10	15
85213- składki na ubezpieczenia zdrowotne	42	2	4	3	4
85213- składki na ubezpieczenie zdrowotne	43	43	53	61	55
85213-2010	44	1 159	1 655	2 030	2 041
85213-Składki na fundusz zdrowia od osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne	45	5	8	9	9
85213-Składki na ubezpieczenie zdrowotne	46	7	12	9	14
85213	47	18	26	30	35
85213§2010	48	6	4	10	6
85213§2030	49	3	9	7	10

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognozy roku następnego
		Rok 2009	Rok 2010		
85214 - usuwanie skutków suszy	50	1	0	0	0
85214 - zasiłek okresowy	51	826	770	780	438
85214 - zasiłek stały 2009	52	265	0	0	0
85214 - zasiłek stały	53	290	0	0	0
85214 - zasiłki i pomoc w naturze (susza 2008)	54	1	0	0	0
85214 - zasiłki stałe	55	35	0	0	0
85214 par 2030	56	1 302	1 157	1 315	1 416
85214 paragraf 2010	57	119	1	0	0
85214 paragraf 2030	58	244	128	130	189
85214 § 2010	59	84	0	0	0
85214 § 2030	60	203	197	198	222
85214- Zasiłki i pomoc w naturze	61	101	104	96	100
85214- zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenie społeczne	62	278	224	214	214
85214- zasiłki i pomoc w naturze	63	1 252	808	808	375
85214-Zasiłki i pomoc w naturze	64	318	292	270	355
85214-zasiłki i pomoc w naturze	65	87	38	38	60
85214	66	552	378	384	480
85214§2010	67	60	0	0	0
85214§2030	68	246	175	207	110
85216 - zasiłki stałe	69	0	46	48	71
85216 par 2030	70	0	454	365	408
85216 paragraf 2030	71	0	245	191	263
85216 § 2030	72	0	137	113	149
85216- Zasiłki stałe	73	66	76	65	87
85216- zasiłki stałe	74	0	361	306	180
85216-Zasiłki stałe	75	61	69	48	67
85216-zasilki stałe	76	36	41	35	21
85216	77	46	229	218	221
85216§2030	78	0	109	85	44
85219 - Ośrodki Pomocy Społecznej	79	56	56	72	79
85219 - wynagrodzenie opiekunom	80	2	27	23	31

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognozy roku następnego
		Rok 2009	Rok 2010		
prawnym					
85219 par 2030	81	223	222	262	284
85219 paragraf 2030	82	143	143	125	126
85219 § 2030	83	148	150	148	145
85219- Utrzymanie ośrodka	84	86	86	87	81
85219- utrzymanie ośrodka	85	172	172	202	221
85219-Utrzymanie ośrodka	86	96	86	87	81
85219-utrzymanie ośrodka	87	104	110	100	81
85219	88	205	205	193	196
85219§2030	89	99	99	93	81
85228-usługi opiekuńcze	90	0	0	0	3
85278 § 2010	91	0	0	10	0
85295 - Program "Pomoc państwa w zakresie dożywiania"	92	320	316	314	300
85295 - rządowy program wspierania osób pobierających świadczenia pielęgnacyjne	93	0	0	20	20
85295 par 2031	94	297	302	334	315
85295 paragraf 2030	95	152	150	156	165
85295 § 2010	96	0	0	33	13
85295 § 2020	97	10	40	84	0
85295 § 2030	98	253	287	280	285
85295- Program "Pomoc państwa w zakresie dożywiania" - dotacja	99	173	141	147	132
85295- Program "Pomoc państwa w zakresie dożywiania	100	102	77	98	89
85295- pozostała działalność - Rządowy program wspierania osób pobierających świadczenia pielęgnacyjne	101	0	0	27	11
85295- pozostała działalność - pomoc " Państwa w zakresie dożywiania "	102	438	447	463	335
85295-Program wspieranie osób pobierających świadczenie	103	0	0	7	4
85295-Program „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania”	104	176	198	209	208
85295-Program"Pomoc Państwa w	105	72	93	120	90

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognozy roku następnego
		Rok 2009	Rok 2010		
zakresie dożywiania"					
85295-program "pomoc Państwa w zakresie dożywiania"	106	156	151	181	102
85295	107	192	259	264	236
85295§2010	108	0	0	13	9
85295§2030	109	152	157	176	93
853/85333	110	50	0	0	0
853/85395/2007 853/85395/2009	111	0	114	97	115
853/85395/2008 853/85395/2009	112	123	0	0	0
85313 paragraf 2010	113	16	22	30	35
85313 paragraf 2030	114	8	21	16	26
85395 par 2007	115	0	298	262	288
85395 par 2009	116	14	14	10	11
85395 § 2007	117	0	284	116	138
85395 § 2008	118	398	0	0	0
85395 § 2009	119	50	31	6	7
Aktywizacja zawodowa i społeczna w gminie Lelkowo	120	89	111	74	100
DOTACJE Z BUDŻETU PAŃSTWA	121	3 922	4 346	4 052	4 500
Dodatek do świadczenia pielęgnacyjnego	122	0	0	17	11
Dotacja celowa z paragrafu 2009	123	6	7	5	6
Dotacja na projekt pn. "Aktywne usamodzielnienie- warsztaty gotowania" ogółem (tys. złotych)	124	0	6	0	0
Dotacja na realizację programu "Pomoc państwa w zakresie dożywiania"	125	220	207	270	240
Dotacja na ww. projekty ogółem (tys. złotych)	126	3	6	5	0
Dotacja	127	4	4	4	30
Kłeska żywiolowa	128	0	6	412	93
PROGRAM AKTYWIZACJI SPOŁECZNO_ZAWODOWEJ W GMINIE DUBENINKI	129	91	104	83	0

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognozy roku następnego
		Rok 2009	Rok 2010		
Pomoc dla cudzoziemców	130	8	15	23	26
Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym	131	0	0	147	170
Pomoc państwa w zakresie dożywiania	132	400	389	375	400
Program " Pomoc państwa w zakresie dożywiania"	133	137	167	164	135
Program "Opieka nad dzieckiem i rodziną"	134	113	0	85	0
Program "Pomoc Państwa w zakresie dożywiania"	135	3 445	3 505	3 009	3 665
Program "Pomoc Państwa w zakresie dożywiania- dotacja	136	356	356	332	297
Program Osłonowy "Wspieranie Jednostek samorządu Terytorialnego w tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie" Projekt Gmina Ełk "Skutecznie przeciw przemocy"	137	0	0	5	0
Program na rzecz społeczności romskiej	138	84	110	75	78
Program osłonowy " Wspieranie jednostek samorządów terytorialnego wytworzeniu systemu przeciw działania przemocy w rodzinie"	139	0	0	18	0
Program państwa w zakresie dożywiania.	140	148	140	180	180
Program państwa w zakresie dożywiania	141	680	670	680	680
Projekt systemowy "Wyrównywanie szans w dostępie do zatrudnienia" współfinansowany z EFS w ramach POKL 2007-2013	142	14	18	14	13
Realizacja Projektu "Nie bądź widzmem -reaguj na przemoc" - kampania społ.przeciwdziałania przemocy w rodzinie Gminy Biskupiec	143	0	0	25	0
Realizacja projektu "Środowiskowa pomoc dla rodzin z małoletnimi dziećmi w sytuacjach kryzysowych w gminie Biskupiec w ramach zintegrowanego systemu pomocy rodzinom powiatu olsztyńskiego"	144	0	54	0	0

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognozy roku następnego
		Rok 2009	Rok 2010		
współfinans. ze środków MPiPS					
Resortowy Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na rok 2012 "Asystent rodziny"	145	0	0	0	25
Resortowy Program Wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2012 "Asystent Rodziny"	146	0	0	0	8
Rządowy Program Wspierania Osób pobierających świadczenia pielęgnacyjne- jednorazowy dodatek do świadc. pielęgnacyjnego	147	0	0	17	7
Rządowy Program wspierania niektórych osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne	148	0	0	0	10
Rządowy Program wspierania osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne- z .zlecone	149	0	0	9	1
Rządowy program "Pomoc państwa w zakresie żywienia"	150	80	80	80	80
Rządowy program w zakresie żywienia	151	177	149	102	106
Rządowy program wspierania niektórych osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne	152	0	0	3	4
Rządowy program wspierania osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne	153	0	0	21	10
Rządowy program wspierania osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne	154	0	0	97	92
Składki na ubezpieczenia zdrowotne-zasiłki stałe oraz inne osoby	155	8	13	13	13
Składki na ubezpieczenia zdrowotne	156	11	5	13	17
Ubezpieczenia zdrowotne dofinansowane	157	6	18	15	22
Utrzymanie OPS	158	86	86	112	121
Wynagrodzenia pracowników	159	128	129	113	94
Wynagrodzenie dla opiekuna prawnego za sprawowanie opieki	160	0	16	15	19
Zasiłki i pomoc w naturze - zasiłki	161	206	164	167	176

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognozy roku następnego
		Rok 2009	Rok 2010		
okresowe					
Zasiłki okresowe	162	176	92	92	136
Zasiłki stałe	163	195	385	339	390
dotatkowe świadczenie dla osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne w ramach Programu Rządowego - wspieranie osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne	164	0	0	46	30
dotacja celowa na dodatki w ramach rządowego programu wspierania osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne świadczenia pielęgnacyjnego (XI-XII.2011r. po 100zł.)	165	0	0	24	50
dotacja celowa na realizację programu "Pomoc państwa w zakresie dożywiania	166	330	360	360	360
dotacja na zadania własne z rezerwy celowej	167	341	387	375	409
dotacja z budżetu państwa	168	172	151	133	137
dotacja zadania zlecone	169	1 207	1 309	1 534	1 540
dotacja	170	0	0	15	16
osoby bezrobotne	171	0	69	112	114
składki na ubezpieczenia zdrowotne od osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne	172	9	11	18	11
wkład własny	173	21	18	16	16
Środki EFS na projekty ogółem (tys. złotych)	174	197	177	185	201
Środki finansowe na projekty systemowe	175	10	13	9	9
Środki krajowe	176	10	14	11	13
Świadczenia rodzinne	177	2 429	2 806	3 045	3 360
środki z budżetu państwa na projekt ogółem (tys. złotych)	178	6	7	6	6
świadczenia rodzinne i alimenty	179	2 441	2 714	2 630	2 597

LICZBA OSÓB W PROJEKTACH EFS W GMINACH

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata poprzednie		Rok oceny	Prognozy roku następnego	
	Rok 2009	Rok 2010			
LICZBA OSÓB W PROJEKTACH (wymienić jakie)					
"Akademia Aktywnych" Projekt Konkursowy POKL Poddziałanie 7.2.1	1	0	20	20	0
"Aktywna Integracja Drogą do Zatrudnienia"	2	0	0	22	44
"Aktywna rodzina- aktywna Gmina"	3	27	24	23	15
"Aktywni po latach" "Centrum Integracji Młodzieży"	4	74	70	77	44
"Aktywność szansą na lepsze jutro"	5	135	133	139	80
"Asystent rodziny" (MPiPS)	6	0	10	0	0
"Centrum Integracji Młodzieży"	7	0	0	50	50
"Dobry start dla najmłodszych" Priorytet IX, Poddziałanie 9.1.1 - zmniejszanie nierówności w stopniu upowszechniania edukacji przedszkolnej (dzieci w wieku 3-5 lat oraz rodzice-beneficjenci projektu)	8	0	210	279	139
"Działania w zakresie wdrażania standardów pracy socjalnej i funkcjonowania instytucji pomocy i integracji społecznej" (PO KL)	9	0	0	0	80
"Edukacja przedszkolna priorytetem każdego Polaka" 9.1.1 POKL	10	10	15	0	0
"Indywidualizacja procesu nauczania i wychowania uczniów klas I-III w Gminie Płońnica" Priorytet IX, Poddziałanie 9.1.2 - Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszanie różnic w jakości usług edukacyjnych.	11	0	0	0	98
"Indywidualizacja procesu nauczania..." 9.1.2	12	0	0	0	179
"Inicjatywa na rzecz integracji w gminie Janowiec Kościelny" - uczestnikami są świadczeniobiorcy pomocy społecznej	13	0	27	24	11
"Integracyjny Klub Osób	14	0	15	15	0

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognozy roku następnego
		Rok 2009	Rok 2010		
Niepełnosprawnych" Projekt Konkursowy POKL Poddziałanie 7.2.1					
"Jesteś aktywny potwierdź to pracę"	15	50	46	50	0
"Krok Naprzód - Specjalistyczna Pomoc Rodzinom Problemowym z gminy Jonkowo"	16	17	21	22	28
"Mam C mam pracę mam E nic nie tracę"	17	22	0	0	0
"Mam szansę być aktywnym"	18	28	27	24	13
"Nadzieja na lepsze jutro"	19	48	54	52	29
"Nasza Szkoła", Priorytet IX, Działanie 9.1, Poddziałanie 9.1.2	20	0	0	0	142
"Nowy Horyzont"	21	308	551	556	305
"Odnaleźć siebie" (MPiPS)	22	12	0	0	0
"Otwarta Droga - Aktywna Integracja" Projekt Systemowy POKL Poddziałanie 7.1.1	23	137	121	0	0
"Praca nie męka - przyszłość w Twoich rękach"	24	32	33	27	25
"Praca zamiast zasiłku"	25	339	366	0	150
"Prawo jazdy kat. C naszą szansą" 6.3 POKL	26	0	20	0	0
"Program aktywizacji społeczno zawodowej bezrobotnych w gminie Miłakowo"	27	35	41	41	24
"Projekt systemowy" Zrealizuj siebie aktywizacja społeczna i zawodowa mieszkańców gminy Stawiguda"	28	21	19	18	17
"Przyszłość w Twoich rękach" Priorytet IX, Poddziałanie 9.1.2 - Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszanie różnic w jakości usług edukacyjnych.	29	0	0	209	215
"Razem można więcej" (PO KL 7.3.)	30	0	0	16	16
"Uwierz w siebie" (MPiPS)	31	0	0	6	0

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognozy roku następnego
		Rok 2009	Rok 2010		
"Warsztaty rozwoju osobistego kobiet z Miasta i Gminy Orneta" 7.3 POKL	32	0	20	20	0
"Wspólnie zrobimy więcej" 7.3 POKL	33	80	0	0	0
"Wyjaśnij lepsze jutro" 7.3 POKL	34	16	0	0	0
"Za rękę z Einsteinem"	35	139	128	114	0
"Zmienić siebie" (PO KL 7.2.1.)	36	80	71	85	44
„Równe szanse"	37	0	20	24	30
- Czas Aktywności Społecznej	38	110	99	93	60
- projekt realizowany przez TPD na terenie Gminy Małdyty " Akademia III Wieku"	39	50	0	0	0
- projekt realizowany przez TPD na terenie Gminy Małdyty " Aktywność drogą do sukcesu kobiet Gminy Małdyty"	40	0	0	0	15
- projekt realizowany przez TPD na terenie Gminy Małdyty " Lokalna Pracownia Aktywności w Małdytach "	41	0	50	0	0
- projekt systemowy " Można żyć inaczej" realizowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Małdytach	42	38	34	23	12
-	43	13	36	30	34
1. Od wykluczenia do usamodzielnienia	44	481	539	494	338
1. „Indywidualizacja procesu nauczania uczniów klas I-III szkół podstawowych w mieście i gminie Miłomłyn” 2. "Powiedz mi, a zapomnę; pokaż mi, a zapamiętam; zaangażuj mnie, a zrozumie." 3. "JaS i Małgosia" 4. Dodatkowe zajęcia dla Jasia i Małgosi". 5. "Artystyczne pokolenie www."	45	181	42	162	220
AKTYWIZACJA SPOŁECZNO ZAWODOWA PODOPIECZNYCH JEDNOSTEK POMOCY SPOŁECZNEJ	46	45	53	35	25
Akademia Seniora	47	20	20	0	0

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognozy roku następnego
		Rok 2009	Rok 2010		
Akademia rodziny - projekt partnerski (3 gminy)	48	0	0	15	15
Aktywizacja społeczno-zawodowa bezrobotnych w gminie Reszel	49	53	57	49	28
Aktywizacja szansą rozwoju - Edycja 2	50	76	85	81	55
Aktywizacja zawodowa i społeczna w gminie Lelkowo	51	22	17	15	13
Aktywizacja szansą na lepsze jutro	52	27	34	32	20
Aktywna młodość-szansą sukcesu	53	25	0	0	0
Aktywne Prostki II	54	0	15	0	0
Aktywne Prostki I	55	0	15	0	0
Aktywni W Każdym Wieku	56	0	0	16	0
Aktywność i Integracja szansą na przyszłość	57	56	56	61	31
Aktywny start - szansą na lepsze jutro	58	66	71	87	45
Angielski kluczem do przyszłości	59	30	30	30	0
BO biorący udział w PAL	60	6	6	7	0
BO z którymi zostały zawarte kontrakty socjalne	61	11	12	14	15
BUDOWA I WYPOSAŻENIE ŚWIETLICY WIEJSKIEJ W NIEDANOWIE	62	205	208	200	0
BUDOWA I WYPOSAŻENIE ŚWIETLICY WIEJSKIEJ W TURÓWKU	63	179	182	180	0
Bezrobotni	64	40	20	41	26
DROGOWSKAZ NA NIDZICĘ Zespół Szkół w Rogożu	65	15	15	0	0
DROGOWSKAZ NA NIDZICĘ Zespół Szkół w Szkotowie	66	14	14	0	0
DZIEŃ ZIEMI KOZŁOWSKIEJ	67	0	900	0	0
Dogonić peleton - program wyrównywania szans edukacyjnych w gminie Górowo Iławeckie	68	223	302	0	0
Droga ku przyszłości	69	13	13	13	0
EFS Nowa Droga	70	125	96	96	56
EFS Postaw na swoje kwalifikacje	71	0	56	56	0

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognozy roku następnego
		Rok 2009	Rok 2010		
Easy English-kurs języka angielskiego w Gminie Rozogi w ramach POKL	72	0	24	0	0
Edukacja dla zdrowia - pilotażowy program profilaktyki i promocji zdrowia w gminie Górowo Iławeckie	73	102	0	0	0
Edukacja przedszkolna szansą na lepszą przyszłość	74	0	62	66	63
Edukacja szansą na rozwój uczniów z Gminy Gietrzwałd	75	0	0	72	72
FESTIWAL LETNIEJ KULTURY SZKOCKIEJ SKOTAU	76	0	500	0	0
Gwiździny	77	45	0	0	0
Indywidualizacja nauczania w klasach I-III	78	0	0	84	84
Indywidualizacja procesu nauczania i wychowania uczniów w gminie Górowo Iławeckie	79	0	0	97	97
Indywidualizacja procesu nauczania na terenie Gminy Kalinowo	80	0	0	149	149
Integracja i aktywność zapewni dobrą przyszłość	81	32	34	33	18
Jutro idę do pracy!	82	180	180	183	137
KIEROWNIK PROJEKTU	83	1	1	1	1
KOBIETY DLA KOZŁOWA KOZŁOWO-KOBIET	84	0	15	0	0
KOORDYNATOR PROJEKTU	85	1	2	2	1
KSIĘGOWA PROJEKTU	86	1	1	1	1
Klub Integracji Społecznej- edukacja, kultura ,integracja	87	0	0	0	14
Kompetencje kluczowe drogą twórczego rozwoju	88	81	76	74	36
Kompleksowy program aktywizacji zawodowej i społecznej osób i rodzin dotkniętych wykluczeniem społecznym na terenie Gminy i Miasta Susz	89	156	101	89	57
Kontrakt socjalny	90	12	14	13	34
LICZBA OSÓB W PROJEKTACH EFS W GMINIE	91	29	34	0	0

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognozy roku następnego
		Rok 2009	Rok 2010		
Liczba osób w projekcie systemowym GOPS Markusy	92	27	25	29	0
Liczba uczestników projektu	93	0	0	76	0
MKIS - inkubatorem aktywności społecznej i zawodowej	94	0	0	31	26
MKIS - twoją szansą	95	0	0	45	55
MKIS	96	30	30	30	0
Mały Archimedes	97	0	52	50	50
Miejsko-Gminny Klub Integracji Społecznej	98	0	0	45	36
Młodzieżowa akademia agrobiznesu	99	0	15	15	15
Młodzieżowa Świetlica Środowiskowa "Alternatywa"	100	0	0	34	0
Młodzieżowy Klub Integracji Społecznej "Nasz Start" w Kurzętniku	101	15	0	0	0
Młodzieżowy Klub Integracji Społecznej w Grodzicznie	102	0	0	18	18
Najtrudniejszy Pierwszy Krok	103	0	0	12	0
Nauczanie przez integrowanie	104	20	0	0	0
Nowe szanse, lepsze jutro	105	16	16	16	10
Obudzić aktywność	106	42	45	45	35
Od bierności do aktywności (projekt systemowy)	107	36	36	38	38
Osoby bezrobotne, niepracujące, osoby niepełnosprawne, młodzież 15-24	108	40	38	38	23
Osoby nieaktywne zawodowo	109	21	19	16	14
PAL	110	11	11	11	0
POKL 7.1.1 "Lepsze jutro"	111	42	45	42	30
POKL.07.01.01-28-079/08-02 „Nie jutro lecz Dziś"	112	53	57	58	39
POKL.07.01.01-28-214/08."Zmieniamy przyszłość"	113	15	20	21	12
POMOC STYPENDIALNA DLA UCZNIÓW SZCZEGÓLNIE UZDOLNIONYCH Zespół Szkół w Szkotowie	114	1	2	1	0
PROGRAM AKTYWIZACJI	115	18	20	19	0

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognozy roku następnego
		Rok 2009	Rok 2010		
SPOŁECZNO_ZAWODOWEJ W GMINIE DUBENINKI					
Piska Akademia Aktywności	116	116	115	128	71
Poprzez aktywną integrację do rozwoju i usamodzielnienia	117	41	43	44	32
Postaw na aktywność	118	56	57	55	56
Postaw na siebie - wybierz aktywność	119	60	59	59	33
Powrót do pracy współfinansowany ze środków Unii europejskiej	120	30	35	36	38
Praca socjalna formą przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu poprzez aktywną integrację osób bezrobotnych i ich rodzin.	121	21	32	28	17
Prawo Jazdy Kategorii C Naszą Szansą	122	0	10	10	0
Program Aktywizacji Społeczno Zawodowej Bezrobotnych w Gminie Frombork	123	27	31	27	14
Program Aktywnej Integracji Społecznej i Zawodowej Osób Zagrożonych Wykluczeniem Społecznym w Gminie Kurzętnik	124	53	48	55	26
Program Aktywnej Integracji w Gminie Wieliczki	125	22	23	25	14
Program Aktywności Lokalnej	126	11	7	7	10
Program aktywizacji społeczno - zawodowej w Gminie Działdowo	127	63	58	57	46
Program aktywizacji społeczno - zawodowej w gminie Świątki	128	27	26	28	20
Program aktywizacji społeczno-zawodowej bezrobotnych w gminie Budry	129	23	29	23	0
Projekt konkursowy	130	0	0	32	32
Projekt " Odkryjemy Przeszłość dla Przyszłości" Priorytet VII, Działanie 7.3 Program Operacyjny Kapitał Ludzki 2007-2013	131	0	0	0	15
Projekt "Akademia Rodziny" model lokalnego systemu reintegracji społecznej na terenach wiejskich Działanie 7.2, Poddziałanie 7.2.1	132	0	0	15	15

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognozy roku następnego
		Rok 2009	Rok 2010		
Program Operacyjny Kapitał Ludzki 2007-2013					
Projekt "Aktywnie i skutecznie w gminie Olecko"	133	74	79	78	0
Projekt "Chcę być przedszkolakiem"	134	0	0	92	92
Projekt "I ty możesz zostać mistrzem"	135	79	79	79	0
Projekt "Indywidualizacja procesu nauczania i wychowania uczniów klas I-III szkół podstawowych" Priorytet IX Działanie 9.1 Poddziałanie 9.1.2 Program Operacyjny Kapitał Ludzki 2007-2013	136	0	0	33	33
Projekt "Mamo, tato mówię po angielsku"	137	0	43	43	43
Projekt "Małe kroki do sukcesu"	138	18	19	23	11
Projekt "Nasze małe ojczyzny w harmonii z przyrodą"	139	0	60	0	0
Projekt "Platforma integracji - aktywne Straduny" Priorytet VII, Działanie 7.3 Program Operacyjny Kapitał Ludzki 2007-2013	140	0	30	0	0
Projekt "Pomyśl ... na pewno potrafisz"	141	0	0	421	421
Projekt "Poznaję świat po angielsku"	142	0	35	35	35
Projekt "Razem w kierunku integracji" - rozwój społeczności lokalnej Nowej Wsi Etckiej Priorytet VII, Działanie 7.3 Program Operacyjny Kapitał Ludzki 2007-2013	143	0	30	0	0
Projekt "Równym krokiem"	144	65	65	65	0
Projekt "Skorzystaj z szansy"	145	140	140	0	0
Projekt "Worliny tu mieszkamy, aktywnie dziś działamy"	146	0	22	0	0
Projekt "Świetlica jako centra edukacji i aktywizacji społecznej" Priorytet IX Działanie 9.5 Program Operacyjny Kapitał	147	0	0	0	15

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognozy roku następnego
		Rok 2009	Rok 2010		
Ludzki 2007-2013					
Projekt "Żyj aktywnie w Krainie Druglina" Priorytet VII, Działanie 7.3 Program Operacyjny Kapitał Ludzki 2007-2013	148	0	0	0	15
Projekt Aktywność moją szansą	149	48	46	47	31
Projekt Klub Integracji Społecznej "Aktywni Razem II edycja" w gminie Ełk Działanie 7.2, Poddziałanie 7.2.1 Program Operacyjny Kapitał Ludzki 2007-2013	150	0	0	26	26
Projekt Klub Integracji Społecznej "Aktywni Razem" w gminie Ełk Działanie 7.2, Poddziałanie 7.2.1 Program Operacyjny Kapitał Ludzki 2007-2013	151	0	30	0	0
Projekt Systemowy Priorytet VII Promocja Integracji Społecznej Działanie 7.1 Poddziałanie 7.1.1.	152	82	91	63	55
Projekt konkursowy "Juniorzy seniorów żyją aktywnie"	153	0	0	20	0
Projekt konkursowy "Przyjazna szkoła"	154	560	529	530	850
Projekt konkursowy "Przyjazne przedszkole"	155	30	20	20	0
Projekt konkursowy "Bierność? nie! Aktywność? tak!"	156	0	0	40	40
Projekt konkursowy "W Szczepankowie jest szafowo"	157	99	99	0	0
Projekt konkursowy "Świetlicowa integracja"	158	97	97	0	0
Projekt konkursowy " Nasza 24 w stronę aktywnej integracji"	159	0	20	0	0
Projekt konkursowy " Stop problemom"	160	90	90	0	0
Projekt konkursowy " Szansa dla kobiet" Działanie 7.2.1	161	0	24	24	0
Projekt konkursowy "Aktywna integracja w Rożentalu"	162	140	140	0	0
Projekt konkursowy "Czas na zmiany" Działanie 7.2.1	163	0	16	16	0
Projekt konkursowy "Jesień życia-	164	0	80	0	0

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognozy roku następnego
		Rok 2009	Rok 2010		
czas seniora"					
Projekt konkursowy "Mortęgi-wieś inicjatyw pozytywnych"	165	110	110	0	0
Projekt konkursowy "Młodzież na start"	166	40	40	0	0
Projekt konkursowy "Prątnica-aktywna społeczność"	167	128	128	0	0
Projekt konkursowy "Rakowice-integracja na aktywną nutę"	168	98	98	0	0
Projekt konkursowy "Sposób na nudę"	169	0	70	0	0
Projekt konkursowy "Złoty Zakątek to Złotowo"	170	130	130	0	0
Projekt konkursowy Priorytet VII Promocja Integracji Społecznej Działanie 7.3	171	0	0	0	12
Projekt systemowy Twoja Szansa-aktywizacja osób bezrobotnych zagrożonych wykluczeniem społ.z wykorzystaniem instrumentów aktywnej integracji.	172	0	0	108	88
Projekt systemowy " Od bierności do aktywności"	173	29	25	25	22
Projekt systemowy " Uwierz w siebie..."	174	46	51	35	35
Projekt systemowy "Aktywizacja osób bezrobotnych z terenu gminy Nidzica"	175	84	84	92	45
Projekt systemowy "Aktywna rodzina"	176	44	38	33	27
Projekt systemowy "Aktywne Szczytno"	177	100	99	95	53
Projekt systemowy "Aktywniej w życiu"	178	30	29	31	15
Projekt systemowy "Daj sobie szansę, zacznij od nowa"	179	84	102	87	54
Projekt systemowy "Masz okazję - pomóż sobie"	180	100	105	103	62
Projekt systemowy "Orzysz w drodze do integracji" realizowany przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Orzyszu w ramach Priorytetu VII, Działanie 7.1,	181	78	61	61	33

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognozy roku następnego
		Rok 2009	Rok 2010		
Poddziałanie 7.1.1 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego					
Projekt systemowy "Otwieramy drzwi w przyszłość" Działanie 7.1.1	182	58	61	71	40
Projekt systemowy "TWOJA SZANSA" Priorytet VII Promocja integracji społecznej.Działanie 7.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji.Poddziałania 7.1.1 POKL	183	33	34	33	20
Projekt systemowy "Uwierz w siebie - aktywizacja społeczno-zawodowa podopiecznych jednostek pomocy społecznej"	184	33	45	35	17
Projekt systemowy "Uwierz w siebie aktywizacja społeczno-zawodowa podopiecznym jednostek pomocy społecznej". POKL Priorytet VII, Działanie 7.1, Poddziałanie 7.1.1	185	28	36	34	20
Projekt systemowy "Uwierz w siebie" Priorytet VII, Działanie 7.1, Poddziałanie 7.1.1 Program Operacyjny Kapitał Ludzki 2007-2013	186	58	56	0	35
Projekt systemowy "Wyrównywanie szans w dostępie do zatrudnienia" współfinansowany z EFS w ramach POKL 2007-2013	187	86	99	95	50
Projekt systemowy "Zwrot ku aktywności" w ramach Działania 7.1 "Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji"	188	66	65	76	48
Projekt systemowy Od aktywnej integracji do samorealizacji	189	14	16	19	13
Projekt systemowy POKL "Aktywność-szansą na przyszłość"	190	70	71	74	56
Projekt systemowy Twoja szansa	191	23	21	30	19
Projekt systemowy pn " Aktywizacja Twoją Szansą"	192	20	20	20	14
Projekt systemowy pn. "TEN CZAS ZMIENIA NAS" realizowany przez GOPS Lidzbark Warmiński w ramach Priorytetu	193	40	39	39	21

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognozy roku następnego
		Rok 2009	Rok 2010		
VII, Działanie 7.1, Poddziałanie 7.1.1. POKL 2007-2013					
Projekt systemowy pn. "Integracja, Aktywizacja, Praca"	194	37	35	39	23
Projekt systemowy pn.: "Aktywna jednostka to aktywne społeczeństwo"	195	24	24	27	17
Projekt systemowy pt. "Rozwój osobisty poprzez pracę u podstaw - wyjściem na prostą"	196	36	39	38	17
Projekt systemowy w ramach POKL	197	50	47	52	32
Projekt systemowy: "Aktywność? TAK – program aktywizacji podopiecznych MGOPS Miłomłyn"	198	28	35	32	19
Projekt "Daleko od szosy" Priorytet VII Promocja Integracji Społecznej, Działanie 7.3. Inicjatywy lokalne na rzecz aktywnej integracji- konkurs	199	0	0	0	10
Projekt "Przebudzenie-siła jest w nas" Priorytet VII Promocja Integracji Społecznej, Działanie 7.3 Inicjatywy lokalne na rzecz aktywnej integracji -konkurs	200	0	0	15	0
Projekty systemowe	201	35	30	30	15
Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie "PRZEMOC"	202	0	0	974	0
Przez trudności do celu	203	46	45	36	25
Przez wiedzę do sukcesu- aktywizacja społeczności lokalnej w Gminie Świątajno	204	29	31	32	19
Przystanek aktywność	205	0	0	20	0
ROZWÓJ KOMPETENCJI KLUCZOWYCH POPRZEZ SPORT	206	0	25	25	0
ROZWÓJ PRZEZ KOMPETENCJE	207	20	20	20	20
Rozwój oferty edukacyjnej punktów przedszkolnych w gminie Górowo Iławeckie	208	0	0	49	72
Rozwój-zmiana-sukces	209	0	0	44	30
SUPER SENIOR KLUB	210	0	20	0	0

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognozy roku następnego
		Rok 2009	Rok 2010		
SZKOLNA KAMPANIA ZDROWEGO STYLU ŻYCIA	211	310	0	0	0
Stacja - aktywizacja	212	0	12	12	0
Teraz My MŁODZI - Aktywizacja Zawodowa i Społeczna Młodzieży Zagrożonej Wykluczeniem Społecznym z Gminy Kurzętnik	213	0	0	0	20
UCZEŃ NA SCENIE BAWMY SIĘ W TEATR	214	89	0	0	0
Uwierz w siebie PLUS - reintegracja społeczno-zawodowa na bazie Klubu Integracji Społecznej w Gminie Iłowo-Osada. POKL Priorytet VII, Działanie 7.2, Poddziałanie 7.2.1	215	0	0	34	34
Wakacje z angielskim	216	20	0	0	0
Wsparcie na starcie	217	122	127	93	76
Wsparcie rozwoju polityki społecznej w gminie Nidzica	218	0	0	0	0
Współpraca przy realizacji projektu "Inwestuj w siebie - reintegracja zawodowa i społeczna" Federacja Organizacji Socjalnych	219	0	0	0	15
Wzrost integracji społecznej oraz wzrost skuteczności pomocy społecznej w Gminie Barciany	220	59	56	59	33
Z przedszkolem poznajemy świat	221	0	33	31	31
ZA RĘKĘ Z EINSTEINEM Zespół Szkół w Rogożu	222	49	47	44	44
ZA RĘKĘ Z EINSTEINEM Zespół Szkół w Szkotowie	223	79	79	79	79
Za rękę z Eisteinem	224	61	70	30	0
Zakładamy własną firmę	225	32	0	0	0
Zatrudnieni	226	5	2	0	0
beneficjenci	227	50	65	62	40
bezrobotne	228	22	26	19	0
kontrakt socjalny	229	22	22	22	24
młodzież w wieku 15-25 lat, bezrobotni (w tym długotrwale) niepełnosprawni, nieaktywni zawodowo	230	0	0	154	77
młodzież	231	0	14	12	0

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognozy roku następnego
		Rok 2009	Rok 2010		
nieaktywne zawodowo	232	5	5	13	0
osoby bezrobotne, samotnie wychowujące dzieci	233	8	0	0	0
osoby bezrobotne	234	61	50	47	32
osoby niepełnosprawne	235	0	0	8	0
osoby objęte kontraktem socjalnym i programem aktywności lokalnej	236	37	34	36	19
partnerstwo w realizacji projektu "Wyjść z cienia"	237	0	4	0	0
partnerstwo w realizacji projektu "Szkoła Młodzieżowych Animatorów Warmii i Mazur"	238	0	0	10	0
partnerstwo w realizacji projektu utworzenia świetlicy wiejskiej przy DPS Molza	239	26	0	0	0
projekt Integracja Społeczna Szansą Na Lepsze Jutro	240	32	35	0	26
projekt OPS - "Zacznij od nowa - aktywna integracja sposobem przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu w gminie Gołdap"	241	62	76	77	56
projekt systemowy "Od bierności do aktywności"	242	42	25	23	22
projekt systemowy PO KL pt. "Aktywna integracja społeczna bezrobotnych na terenie gminy Kruklanki"	243	0	0	19	0
projekt systemowy	244	46	48	0	55
„By żyło się lepiej – akwizycja mieszkańców gminy Rozogi” w ramach POKL Priorytet VII, Działanie 7.1. Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji	245	40	27	32	19
„Chcemy nie tylko być, ale i pięknie i mądrze żyć” w ramach POKL Priorytet IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach, Działanie 9.1.	246	124	0	0	0
„Cudze chwalicie, swego nie znacie... - przyrodnicze i geograficzne poznawanie Polski północno-wschodniej” w ramach POKL Priorytet IX, Działanie 9.1	247	45	0	0	0
„Droga do kariery dla potrzeb	248	48	0	0	0

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognozy roku następnego
		Rok 2009	Rok 2010		
rynku pracy ” w ramach POKL Priorytetu IX. Działanie 9.2. Podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego,					
„Pożytecznie i wesoło spędzać czas wolny ze szkołą” w ramach POKL Priorytet IX. Działanie 9.1 Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty	249	55	0	0	0
„Program aktywizacji zawodowej i społecznej bezrobotnych w gminie Wilczęta”	250			20	18
„Przedszkole – szansą na uśmiech każdego dziecka” w ramach POKL Priorytet IX, Działanie 9.1	251	130	0	0	0
„Radosny uśmiech przedszkolaka” w ramach POKL Priorytet IX, Działanie 9.1 kontynuacja do 31 lipca 2012 r.	252	0	0	270	0
„Wszechstronny rozwój dziecka jego przyszłością” w ramach POKL Priorytet IX, Działanie 9.1 kontynuacja do 31 sierpnia 2013 r.	253	0	0	559	0
„Wyrównywanie szans edukacyjnych to lepszy start w dorosłość” w ramach POKL Priorytet IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach, Działanie 9.1.	254	290	0	0	0
„Z komputerem na Ty” w ramach POKL Priorytet IX. Działanie 9.5 oddolne inicjatywy edukacyjne na obszarach wiejskich	255	45	0	0	0

2.9. Współpraca z organizacjami pozarządowymi – zadania zlecone w obszarze pomocy społecznej

Realizując zapisy ustawy z dnia 12 marca 2004 roku *o pomocy społecznej* (Dz.U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 ze zm.) organy administracji rządowej i samorządowej mogą zlecać realizację zadania z zakresu pomocy społecznej, udzielając dotacji na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zleconego zadania organizacjom pozarządowym, o których mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku *o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie* oraz podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3 tej ustawy, prowadzącym działalność w zakresie pomocy społecznej.

Zlecenie realizacji zadania z zakresu pomocy społecznej, jak również innych zadań o charakterze pożytku publicznego, odbywa się po uprzednim przeprowadzeniu konkursu ofert według zasad i trybów określonych przepisami ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku *o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie* (Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536 ze zm.).

Z analizy zebranych materiałów wynika, że współpraca gmin/OPS z organizacjami pozarządowymi często przybiera postać pozafinansową i polega m.in. na działaniach w zakresie dostarczania i dystrybucji żywności z programu PEAD, zapewnieniu schronienia osobom bezdomnym, pomocy edukacyjnej dla dzieci z rodzin zagrożonych lub wykluczonych społecznie, współorganizowaniu spotkań integracyjnych o charakterze festynów, pikników itp.

W roku 2011 w województwie warmińsko-mazurskim na mocy umów zawartych z samorządami gminnymi 178 organizacji pozarządowych realizowało zadania publiczne w obszarze pomocy społecznej.

Na 116 ośrodków pomocy społecznej funkcjonujących w regionie, 42 z nich wykazały współpracę z organizacjami pozarządowymi, polegającą na zleceniu zadań przez samorządy gminne.

Największą aktywnością w tym zakresie wykazały się gminy: wiejska Iława (zawarto umowy z 20 organizacjami pozarządowymi), miejsko-wiejska Nidzica i miejska Ełk (każdy z samorządów zawarł umowy z 14 organizacjami pozarządowymi), oraz gmina miejska Bartoszyce (zawarto umowy z 17 organizacjami pozarządowymi).

Z analizy sprawozdań jednoznacznie wynika, że te same gminy, które zawarły umowy z organizacjami pozarządowymi na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej w 2011 roku, zaplanowały tego typu działania również w roku 2012. W roku 2012 planuje się zawarcie umów ze 168 organizacjami pozarządowymi.

Łączna wartość zadań zleconych organizacjom pozarządowym w 2011 roku w obszarze pomocy społecznej wyniosła 14.927 tys. zł, na rok 2012 planuje się kwotę 14.923 tys. zł.

Wysokość środków przekazanych przez poszczególne gminy w 2011 roku była bardzo zróżnicowana, przy czym najniższa suma przekazanych dotacji w roku 2011 wyniosła 1 tys. zł, a najwyższa 2.526 tys. zł - z przeznaczeniem na prowadzenie dwóch środowiskowych domów samopomocy w gminie Purda.

Dwadzieścia trzy ośrodki pomocy społecznej wykazały zlecenie usług opiekuńczych organizacjom pozarządowym na łączną wartość 7.185 tys. zł, zawarto w tym celu 27 umów z podmiotami trzeciego sektora. W 2011 roku najwięcej usług opiekuńczych zlecały miasta Olsztyn oraz Elbląg, w których wartość tych zadań wyniosła odpowiednio 1.777 tys. zł oraz 1.020 tys. zł

Jedynie trzy ośrodki wykazały zawarcie, przez ich lokalne samorządy, pojedynczych umów z organizacjami pozarządowymi na zlecenie specjalistycznych usług opiekuńczych –

łącna wartość zleconych w 2011 roku usług wyniosła 23 tys. zł, z czego 14 tys. zł wydatkowano w gminie miejskiej Ełk.

Prowadzenie placówek pomocy społecznej w 2011 roku zleciło 13 samorządów gminnych na łączną kwotę 6.419 tys. zł, zawarto w tym celu 28 umów z organizacjami pozarządowymi. Najwięcej środków na powyższy cel, tj. 2.526 tys. zł wydatkowano w gminie Purda na prowadzenie dwóch środowiskowych domów samopomocy.

Z powyższych danych wynika, że zlecenie zadań polegających na świadczeniu usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych oraz prowadzeniu placówek pomocy społecznej pochłania 91% (13.627 tys. zł) środków przeznaczanych przez samorzady gminne na zlecenie zadań z zakresu pomocy społecznej.

Pomimo ogólnych tendencji do zlecania organizacjom pozarządowym zadań w obszarze pomocy społecznej, aż 63,8% samorządów gminnych nie korzysta z tej możliwości. Co więcej w roku 2012 nie planuje się zwiększenia liczby umów zawieranych z podmiotami trzeciego sektora na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej, ani środków finansowych przekazywanych na ten cel. Gminy dotychczas zlecające zadania będą kontynuowały tę formę współpracy, ale wśród zleceniodawców nie pojawi się żaden nowy samorząd.

**WSPÓŁPRACA GMIN Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI - ZADANIA
ZLECONE W OBSZARZE POMOCY SPOŁECZNEJ (w całym okresie sprawozdawczym)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata poprzednie		Rok oceny	Prognozy roku następnego	
	Rok 2009	Rok 2010			
ZLECONE ZADANIA PUBLICZNE - Ar. 4 ustawy o działalności pożytku publicznego					
Liczba organizacji pozarządowych posiadająca umowy współpracy (zleceń zadań)	1	129	145	178	168
Wartość zleconych zadań publicznych organizacjom pozarządowym	2	10 371	12 033	14 927	14 923
WYBRANY RODZAJ USŁUG POMOCY SPOŁECZNEJ PROWADZONYCH PRZEZ ORGANIZACJE POZARZĄDOWE					
Usługi opiekuńcze					
Liczba zleceń dla organizacji pozarządowych	3	21	23	27	27
Wartość zleceń w tys. zł	4	5 636	6 252	7 185	8 393
Specjalistyczne usługi opiekuńcze					
Liczba zleceń dla organizacji pozarządowych	5	3	2	3	2
Wartość zleceń w tys. zł	6	59	26	23	16
Prowadzenie placówki pomocy społecznej					
Liczba zleceń dla organizacji pozarządowych	7	23	23	28	28
Wartość zleceń w tys. zł	8	3 407	4 415	6 419	5 484

2.10. Wskaźniki oceny zasobów pomocy społecznej

2.10.1. Wskaźnik wykształcenia kadry kierowniczej ośrodka

	liczba osób pełniących funkcje kierownicze posiadających wyższe wykształcenie	liczba wszystkich osób pełniących funkcje kierownicze	wartość wskaźnika (k1/k2)x100% (wartość procentowa)	dynamika (wartość procentowa)
	1	2	3	4
2009	114	145	79	X
2010	119	147	81	103
2011	129	157	82	101
2012 prognozy	129	156	83	101

2.10.2. Wskaźnik wykształcenia pracowników socjalnych

	liczba pracowników socjalnych posiadających wyższe wykształcenie	liczba wszystkich pracowników socjalnych zatrudnionych w ośrodku	wartość wskaźnika (k1/k2)x100% (wartość procentowa)	dynamika (wartość procentowa)
	1	2	3	4
2009	418	814	51	X
2010	452	833	54	106
2011	529	874	61	113
2012 prognozy	555	889	62	102

2.10.3. Wskaźnik profesjonalizacji kadry kierowniczej ośrodka

	liczba osób pełniących funkcje kierownicze posiadających specjalizację z organizacji pomocy społecznej	liczba wszystkich osób pełniących funkcje kierownicze	wartość wskaźnika (k1/k2)x100% (wartość procentowa)	dynamika (wartość procentowa)
	1	2	3	4
2009	119	145	82	X
2010	127	147	86	105
2011	139	157	89	103
2012 prognozy	142	156	91	102

2.10.4. Wskaźnik profesjonalizacji kadry ośrodka

	kierownicy i pracownicy socjalni posiadający specjalizację z organizacji z pomocy społecznej	pozostali pracownicy posiadający specjalizację z organizacji z pomocy społecznej*	liczba wszystkich pracowników OPS	wartość wskaźnika $(k1+k2)/k3 \times 100\%$ (wartość procentowa)	dynamika (wartość procentowa)
	1	2	3	4	5
2009	160	12	2 737	6	X
2010	178	19	2 830	7	117
2011	206	32	2 845	8	114
2012 prognozy	228	40	2 914	9	113

* nie ujęci w kolumnie 1

2.10.5. Wskaźnik specjalizacji pracowników socjalnych I

	liczba pracowników socjalnych posiadających specjalizację I st. w zawodzie	liczba wszystkich pracowników socjalnych zatrudnionych w ośrodku	wartość wskaźnika $(k1/k2) \times 100\%$ (wartość procentowa)	dynamika (wartość procentowa)
	1	2	3	4
2009	298	814	37	X
2010	311	833	37	100
2011	317	874	36	97
2012 prognozy	317	889	36	100

2.10.6. Wskaźnik specjalizacji pracowników socjalnych II

	liczba pracowników socjalnych posiadających specjalizację II st. W zawodzie	liczba wszystkich pracowników socjalnych zatrudnionych w ośrodku	wartość wskaźnika $(k1/k2) \times 100\%$ (wartość procentowa)	dynamika (wartość procentowa)
	1	2	3	4
2009	40	814	5	X
2010	57	833	7	140
2011	68	874	8	114
2012 prognozy	96	889	11	138

2.10.7. Wskaźnik wolontariatu w OPS

	liczba wolontariuszy	liczba wszystkich zatrudnionych w ośrodku w przeliczeniu na etaty	wartość wskaźnika (k1/k2)x100% (wartość procentowa)	dynamika (wartość procentowa)
	1	2	3	4
2009	286	2 068,70	14	X
2010	220	2 112,47	10	71
2011	233	2 130,57	11	110
2012 prognozy	261	2 135,77	12	109

2.10.8. Wskaźnik zatrudnienia subsydiowanego OPS

	liczba osób zatrudnionych w ramach zatrudnienia subsydiowanego (prace interwencyjne, staże, roboty publiczne) w przeliczeniu na etaty (uwzględniając pracowników oddelegowanych do pracy w innych jednostkach)	liczba wszystkich zatrudnionych w ośrodku w przeliczeniu na etaty	wartość wskaźnika (k1/k2)x100% (wartość procentowa)	dynamika (wartość procentowa)
	1	2	3	4
2009	599,34	2 068,70	29	X
2010	778,56	2 112,47	37	128
2011	385,88	2 130,57	18	49
2012 prognozy	284,50	2 135,77	13	72

2.10.9. Wskaźnik funkcji administracyjnych ośrodka (biurokratyzacji)

	liczba pracowników administracyjnych*	liczba wszystkich osób zatrudnionych w ośrodku	wartość wskaźnika (k1/k2)x100% (wartość procentowa)	dynamika (wartość procentowa)
	1	2	3	4
2009	998	2 737	36	X
2010	1 033	2 830	37	103
2011	1 006	2 845	35	95
2012 prognozy	1 012	2 914	35	100

*Pod uwagę należy wziąć liczbę zatrudnionych osób bez względu na formę zatrudnienia (umowa o pracę, umowa o dzieło, umowa zlecenie itd.) oraz bez względu na liczbę etatów

2.10.10. Wskaźnik dostępności kadry pracy socjalnej I

	liczba pracowników socjalnych w przeliczeniu na pełne etaty	liczba mieszkańców gminy	wartość wskaźnika (k1x2000)/k2	dynamika (wartość procentowa)
	1	2	3	4
2009	809,62	1 414 328	1,14	X
2010	832,12	1 425 911	1,17	103
2011	863,37	1 443 828	1,20	103
2012 prognozy	870,37	1 381 993	1,26	105

2.10.11. Wskaźnik dostępności kadry pracy socjalnej II

	liczba pracowników socjalnych w przeliczeniu na pełne etaty	liczba rodzin i osób samotnie gospodarujących objętych pracą socjalną	wartość wskaźnika (k1x50)/k2	dynamika (wartość procentowa)
	1	2	3	4
2009	809,62	67 747	0,60	X
2010	832,12	70 425	0,59	98
2011	863,37	69 210	0,62	105
2012 prognozy	870,37	72 389	0,60	97

2.10.12. Wskaźnik dostępności kadry pracy socjalnej III

	liczba osób korzystających z pomocy	liczba pracowników socjalnych w przeliczeniu na etaty	wartość wskaźnika k1/k2	dynamika (wartość procentowa)
	1	2	3	4
2009	150 533	809,62	185,93	X
2010	152 174	832,12	182,88	98
2011	148 104	863,37	171,54	94
2012 prognozy	148 995	870,37	171,19	100

2.10.13. Wskaźnik dostępności kadry pracy socjalnej IV

	liczba rodzin korzystających z pomocy	liczba pracowników socjalnych w przeliczeniu na etaty	wartość wskaźnika k1/k2	dynamika (wartość procentowa)
	1	2	3	4
2009	107 450	809,62	132,72	X
2010	108 995	832,12	130,98	99
2011	108 512	863,37	125,68	96
2012 prognozy	106 771	870,37	122,67	98

2.10.14. Wskaźnik zespołów pracy socjalnej i integracji społecznej

	liczba zespołów pracy socjalnej i integracji społecznej	liczba OPS w województwie	wartość wskaźnika k1/k2	dynamika (wartość procentowa)
	1	2	3	4
2009	25	116	0,22	X
2010	26	116	0,22	100
2011	31	116	0,27	123
2012 prognozy	31	116	0,27	100

2.10.15. Wskaźnik utrzymania OPS

	wydatki na utrzymanie i prowadzenie ośrodka w zł	wydatki na realizację zadań pomocy i integracji społecznej ogółem w zł bez względu na źródło finansowania	wartość wskaźnika (k1/k2)x100% (wartość procentowa)	dynamika (wartość procentowa)
	1	2	3	4
2009	156 821 000	240 557 000	65	X
2010	169 257 000	242 889 000	70	108
2011	179 391 000	268 311 000	67	96
2012 prognozy	186 502 000	282 142 000	66	99

2.10.16. Wskaźnik wydatków na inwestycje

	wydatki inwestycyjne w zł	wydatki na realizację zadań pomocy i integracji społecznej ogółem w zł bez względu na źródło finansowania	wartość wskaźnika (k1/k2)x100% (wartość procentowa)	dynamika (wartość procentowa)
	1	2	3	4
2009	15 509 398	240 557 000	6	X
2010	22 554 454	242 889 000	9	150
2011	52 531 412	268 311 000	20	222
2012 prognozy	28 873 914	282 142 000	10	50

2.10.17. Wskaźnik aktywności OPS na rzecz lokalnej społeczności

	liczba programów osłonowych realizowanych przez OPS w zakresie pomocy społecznej (inne niż wymienione w kolumnie 2 i 3)	liczba konkursów ogłaszanych przez MPiPS do których OPS został zakwalifikowany	liczba projektów uruchamianych w ramach środków UE, w których OPS bierze udział
	1	2	3
2009	59	24	111
2010	62	15	125
2011	73	25	125
2012 prognozy	88	45	117

2.10.18. Wskaźnik deprivacji lokalnej

	liczba osób korzystających z pomocy społecznej*	liczba mieszkańców gminy	wartość wskaźnika (k1x1000)/k2	dynamika (wartość procentowa)
	1	2	3	4
2009	142 380	1 414 328	100,67	X
2010	141 984	1 425 911	99,57	99
2011	140 787	1 443 828	97,51	98
2012 prognozy	144 177	1 381 993	104,33	107

*liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie niezależnie od jego formy

2.10.19. Wskaźnik pomocy pieniężnej

	liczba osób korzystających ze świadczeń pieniężnych	liczba osób korzystających z pomocy społecznej	wartość wskaźnika (k1/k2)x100% (wartość procentowa)	dynamika (wartość procentowa)
	1	2	3	4
2009	104 730	142 380	74	X
2010	106 446	141 984	75	101
2011	107 016	140 787	76	101
2012 prognozy	110 067	144 177	76	100

2.10.20. Wskaźnik pomocy z powodu ubóstwa

	liczba osób korzystających z pomocy z powodu ubóstwa	liczba osób korzystających z pomocy społecznej	wartość wskaźnika (k1/k2)x100% (wartość procentowa)	dynamika (wartość procentowa)
	1	2	3	4
2009	65 347	142 380	46	X
2010	70 442	141 984	50	109
2011	72 240	140 787	51	102
2012 prognozy	73 144	144 177	51	100

2.10.21. Wskaźnik bezrobocia w gminie

	liczba osób bezrobotnych w gminie	liczba mieszkańców gminy	wartość wskaźnika (k1/k2)x100% (wartość procentowa)	dynamika (wartość procentowa)
	1	2	3	4
2009	109 854	1 414 328	8	X
2010	105 574	1 425 911	7	88
2011	109 315	1 443 828	8	114
2012 prognozy	107 749	1 381 993	8	100

2.10.22. Wskaźnik pomocy z powodu bezrobocia

	liczba osób korzystających z pomocy z powodu bezrobocia	liczba osób bezrobotnych w gminie	wartość wskaźnika (k1/k2)x100% (wartość procentowa)	dynamika (wartość procentowa)
	1	2	3	4
2009	87 631	109 854	80	X
2010	91 886	105 574	87	109
2011	92 578	109 315	85	98
2012 prognozy	94 114	107 749	87	102

2.10.23. Wskaźnik II pomocy z powodu bezrobocia

	liczba osób korzystających z pomocy z powodu bezrobocia	liczba osób korzystających z pomocy społecznej	wartość wskaźnika (k1/k2)x100% (wartość procentowa)	dynamika (wartość procentowa)
	1	2	3	4
2009	87 631	142 380	62	X
2010	91 886	141 984	65	105
2011	92 578	140 787	66	102
2012	94 114	144 177	65	98

2.10.24. Wskaźnik pomocy z powodu długotrwałej i ciężkiej choroby

	liczba osób korzystających z pomocy z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby	liczba osób korzystających z pomocy	wartość wskaźnika (k1/k2)x100% (wartość procentowa)	dynamika (wartość procentowa)
	1	2	3	4
2009	30 777	142 380	22	X
2010	31 849	141 984	22	100
2011	33 085	140 787	24	109
2012 prognozy	33 612	144 177	23	96

2.10.25. Wskaźnik pomocy z powodu niepełnosprawności

	liczba osób korzystających z pomocy z powodu niepełnosprawności	liczba osób korzystających z pomocy	wartość wskaźnika (k1/k2)x100% (wartość procentowa)	dynamika (wartość procentowa)
	1	2	3	4
2009	37 619	142 380	26	X
2010	37 949	141 984	27	104
2011	38 971	140 787	28	104
2012 prognozy	39 388	144 177	27	96

2.10.26. Wskaźnik pomocy z powodu bezradności opiekuńczo-wychowawczej

	liczba osób korzystających z pomocy z powodu bezradności opiekuńczo-wychowawczej	liczba osób korzystających z pomocy	wartość wskaźnika (k1/k2)x100% (wartość procentowa)	dynamika (wartość procentowa)
	1	2	3	4
2009	35 021	142 380	25	X
2010	35 925	141 984	25	100
2011	34 842	140 787	25	100
2012 prognozy	35 611	144 177	25	100

2.10.27. Wskaźnik pomocy z powodu bezdomności

	liczba osób korzystających z pomocy z powodu bezdomności	liczba osób korzystających z pomocy	wartość wskaźnika (k1/k2)x100% (wartość procentowa)	dynamika (wartość procentowa)
	1	2	3	4
2009	1 365	142 380	1	X
2010	1 504	141 984	1	100
2011	1 546	140 787	1	100
2012 prognozy	1 534	144 177	1	100

2.10.28. Wskaźnik indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności

	liczba osób z indywidualnym programem wychodzenia z bezdomności	liczba osób korzystających z pomocy z tytułu bezdomności	wartość wskaźnika (k1/k2)x100% (wartość procentowa)	dynamika (wartość procentowa)
	1	2	3	4
2009	52	1 365	4	X
2010	35	1 504	2	50
2011	27	1 546	2	100
2012 prognozy	39	1 534	3	150

2.10.29. Wskaźnik pomocy z powodu alkoholizmu

	liczba osób korzystających z pomocy z powodu alkoholizmu	liczba osób korzystających z pomocy	wartość wskaźnika (k1/k2)x100% (wartość procentowa)	dynamika (wartość procentowa)
	1	2	3	4
2009	6 082	142 380	4	X
2010	6 473	141 984	5	125
2011	6 443	140 787	5	100
2012 prognozy	6 656	144 177	5	100

2.10.30. Wskaźnik pomocy z powodu narkomanii

	liczba osób korzystających z pomocy z powodu narkomanii	liczba osób korzystających z pomocy	wartość wskaźnika (k1/k2)x100% (wartość procentowa)	dynamika (wartość procentowa)
	1	2	3	4
2009	237	142 380	0	X
2010	280	141 984	0	0
2011	255	140 787	0	0
2012 prognozy	302	144 177	0	0

2.10.31. Wskaźnik niebieskiej karty

	liczba wypełnionych niebieskich kart	liczba rodzin zagrożonych przemocą	wartość wskaźnika (k1/k2)x100% (wartość procentowa)	dynamika (wartość procentowa)
	1	2	3	4
2009	812	1 576	52	X
2010	1 173	1 771	66	127
2011	1 413	2 170	65	98
2012 prognozy	2 086	3 021	69	106

2.10.32. Wskaźnik korzystających z usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych

	liczba osób korzystających z usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych realizowanych w ramach zadań własnych gminy	liczba mieszkańców gminy	wartość wskaźnika (k1/k2)x100% (wartość procentowa)	dynamika (wartość procentowa)
	1	2	3	4
2009	4 691	1 414 328	0	X
2010	4 625	1 425 911	0	0
2011	4 630	1 443 828	0	0
2012 prognozy	4 811	1 381 993	0	0

	liczba osób korzystających z usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych realizowanych w ramach zadań własnych gminy w wieku 18-40 lat	liczba mieszkańców gminy w wieku 18-40lat	wartość wskaźnika (k1/k2)x100% (wartość procentowa)	dynamika (wartość procentowa)
	1	2	3	4
2009	67	335 637	0	X
2010	69	340 478	0	0
2011	69	362 496	0	0
2012 prognozy	73	377 430	0	0

	liczba osób korzystających z usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych realizowanych w ramach zadań własnych gminy w wieku 41-60 lat	liczba mieszkańców gminy w wieku 41-60 lat	wartość wskaźnika (k1/k2)x100% (wartość procentowa)	dynamika (wartość procentowa)
	1	2	3	4
2009	419	265 648	0	X
2010	435	267 858	0	0
2011	443	288 059	0	0
2012 prognozy	433	298 304	0	0

	liczba osób korzystających z usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych realizowanych w ramach zadań własnych gminy w wieku 61-70 lat	liczba mieszkańców gminy w wieku 61-70 lat	wartość wskaźnika (k1/k2)x100% (wartość procentowa)	dynamika (wartość procentowa)
	1	2	3	4
2009	464	87 544	1	X
2010	478	92 181	1	100
2011	531	101 174	1	100
2012 prognozy	580	107 002	1	100

	liczba osób korzystających z usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych realizowanych w ramach zadań własnych gminy w wieku 71-80 lat	liczba mieszkańców gminy w wieku 71-80 lat	wartość wskaźnika (k1/k2)x100% (wartość procentowa)	dynamika (wartość procentowa)
	1	2	3	4
2009	1 119	63 787	2	X
2010	1 045	64 756	2	100
2011	1 060	67 556	2	100
2012 prognozy	1 141	69 698	2	100

	liczba osób korzystających z usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych realizowanych w ramach zadań własnych gminy w wieku 81 lat i więcej	liczba mieszkańców gminy w wieku 81 lat i więcej	wartość wskaźnika (k1/k2)x100% (wartość procentowa)	dynamika (wartość procentowa)
	1	2	3	4
2009	1 612	31 458	5	X
2010	1 677	33 090	5	100
2011	1 774	35 292	5	100
2012 prognozy	1 829	37 773	5	100

2.10.33. Wskaźnik korzystających z usług specjalistycznych dla osób z zaburzeniami psychicznymi

	liczba osób korzystających ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi ogółem	liczba mieszkańców gminy	wartość wskaźnika (k1/k2)x100% (wartość procentowa)	dynamika (wartość procentowa)
	1	2	3	4
2009	417	1 414 328	0	X
2010	425	1 425 911	0	0
2011	442	1 443 828	0	0
2012 prognozy	477	1 381 993	0	0

	liczba osób korzystających ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi ogółem w wieku 18-40 lat	liczba mieszkańców gminy w wieku 18-40 lat	wartość wskaźnika (k1/k2)x100% (wartość procentowa)	dynamika (wartość procentowa)
	1	2	3	4
2009	35	308 274	0	X
2010	43	311 094	0	0
2011	46	333 427	0	0
2012 prognozy	50	343 374	0	0

	liczba osób korzystających ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi ogółem w wieku 41-60 lat	liczba mieszkańców gminy w wieku 41-60 lat	wartość wskaźnika (k1/k2)x100% (wartość procentowa)	dynamika (wartość procentowa)
	1	2	3	4
2009	102	238 707	0	X
2010	108	241 261	0	0
2011	105	259 462	0	0
2012	122	267 839	0	0

	liczba osób korzystających ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi ogółem w wieku 61-70 lat	liczba mieszkańców gminy w wieku 61-70 lat	wartość wskaźnika (k1/k2)x100% (wartość procentowa)	dynamika (wartość procentowa)
	1	2	3	4
2009	78	76 719	0	X
2010	79	80 579	0	0
2011	80	89 652	0	0
2012 prognozy	90	94 144	0	0

	liczba osób korzystających ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi ogółem w wieku 71-80 lat	liczba mieszkańców gminy w wieku 71-80 lat	wartość wskaźnika (k1/k2)x100% (wartość procentowa)	dynamika (wartość procentowa)
	1	2	3	4
2009	72	51 518	0	X
2010	67	49 912	0	0
2011	66	52 801	0	0
2012 prognozy	78	56 445	0	0

	liczba osób korzystających ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi ogółem w wieku 81 lat i więcej	liczba mieszkańców gminy w wieku 81 lat i więcej	wartość wskaźnika (k1/k2)x100% (wartość procentowa)	dynamika (wartość procentowa)
	1	2	3	4
2009	63	23 323	0	X
2010	61	24 556	0	0
2011	72	26 698	0	0
2012 prognozy	71	28 287	0	0

2.10.34. Wskaźnik reintegracji społeczno-zawodowej

	liczba osób z indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego plus osób z kontraktami socjalnym w KIS	liczba osób bezrobotnych w gminie	wartość wskaźnika (k1/k2)x100% (wartość procentowa)	dynamika (wartość procentowa)
	1	2	3	4
2009	1 927	109 854	2	X
2010	1 879	105 574	2	100
2011	2 045	109 315	2	100
2012 prognozy	1 764	107 749	2	100

2.10.35. Wskaźnik zaspokojenia potrzeb mieszkalnictwa socjalnego

	liczba rodzin / osób zajmujących lokale socjalne (mieszkania kontraktowe)	liczba rodzin/osób oczekujących na lokal socjalny (mieszkanie kontraktowe)	wartość wskaźnika (k1x100)/(k1+k2)	dynamika (wartość procentowa)
	1	2	3	4
2009	2 035	2 520	45	X
2010	2 031	2 912	41	91
2011	2 287	3 373	40	98
2012 prognozy	2 454	3 457	42	105

2.10.36. Wskaźnik zaspokojenia potrzeb miejsc w domach pomocy społecznej o zasięgu gminnym

	liczba osób umieszczonych w domu pomocy społecznej o zasięgu gminnym	liczba osób oczekujących na umieszczenie w domu pomocy społecznej o zasięgu gminnym	wartość wskaźnika (k1x100)/(k1+k2)	dynamika (wartość procentowa)
	1	2	3	4
2009	110	5	96	X
2010	120	5	96	100
2011	204	9	96	100
2012 prognozy	208	27	89	93

2.10.37. Wskaźnik zaspokojenia potrzeb miejsc w mieszkaniach chronionych

	liczba osób umieszczonych w mieszkaniu chronionym	liczba osób oczekujących na umieszczenie w mieszkaniu chronionym	wartość wskaźnika (k1x100)/(k1+k2)	dynamika (wartość procentowa)
	1	2	3	4
2009	1	0	100	X
2010	27	0	100	100
2011	46	0	100	100
2012 prognozy	42	11	79	79

2.10.38. Wskaźnik miejsc dla bezdomnych

	liczba osób korzystających z pomocy z powodu bezdomności	łącznie liczba miejsc pobytu w noclegowniach, schroniskach, domach dla bezdomnych	wartość wskaźnika (k1/k2)x100% (wartość procentowa)	dynamika (wartość procentowa)
	1	2	3	4
2009	1 365	610	224	X
2010	1 504	615	245	109
2011	1 546	623	248	101
2012	1 534	626	245	99

2.10.39. Wskaźnik kontraktu socjalnego

	liczba osób objętych kontraktami socjalnymi	liczba osób korzystających z pomocy	wartość wskaźnika (k1/k2)x100% (wartość procentowa)	dynamika (wartość procentowa)
	1	2	3	4
2009	6 342	150 533	4	X
2010	6 681	152 174	4	100
2011	6 419	148 104	4	100
2012 prognozy	6 103	148 995	4	100

2.10.40. Wskaźnik wysokości zasiłku stałego dla osoby samotnie gosp.

	wartość wypłaconych zasiłków stałych dla osoby samotnie gospodarującej	liczba wypłaconych zasiłków stałych dla osoby samotnie gospodarującej	wartość wskaźnika k1/k2	dynamika (wartość procentowa)
	1	2	3	4
2009	30 501 158	79 149	385,36	X
2010	33 069 755	86 086	384,15	100
2011	34 636 768	90 471	382,85	100
2012 prognozy	35 161 255	91 452	384,48	100

2.10.41. Wskaźnik wysokości zasiłku stałego dla osoby pozostającej w rodzinie

	wartość wypłaconych zasiłków stałych dla osoby pozostającej w rodzinie	liczba wypłaconych zasiłków stałych dla osoby pozostającej w rodzinie	wartość wskaźnika k1/k2	dynamika (wartość procentowa)
	1	2	3	4
2009	6 335 111	31 707	199,80	X
2010	5 935 247	29 567	200,74	100
2011	5 969 334	28 055	212,77	106
2012 prognozy	6 504 934	29 205	222,73	105

2.10.42. Wskaźnik wysokości zasiłku okresowego

	wartość wypłaconych zasiłków okresowych ogółem	liczba wypłaconych zasiłków okresowych ogółem	wartość wskaźnika k1/k2	dynamika (wartość procentowa)
	1	2	3	4
2009	48 126 000	171 024	281,40	X
2010	47 663 000	175 643	271,36	96
2011	51 410 000	190 746	269,52	99
2012 prognozy	56 619 000	206 546	274,12	102

	wartość wypłaconych zasiłków okresowych z powodu bezrobocia	liczba wypłaconych zasiłków okresowych z powodu bezrobocia	wartość wskaźnika k1/k2	dynamika (wartość procentowa)
	1	2	3	4
2009	41 366 805	146 011	283,31	X
2010	42 179 580	154 258	273,44	97
2011	44 171 721	162 067	272,55	100
2012	43 651 840	156 945	278,13	102

	wartość wypłaconych zasiłków okresowych z powodu długotrwałej choroby	liczba wypłaconych zasiłków okresowych z powodu długotrwałej choroby	wartość wskaźnika k1/k2	dynamika (wartość procentowa)
	1	2	3	4
2009	1 911 968	8 299	230,39	X
2010	1 333 253	6 262	212,91	92
2011	1 268 760	5 943	213,49	100
2012 prognozy	1 491 146	6 901	216,08	101

	wartość wypłaconych zasiłków okresowych z powodu niepełnosprawności	liczba wypłaconych zasiłków okresowych z powodu niepełnosprawności	wartość wskaźnika k1/k2	dynamika (wartość procentowa)
	1	2	3	4
2009	2 958 047	14 746	200,60	X
2010	2 438 614	12 998	187,61	94
2011	2 618 676	13 659	191,72	102
2012 prognozy	2 748 521	13 429	204,67	107

	wartość wypłaconych zasiłków okresowych z powodu możliwości utrzymania uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego	liczba wypłaconych zasiłków okresowych z powodu możliwości utrzymania uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego	wartość wskaźnika k1/k2	dynamika (wartość procentowa)
	1	2	3	4
2009	124 911	414	301,72	X
2010	162 258	593	273,62	91
2011	92 352	288	320,67	117
2012 prognozy	107 601	456	235,97	74

2.10.43. Wskaźnik wysokości zasiłku celowego na osobę

	wartość wypłaconych zasiłków celowych	liczba osób którym wypłacono zasiłek celowy	wartość wskaźnika k1/k2	dynamika (wartość procentowa)
	1	2	3	4
2009	35 066 000	55 593	630,76	X
2010	41 019 000	56 329	728,20	115
2011	40 701 000	57 532	707,45	97
2012 prognozy	39 650 000	58 024	683,34	97

2.10.44. Wskaźnik częstotliwości zasiłku stałego dla osoby samotnie gosp.

	liczba wypłaconych zasiłków stałych dla osób samotnie gospodarujących	liczba osób samotnie gospodarujących którym wypłacono zasiłek stały	wartość wskaźnika k1/k2	dynamika (wartość procentowa)
	1	2	3	4
2009	79 149	7 822	10,12	X
2010	86 086	8 422	10,22	101
2011	90 471	8 939	10,12	99
2012 prognozy	91 452	8 921	10,25	101

2.10.45. Wskaźnik częstotliwości zasiłku stałego dla osoby pozostającej w rodzinie

	liczba wypłaconych zasiłków stałych dla osoby pozostającej w rodzinie	liczba osób pozostających w rodzinie którym wypłacono zasiłek stały	wartość wskaźnika k1/k2	dynamika (wartość procentowa)
	1	2	3	4
2009	31 707	3 484	9,10	X
2010	29 567	3 349	8,83	97
2011	28 055	3 159	8,88	101
2012 prognozy	29 205	3 066	9,53	107

2.10.46. Wskaźnik częstotliwości zasiłku okresowego

	liczba wypłaconych zasiłków okresowych ogółem	liczba osób którym wypłacono zasiłek okresowy ogółem	wartość wskaźnika k1/k2	dynamika (wartość procentowa)
	1	2	3	4
2009	171 024	32 551	5,25	X
2010	175 643	33 363	5,26	100
2011	190 746	34 259	5,57	106
2012 prognozy	206 546	35 393	5,84	105

	liczba wypłaconych zasiłków okresowych z powodu bezrobocia	liczba osób którym wypłacono zasiłek okresowy z powodu bezrobocia	wartość wskaźnika k1/k2	dynamika (wartość procentowa)
	1	2	3	4
2009	146 011	27 979	5,22	X
2010	154 258	29 336	5,26	101
2011	162 067	29 363	5,52	105
2012 prognozy	156 945	26 717	5,87	106

	liczba wypłaconych zasiłków okresowych z powodu długotrwałej choroby	liczba osób którym wypłacono zasiłek okresowy z powodu długotrwałej choroby	wartość wskaźnika k1/k2	dynamika (wartość procentowa)
	1	2	3	4
2009	8 299	2 182	3,80	X
2010	6 262	1 770	3,54	93
2011	5 943	1 748	3,40	96
2012 prognozy	6 901	1 945	3,55	104

	liczba wypłaconych zasiłków okresowych z powodu niepełnosprawności	liczba osób którym wypłacono zasiłek okresowy z powodu niepełnosprawności	wartość wskaźnika k1/k2	dynamika (wartość procentowa)
	1	2	3	4
2009	14 746	3 094	4,77	X
2010	12 998	2 822	4,61	97
2011	13 659	2 891	4,72	102
2012 prognozy	13 429	2 805	4,79	104

	liczba wypłaconych zasiłków okresowych z powodu możliwości utrzymania uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego	liczba osób którym wypłacono zasiłek okresowy z powodu możliwości utrzymania uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego	wartość wskaźnika k1/k2	dynamika (wartość procentowa)
	1	2	3	4
2009	414	122	3,39	X
2010	593	151	3,93	116
2011	288	81	3,56	91
2012 prognozy	456	187	2,44	69

2.10.47. Wskaźnik odmów

	liczba decyzji odmownych	liczba wszystkich decyzji przyznających zasiłek / usługę ogółem	wartość wskaźnika (k1x100)/(k1+k2)	dynamika (wartość procentowa)
	1	2	3	4
2009	6 837	308 148	2,17	X
2010	8 407	316 698	2,59	119
2011	9 113	312 525	2,83	109
2012 prognozy	8 418	302 660	2,71	96

2.10.48. Wskaźnik odmów z powodu nie spełnienia kryterium dochodowego

	liczba decyzji odmownych z powodu nie spełnienia kryterium dochodowego	liczba wszystkich decyzji odmownych	wartość wskaźnika (k1/K2)x100% (wartość procentowa)	dynamika (wartość procentowa)
	1	2	3	4
2009	3 145	6 837	46	X
2010	4 038	8 407	48	104
2011	3 673	9 113	40	83
2012 prognozy	4 042	8 418	48	120

2.10.49. Wskaźnik odmów z powodu braku środków

	liczba decyzji odmownych z powodu braku środków	liczba wszystkich decyzji odmownych	wartość wskaźnika (k1/K2)x100% (wartość procentowa)	dynamika (wartość procentowa)
	1	2	3	4
2009	1 625	6 837	24	X
2010	2 615	8 407	31	129
2011	3 145	9 113	35	113
2012 prognozy	1 975	8 418	23	66

3. OCENA ZASOBÓW POMOCY SPOŁECZNEJ W POWIATACH

3.1. Dane o sytuacji demograficznej i społecznej

Według Urzędu Statystycznego w Olsztynie na terenie województwa warmińsko-mazurskiego znajduje się 116 gmin, w tym: 16 miejskich, 33 miejsko-wiejskie i 67 wiejskich (mapa z podziałem administracyjnym województwa znajduje się w dziale 2.1). Dane zebrane przy pomocy narzędzia OZPS są podane nieprawidłowo w systemie i wskazują, że w województwie warmińsko-mazurskim istnieje 13 gmin miejskich, 30 miejsko-wiejskich i 65 wiejskich. Powodem błędnych danych jest przesyłanie przez niektóre jednostki niekompletnych sprawozdań.

W sprawozdaniu w 2011 roku wykazano istnienie 377 szkół średnich (w tym 270 szkół przygotowujących do zawodu). Według danych Systemu Informacji Oświatowej, stanu na dzień 30 września 2011 roku w województwie warmińsko-mazurskim w roku szkolnym istniały 463 takie instytucje (w tym 80 zasadniczych szkół zawodowych, 146 liceów ogólnokształcących i 18 liceów ogólnokształcących uzupełniających dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych, 100 liceów profilowanych, 66 techników i 29 techników uzupełniających dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych oraz 24 szkoły specjalne przysposabiające do pracy). W 2012 roku planuje się utworzenie jednej szkoły średniej w województwie warmińsko-mazurskim – w powiecie lidzbarskim.

W zbiorczym zestawieniu w 2011 roku liczba szkół wyższych działających na obszarze województwa wynosiła 9, a przewidywana w 2012 roku ich liczba wyniesie 10 (utworzenie dodatkowej placówki w powiecie ełckim). Według Urzędu Statystycznego w Olsztynie, liczba tych szkół ogółem w województwie w 2011 roku również wynosiła 9, natomiast dane za późniejsze lata na dzień sporządzania Oceny Zasobów nie są dostępne.

Według sprawozdania, w województwie istnieją 2 ośrodki dla cudzoziemców – nie zgadza się jednak z sytuacją faktyczną, gdyż na terenie województwa warmińsko-mazurskiego istnieje tylko jeden taki ośrodek – w Kętrzynie. Powiat giżycki wskazał jeden ośrodek dla cudzoziemców, jednak wiadomo, że na terenie tego powiatu nie funkcjonuje taka placówka. Możliwe, że błąd ten wynika z zaliczenia do tej kategorii Terenowego Punktu Paszportowego Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie. Ośrodek dla cudzoziemców w Kętrzynie spełnia zapotrzebowanie na tego typu placówki w województwie i w 2012 roku nie planuje się utworzenia nowych tego typu ośrodków.

Szczegółowe dane dotyczące sytuacji demograficznej i społecznej województwa znajdują się w punkcie 2.1 Dane o sytuacji demograficznej i społecznej w gminach.

DANE O SYTUACJI DEMOGRAFICZNEJ I SPOŁECZNEJ W POWIATACH (stan na 31.XII)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognozy roku następnego
		Rok 2009	Rok 2010		
Liczba gmin ogółem	1	95	98	108	X
Z tego:					
Gminy wiejskie	2	56	56	65	X
Gminy miejsko-miejskie	3	26	26	30	X

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognozy roku następnego
		Rok 2009	Rok 2010		
Gminy miejskie	4	13	16	13	X
MIESZKAŃCY POWIATU (w osobach)					
Ogółem	5	1 250 661	1 280 315	1 277 465	X
W tym:					
Kobiety	6	637 113	652 038	650 927	X
Mężczyźni	7	613 548	628 277	626 538	X
Bezrobotni ogółem	8	103 055	100 079	101 093	X
Bezrobotni długotrwale ogółem	9	44 955	47 741	51 990	X
Bezrobotni ogółem z prawem do zasiłku	10	25 406	20 835	20 083	X
PODMIOTY GOSPODARCZE					
Liczba ogółem zarejestrowanych podmiotów na terenie gmin powiatu	11	81 223	84 250	56 936	X
Liczba spółdzielni socjalnych ogółem działających na terenie powiatu	12	1	2	5	X
INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA					
Liczba szkół średnich	13	389	385	377	321
W tym: liczba szkół przygotowujących do zawodu	14	286	281	270	227
Liczba szkół wyższych	15	10	10	9	10
Liczba szpitali	16	22	22	23	22
Liczba sal widowiskowych (kino, teatr itp.)	17	17	17	21	21
Liczba obiektów sportowych (boiska, hale sportowe, stadiony)	18	296	315	354	360
Liczba ośrodków dla cudzoziemców	19	2	2	2	2

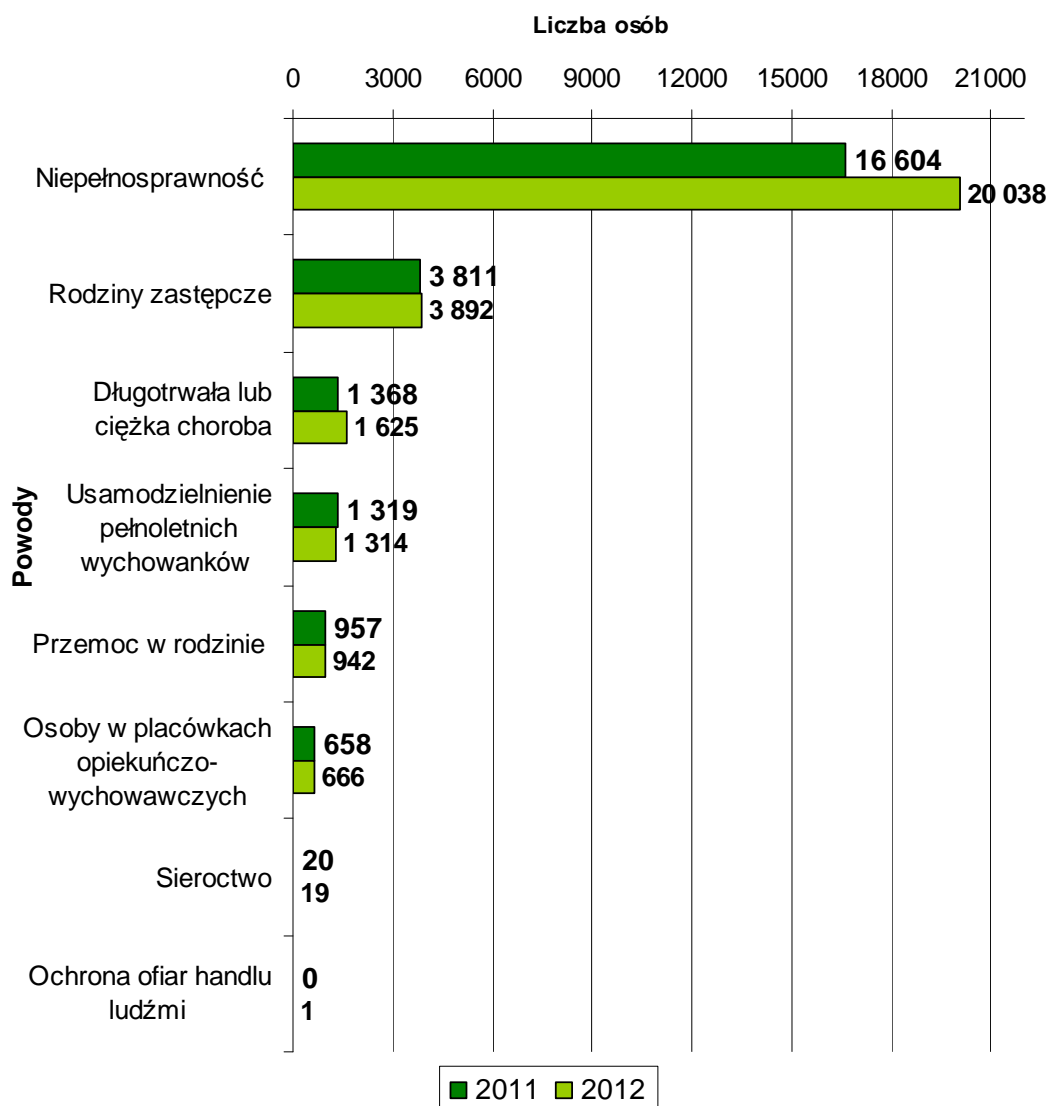
3.2. Dane o korzystających z pomocy społecznej

Dane przekazane z 19 powiatowych centrów pomocy społecznej oraz 2 miejskich ośrodków pomocy społecznej (m. Olsztyn i m. Elbląg) województwa warmińsko-mazurskiego realizujących zadania powiatu w zakresie pomocy społecznej wskazują, że w 2011 roku 24.472 osoby otrzymały przyznane decyzją świadczenie (zarówno w ramach zadań własnych, jak i zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat). Powiatowe centra przyznały w 2011 roku najwięcej świadczeń pieniężnych tj. 11.668, liczba świadczeń niepieniężnych wyniosła 10.523. Liczba rodzin ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie wyniosła 11.883. W 2012 roku powiaty prognozują 12,75% wzrost

liczby osób, które otrzymają przyznane decyzją świadczenie, co pociąga za sobą wzrost wszystkich ww. wielkości.

Poniższy wykres prezentuje liczbę odbiorców świadczeń z systemu pomocy społecznej w powiatach w podziale na powody przyznania pomocy w oparciu o dane pozyskane z 19 PCPR i 2 MOPS realizujących zadania powiatu.

Liczba osób w powiatach, którym w 2011 roku przyznano decyzją świadczenie bez względu na rodzaj finansowania (zarówno w ramach zadań własnych, jak i zleconych) z podziałem na powody przyznania pomocy zaprezentowane zgodnie podziałem i nazewnictwem zawartym w narzędziu oceny zasobów pomocy społecznej, wraz z prognozą na 2012 rok:

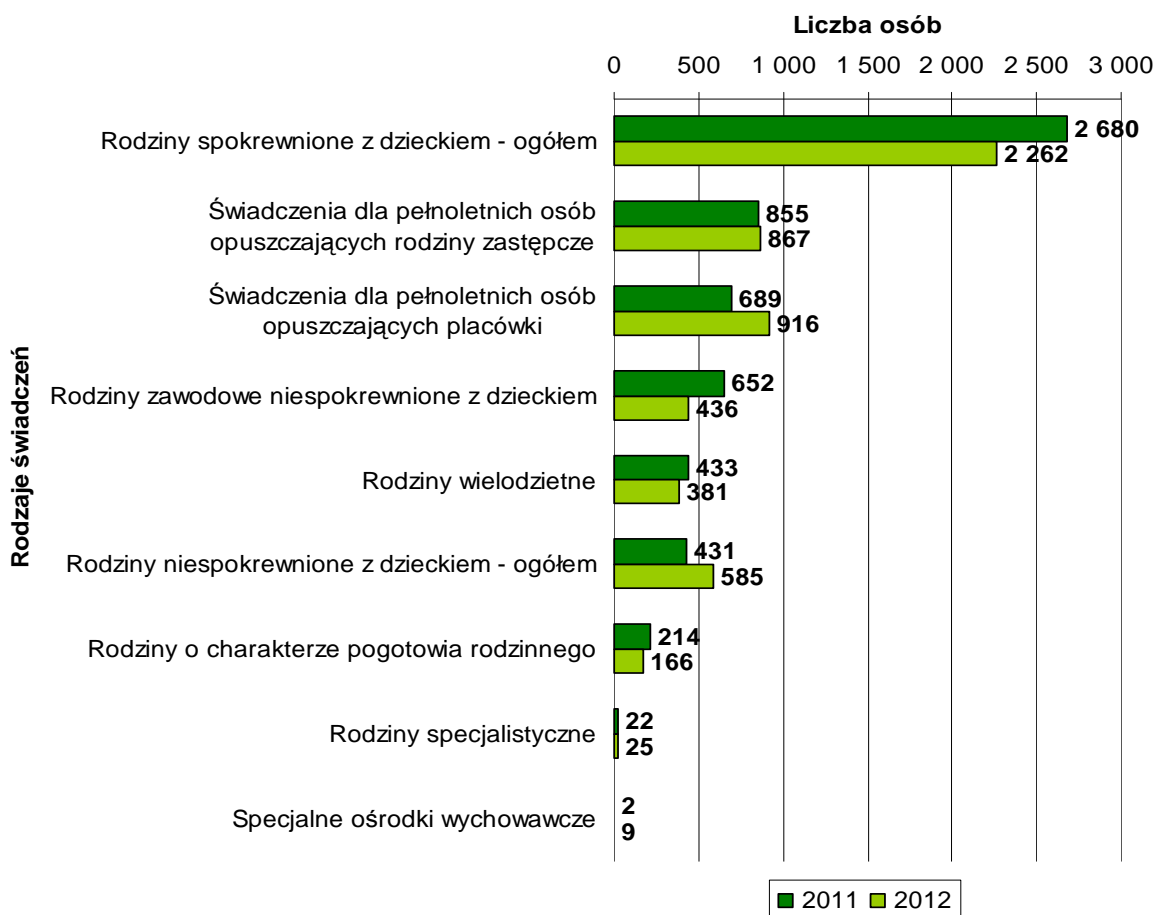
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OZPS ze 19 powiatowych centów pomocy społecznej i 2 miejskich ośrodków pomocy społecznej realizujących zadania powiatu z województwa warmińsko-mazurskiego

Największą grupą odbiorców pomocy, którym przyznano decyzją świadczenie są osoby, które otrzymały pomoc z powodu niepełnosprawności. Wynika to z realizacji przez powiatowe centra zadań zawartych w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 roku o *rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych* (Dz.U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721), polegających na udzielaniu pomocy finansowej osobom niepełnosprawnym ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Drugą z kolei największą grupę odbiorców pomocy, którym przyznano decyzją świadczenie są rodziny zastępcze. Realizacja działań powiatu skierowanych do rodzin zastępczych wynika z zapisów art. 78 ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2011 r. Nr 149, poz. 887). Wszystkie rodziny zastępcze bez względu na dochód otrzymują pomoc pieniężną. Podstawą udzielenia pomocy jest kwota 1.647 zł, określona Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej.

Dane pozyskane z powiatowych ocen zasobów pomocy społecznej przedstawiają także **wybrane świadczenia pieniężne wypłacane przez powiat** (w formie decyzji administracyjnych) zarówno w ramach zadań własnych (określa je art. 19 ustawy o pomocy społecznej), jak i zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat (art. 20 ustawy o pomocy społecznej). Wykonanie za 2011 rok oraz prognoza dotycząca roku 2012 zostały zobrazowane na poniższym wykresie.

Wybrane rodzaje świadczeń pieniężnych (bez względu na rodzaj finansowania) wypłacane przez powiat ze wskazaniem liczby osób, którym przyznano w 2011 roku decyzją świadczenie, zgodnie z podziałem i nazewnictwem zawartym w narzędziu oceny zasobów pomocy społecznej wraz z prognozą na 2012 rok:

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OZPS ze 19 powiatowych centów pomocy społecznej i 2 miejskich ośrodków pomocy społecznej realizujących zadania powiatu z województwa warmińsko-mazurskiego

Analizując poszczególne pozycje oceny zasobów należy mieć na uwadze rozbieżność pomiędzy danymi dostarczonymi przez powiaty. Wynikają one z nieścisłości w nazewnictwie

poszczególnych pozycji sprawozdania oraz z tego, że formularz do sporządzania oceny nie wyczerpuje możliwości zaprezentowania wszystkich rodzajów i liczby udzielonych świadczeń. W przypadku niektórych pozycji (komórek) w sprawozdaniu OZPS zakresy danych, na podstawie których powiaty zamieściły wartości liczbowe różnią się między sobą, co ma znaczący wpływ na interpretację zbiorczych zestawień. Przykładowo:

- W wyniku wejścia w życie od dnia 1 stycznia 2012 roku ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku *o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej* zmieniło się nazewnictwo rodzin zastępczych. Ustawa wyróżnia takie rodziny jak: rodziny zastępcze spokrewnione, rodziny zastępcze niezawodowe, rodziny zastępcze zawodowe (w tym zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowe specjalistyczne). W związku z powyższym 4 powiaty w pozycji: „rodziny niespokrewnione z dzieckiem” (wiersze 43 do 46) w prognozie dotyczącej 2012 roku odnotowały „0”. Ze względu na brak wyczerpujących komentarzy powiatów w części opisowej, nie ma możliwości weryfikacji czy „0” oznacza brak danego świadczenia, czy podążanie za nowymi zapisami ustawy.

- Z powodu nieprecyzyjnej instrukcji, dotyczącej wypełniania formularza oceny zasobów, sprawozdania powiatów różnią się zakresem danych na podstawie, których zamieszczono dane liczbowe. W związku z tym istnieje trudność w wyciąganiu wniosków oraz interpretacji pozyskanych prezentowanych danych. Taka sytuacja dotyczy pozycji „usamodzielnienie pełnoletnich wychowanków” (wiersz 32-34). Nie można stwierdzić, czy podane liczby dotyczą decyzji wydanych w 2011 roku, czy także wydanych w poprzednich latach, na podstawie których świadczenia wypłacano w 2011 roku.

DANE O KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ W POWIATACH (w całym okresie sprawozdawczym)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata poprzednie		Rok oceny	Prognozy roku następnego	
	Rok 2009	Rok 2010			
PRZYCZYNY ŚWIADCZEŃ					
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	1	15 620	18 346	24 472	27 641
W tym: korzystanie długotrwałe	2	2 681	2 688	2 594	2 911
Liczba świadczeń pieniężnych	3	11 605	10 657	11 668	13 849
Liczba świadczeń niepieniężnych	4	2 270	5 412	10 523	11 330
Liczba rodzin ogółem	5	8 713	9 189	11 883	12 784
SIEROCTWO					
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	6	9	17	20	19
Liczba świadczeń pieniężnych	7	9	15	15	16
Liczba świadczeń niepieniężnych	8	0	2	3	2
RODZINY ZASTĘPCZE					
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	9	3 498	3 454	3 811	3 892
Liczba rodzin ogółem	10	2 193	2 166	2 366	2 443
PLACÓWKI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE					

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognozy roku następnego
		Rok 2009	Rok 2010		
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	11	560	569	658	666
Liczba jednostek organizacyjnych	12	57	63	66	69
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ					
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	13	9 109	11 007	16 604	20 038
Liczba świadczeń pieniężnych	14	8 269	7 432	7 704	10 370
Liczba świadczeń niepieniężnych	15	1 427	3 999	9 501	10 403
Liczba rodzin ogółem	16	5 990	5 970	9 284	11 085
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA					
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	17	1 406	1 333	1 368	1 625
Liczba świadczeń pieniężnych	18	918	810	876	1 250
Liczba świadczeń niepieniężnych	19	488	523	492	375
Liczba rodzin ogółem	20	1 402	1 329	1 364	1 621
PRZEMOC W RODZINIE					
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	21	749	915	957	942
W tym: korzystanie długotrwałe	22	0	0	9	10
Liczba świadczeń pieniężnych	23	0	0	0	0
Liczba świadczeń niepieniężnych	24	747	912	957	942
Liczba rodzin ogółem	25	468	495	720	668
W tym:					
OFIARA PRZEMOCY					
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	26	659	824	648	605
W tym: korzystanie długotrwałe	27	0	0	9	10
SPRAWCA PRZEMOCY					
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	28	81	82	307	297
OCHRONA OFIAR HANDLU LUDŹMI					
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	29	0	0	0	1
Liczba świadczeń pieniężnych	30	0	0	0	1
Liczba świadczeń niepieniężnych	31	0	0	0	1
USAMODZIELNIENIE PEŁNOLETNICH WYCHOWANKÓW					

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognozy roku następnego
		Rok 2009	Rok 2010		
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	32	1 097	1 121	1 319	1 314
Liczba świadczeń pieniężnych	33	893	916	1 093	1 091
Liczba świadczeń niepieniężnych	34	366	356	380	254
W tym:					
OPUSZCZAJĄCY RODZINY ZASTĘPCZE					
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	35	680	757	870	838
OPUSZCZAJĄCY PLACÓWKI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE					
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	36	308	346	417	473
INTEGRACJA CUDZOZIEMCÓW					
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	37	1	0	0	0
W tym: korzystanie długotrwałe	38	0	0	0	0
WYBRANE ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE WYPŁACANE PRZEZ POWIAT (decyzje administracyjne)					
RODZINY SPOKREWNIONE Z DZIECKIEM - OGÓŁEM					
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	39	2 557	2 501	2 680	2 262
Liczba rodzin ogółem	40	1 898	1 853	2 004	1 654
W tym:					
Pomoc pieniężna dla dziecka					
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	41	2 557	2 501	2 677	2 231
Pomoc pieniężna na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dziecka					
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	42	2 557	2 481	2 670	2 212
RODZINY NIESPOKREWNIONE Z DZIECKIEM - OGÓŁEM					
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	43	338	373	431	585
Liczba rodzin ogółem	44	208	223	246	365
W tym:					
Pomoc pieniężna dla dziecka					
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	45	338	373	430	583
Pomoc pieniężna na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dziecka					
Liczba osób ogółem, którym	46	307	371	429	582

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata poprzednie		Rok oceny	Prognozy roku następnego	
	Rok 2009	Rok 2010			
przyznano decyzją świadczenie					
RODZINY ZAWODOWE NIESPOKREWNIONE Z DZIECKIEM					
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	47	434	454	652	436
Liczba rodzin ogółem	48	77	85	100	87
W tym:					
Pomoc pieniężna dla dziecka					
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	49	375	393	484	387
Wynagrodzenie osoby za pełnienie funkcji wielodzietnej zawodowej niespokrewnionej z dzieckiem rodziny zastępczej					
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	50	65	73	84	82
Liczba osób w rodzinie świadczeniobiorcy	51	426	473	553	516
RODZINY WIELODZIELNE					
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	52	353	398	433	381
Liczba rodzin ogółem	53	63	70	76	73
W tym:					
Pomoc pieniężna dla dziecka					
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	54	294	328	357	333
RODZINY SPECJALISTYCZNE					
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	55	4	6	22	25
Liczba rodzin ogółem	56	2	3	9	9
W tym:					
Pomoc pieniężna dla dziecka					
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	57	2	3	16	23
Wynagrodzenie osoby za pełnienie funkcji specjalistycznej zawodowej niespokrewnionej z dzieckiem rodziny zastępczej					
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	58	2	3	9	9
RODZINY O CHARAKTERZE POGOTOWIA RODZINNEGO					
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	59	192	184	214	166

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognozy roku następnego
		Rok 2009	Rok 2010		
Liczba rodzin ogółem	60	27	27	33	25
W tym:					
Pomoc pieniężna dla dziecka					
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	61	165	158	183	147
Wynagrodzenie osoby za pełnienie funkcji zawodowej niespokrewnionej z dzieckiem rodziny zastępczej o charakterze pogotowia rodzinnego					
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	62	27	27	33	25
ŚWIADCZENIA DLA PEŁNOLETNICH OSÓB OPUSZCZAJĄCYCH RODZINY ZASTĘPCZE					
Liczba osób, którym przyznano decyzje o świadczeniu przez PCPR	63	713	804	855	867
W tym:					
Pomoc pieniężna na usamodzielnienie					
Liczba osób, którym przyznano decyzje o świadczeniu przez PCPR	64	98	120	144	169
Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki					
Liczba osób, którym przyznano decyzje o świadczeniu przez PCPR	65	655	702	767	782
ŚWIADCZENIA DLA PEŁNOLETNICH OSÓB OPUSZCZAJĄCYCH PLACÓWKI					
Liczba osób, którym przyznano decyzje o świadczeniu przez PCPR	66	431	485	689	916
W tym:					
Pomoc pieniężna na usamodzielnienie					
Liczba osób, którym przyznano decyzje o świadczeniu przez PCPR	67	67	77	93	143
Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki					
Liczba osób, którym przyznano decyzje o świadczeniu przez PCPR	68	336	394	427	470
SPECJALNE OŚRODKI WYCHOWAWCZE					
Liczba osób, którym przyznano decyzje o świadczeniu przez PCPR	69	8	3	2	9
W tym:					

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata poprzednie		Rok oceny	Prognozy roku następnego	
	Rok 2009	Rok 2010			
Pomoc pieniężna na usamodzielnienie					
Liczba osób, którym przyznano decyzje o świadczeniu przez PCPR	70	1	0	2	2
Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki					
Liczba osób, którym przyznano decyzje o świadczeniu	71	7	3	1	7
POMOC UDZIELANA UCHODźCOM W ZAKRESIE INDYWIDUALNEGO PROGRAMU INTEGRACJI					
Liczba osób, którym przyznano decyzje o świadczeniu przez PCPR	72	1	0	0	0

3.3. Wybrane usługi pomocy społecznej

Zgodnie z zapisami ustawy *o pomocy społecznej* do zadań własnych powiatu należy m.in. prowadzenie **poradnictwa specjalistycznego**, w tym udzielanie porad o charakterze: prawnym, rodzinnym, psychologicznym. Jest ono świadczone bezpłatnie osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu problemów życiowych. Według stanu na dzień 31 grudnia 2011 roku na terenie województwa warmińsko-mazurskiego było 28 punktów poradnictwa specjalistycznego, w tym rodzinnego. W roku oceny liczba rodzin objętych poradnictwem specjalistycznym przez powiatowe centra pomocy rodzinie województwa wyniosła 6.424, natomiast liczba osób w rodzinach – 12.857. Powiaty szacują, iż w roku 2012 nastąpi niewielki spadek świadczonych w tym zakresie usług – liczba rodzin zmniejszy się do 6.280 (spadek o 2,24%), zaś liczba osób w rodzinach – do 12.284 (spadek o 4,46%). Na podstawie danych wojewódzkich, usługi poradnictwa specjalistycznego realizowały wszystkie powiaty. W oparciu o prognozy można stwierdzić, że usługi tego typu utrzymają się w następnym roku na podobnym poziomie.

W roku 2011 podopieczni pomocy społecznej objęci byli profesjonalną **pracą socjalną** w 15 powiatach województwa (2.564 rodzin, liczba osób w tych rodzinach: 7.041). Zgodnie z prognozą roku następnego, szacuje się wzrost o 372 rodziny. Do zadań własnych powiatu należą również działania w obszarze **interwencji kryzysowej**. Na terenie województwa według danych zaczerpniętych z Infrastruktury społecznej na dzień 31 grudnia 2011 roku funkcjonowały 24 podmioty świadczące usługi w zakresie interwencji kryzysowej, dysponujące 147 miejscami noclegowymi. Na podstawie analizy danych przesłanych przez PCPR pomoc tego typu udzielana była w 14 powiatach. Szacuje się, że w stosunku do roku oceny, w którym interwencją kryzysową prowadzoną przez powiat objętych było 1.190 rodzin oraz 3.450 osób w rodzinach, w roku 2012 nastąpi wzrost odbiorców tego typu usług pomocy społecznej – odpowiednio o 397 rodzin oraz 1.194 osoby w rodzinach.

W ramach swoich zadań powiaty realizują **programy oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie**, związane z: chorobą alkoholową, treningiem zachowań agresywnych, pracą nad złością i agresją oraz uzależnieniem. W roku 2011 liczba osób korzystających z tych usług pomocy społecznej w 18 powiatach

województwa wyniosła 566 i zgodnie z prognozą zwiększy się w roku następnym do 655 osób (wzrost o 13,6%).

Pracownicy socjalni zawierają **kontrakt socjalny**, będący użytecznym narzędziem pracy, jasno określającym warunki współpracy z podopiecznym. Określa on uprawnienia i zobowiązania stron umowy w ramach wspólnie podejmowanych działań na rzecz przezwyciężania trudnej sytuacji życiowej osób i rodzin. W 2011 roku w 9 powiatowych centrach pomocy rodzinie województwa kontrakt socjalny jako narzędzie pracy nie był realizowany. Największą ilość kontraktów zawarto w powiecie olsztyńskim, kętrzyńskim, bartoszyckim oraz elbląskim. W roku 2011 w powiatach zawarto łącznie kontrakty socjalne z 275 osobami. Zgodnie z prognozą roku następnego nastąpi zmniejszenie się liczby osób ogółem z zawartym kontraktem socjalnym, prowadzonym przez PCPR – do 191 osób (spadek o 30,5%).

Kolejną istotną usługą świadczoną przez powiaty jest sporządzanie **indywidualnych programów usamodzielnienia** dla wychowanków opuszczających rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo-wychowawcze. 20 powiatów województwa realizowało w roku oceny indywidualne programy usamodzielnienia. Liczba osób z zawartym z PCPR indywidualnym programem usamodzielnienia wyniosła 1.079 – najwięcej osób w powiecie olsztyńskim, w Olsztynie oraz powiecie ostródzkim. Zgodnie z prognozą liczba ta w następnym roku utrzyma się na podobnym poziomie – 1.087 osób.

Do zadań własnych powiatu należą także **specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi**. Obejmują one uczenie sprawnego zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych, rozwijanie umiejętności społecznych, motywowanie do aktywności. Na podstawie sprawozdań jednostkowych można stwierdzić, iż 2011 roku w 7 powiatach województwa 874 osoby korzystały ze specjalistycznych usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi. W roku 2012 szacuje się minimalny wzrost liczby osób korzystających z tego typu usług – do 883.

Pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy to kolejne zadanie ustawowe na terenie powiatów. W ramach jego realizacji zawierane są **indywidualne programy integracji dla cudzoziemców**. Z analizy danych przesłanych przez powiaty wynika, iż w województwie warmińsko-mazurskim w roku 2011 nie było żadnej osoby objętej tego typu programem. Zgodnie z prognozą sporządzoną przez powiaty, podobnie będzie w roku 2012.

WYBRANE USŁUGI POMOCY SPOŁECZNEJ PROWADZONE PRZEZ POWIATY (w całym okresie sprawozdawczym)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata poprzednie		Rok oceny	Prognozy roku następnego	
	Rok 2009	Rok 2010			
PORADNICTWO SPECJALISTYCZNE PROWADZONE PRZEZ PCPR					
Liczba rodzin	1	4 636	4 377	6 424	6 280
W tym: - porady prawne, - porady rodzinne, - porady psychologiczne	2	4 578	4 194	6 722	6 806
Liczba osób w rodzinach	3	9 118	8 402	12 857	12 284
W tym: - porady prawne, - porady rodzinne, - porady psychologiczne	4	7 221	6 338	8 194	8 807

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata poprzednie		Rok oceny	Prognozy roku następnego	
	Rok 2009	Rok 2010			
PRACA SOCJALNA					
Liczba rodzin	5	2 399	2 752	2 564	2 936
Liczba osób w rodzinach	6	6 813	7 596	7 041	8 118
INTERWENCJA KRYZYSOWA PROWADZONA PRZEZ PCPR					
Liczba rodzin	7	1 426	1 610	1 190	1 587
Liczba osób w rodzinach	8	3 940	4 279	3 450	4 644
KONTRAKT SOCJALNY PROWADZONY PRZEZ PCPR					
Liczba osób ogółem z zawartym kontraktem socjalnym	9	204	209	275	198
INDYWIDUALNY PROGRAM USAMODZIELNIENIA PROWADZONY PRZEZ PCPR					
Liczba osób z zawartym z PCPR indywidualnym programem usamodzielnienia	10	845	858	1 079	1 087
INDYWIDUALNY POGRAM ZATRUDNIENIA SOCJALNEGO W CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ UTWORZONYM PRZEZ POWIAT					
Liczba osób z indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego	11	0	0	0	0
SPECJALISTYCZNE USŁUGI DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI					
Liczba osób korzystających z usług	12	571	609	874	883
PROGRAMY ODDZIAŁYWAŃ KOREKCYJNO -EDUKACYJNYCH DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC W RODZINIE					
Liczba osób korzystających z usług - programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych	13	499	599	566	655
INDYWIDUALNY PROGRAM INTEGRACJI DLA CUDZOZIEMCÓW					
Liczba osób z zawartym indywidualnym programem integracji	14	1	0	0	0

3.4. Instytucje pomocy społecznej

Jednym z zadań powiatów, których w województwie warmińsko-mazurskim na dzień 31 grudnia 2011 roku funkcjonowało 21, jest prowadzenie i rozwój infrastruktury **domów pomocy społecznej** oraz umieszczanie w nich skierowanych osób. Dom pomocy społecznej świadczy usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązującego standardu, w zakresie i formach wynikających z indywidualnych potrzeb osób w nim przebywających. Na podstawie „Infrastruktury społecznej województwa warmińsko-mazurskiego” opracowanej przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej, oraz Rejestru Wojewody Warmińsko-Mazurskiego, według stanu na dzień 31 grudnia 2011 roku

w województwie warmińsko-mazurskim funkcjonowały 42 domy pomocy społecznej. Dane wykazane przez powiatowe centra pomocy rodzinie prezentują, iż w analogicznym okresie 2011 roku istniało 40 domów pomocy społecznej. Rozbieżność wynika stąd, że dwa niewykazane podmioty, mimo, iż są wpisane do rejestru, są prowadzone przez inny podmiot prowadzący (Dom Pomocy Społecznej „Lili” w Kalinowie prowadzony przez Warmińsko-Mazurską Wspólnotę Gospodarczą Spółka z o.o. oraz Dom Pomocy Społecznej w Wydminach, który prowadzi Parafia Rzymsko-Katolicka p.w. Chrystusa Zbawiciela w Wydminach). Łączna liczba miejsc we wszystkich domach pomocy społecznej według infrastruktury w 2011 roku wynosiła 3671. Liczba ta utrzymuje się na podobnym poziomie od 2009 roku. W 2012 roku nie planuje się znacznego wzrostu liczby miejsc w domach pomocy społecznej. Jedynie dwa powiatowe centra pomocy rodzinie w prognozach wykazują minimalnie zwiększenie liczby miejsc, tj. powiat iławski o 5 miejsc i miasto Elbląg o 2 miejsca.

Innymi instytucjami znajdującymi się w katalogu instytucji pomocy społecznej są **ośrodki wsparcia**, do których należą: środowiskowe domy samopomocy, dzienne domy pomocy, noclegownie, schroniska i domy dla osób bezdomnych oraz kluby samopomocy. Według danych ogólna liczba podmiotów o charakterze ponadgminnym w 2011 roku wynosiła 31.

Zgodnie z danymi prezentowanymi przez powiaty w województwie warmińsko-mazurskim według stanu na dzień 31 grudnia 2011 roku funkcjonowały 22 **ponadgminne środowiskowe domy samopomocy**, z usług których korzystały 1174 osoby. Według prognoz na rok 2012 planuje się utworzenie dwóch ŚDS (w powiecie ełckim oraz w Olsztynie), a w związku z tym liczba korzystających powiększy się do 1275 osób.

Innego rodzaju ośrodkiem wsparcia jest **klub samopomocy**, który podobnie jak w przypadku noclegowni został wykazany przez jeden powiat – miasto Elbląg. Analizując dane należy zauważyć, że żaden powiat nie planuje w kolejnym roku uruchomienia klubu samopomocy.

Rodzinny Dom Dziecka jest placówką dla osieroconych lub pozbawionych opieki rodzicielskiej dzieci oraz młodzieży do 18 roku życia, która jest organizowana w domach rodzinnych. W województwie warmińsko-mazurskim według stanu na dzień 31 grudnia 2011 roku istniało 12 tego typu placówek. Według „Infrastruktury społecznej województwa warmińsko-mazurskiego” w analogicznym okresie powiaty wykazały 11 tego typu podmiotów. Planuje się, że w 2012 roku trzy powiaty utworzą kolejnych 5 rodzinnych domów dziecka, tj. powiat gołdapski – 3 placówki, powiat iławski – 1 oraz miasto Olsztyn – 1. W dokumencie Oceny zasobów pomocy społecznej 13 samorządów powiatowych wykazało funkcjonowanie na ich terenie 22 mieszkań chronionych dla 70 osób łącznie. Ponadto Miasto Elbląg zamierza w 2012 roku zawiesić funkcjonowanie dwóch mieszkań.

Prowadzenie **ośrodków interwencji kryzysowej** jest zadaniem własnym powiatu. Interwencja kryzysowa stanowi zespół interdyscyplinarnych działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu. Według stanu na dzień 31 grudnia 2011 roku, w województwie warmińsko-mazurskim funkcjonowało 12 ośrodków interwencji kryzysowej na 98 miejsc, natomiast skorzystały 533 osoby. W 2012 roku nie planowane uruchomienie kolejnych ośrodków.

Informacje prezentowane przez powiaty wykazują, że w województwie w 2011 roku działało 5 **jednostek specjalistycznego poradnictwa**. Takie dane wykazały 4 powiaty (kętrzyński, olsztyński, olecki i Miasto Olsztyn). Łączna liczba korzystających z poradnictwa specjalistycznego wyniosła w 2011 roku 2562 osób. Ponieważ prowadzenie specjalistycznego poradnictwa należy do zadań własnych powiatu – wszystkie powiatowe centra pomocy rodzinie świadczą mieszkańcom usługi w tym zakresie w ramach własnej działalności

zatrudniając, m.in. prawników, pedagogów, psychologów, itp. W roku kolejnym planuje się zwiększenie o 196 osób korzystających z usług specjalistycznego poradnictwa.

Placówki opiekuńczo-wychowawcze to rodzaj instytucji pomocowych zapewniających dziecku całodobową ciągłą lub okresową opiekę i wychowanie oraz zaspokajających jego niezbędne potrzeby bytowe, rozwojowe, w tym emocjonalne, społeczne, religijne, a także zapewniających korzystanie z przysługujących świadczeń zdrowotnych i kształcenia. Według danych przedstawionych przez powiaty wynika, że na terenie naszego województwa według stanu na dzień 31 grudnia 2011 roku uruchomione były 44 takie placówki (dzienne i całodobowe) i przebywało w nich 1630 osób. Informacje zaczerpnięte z „Infrastruktury społecznej województwa warmińsko-mazurskiego” pozwalają stwierdzić, iż w analogicznym okresie w regionie uruchomionych było 39 całodobowych placówek opiekuńczo-wychowawczych. Prognozy na rok 2012 zakładają likwidację 10 podmiotów (9 w powiecie elbląskim i 1 w powiecie iławskim) i tym samym liczba korzystających zmniejszy się do 1305 osób.

Warsztaty terapii zajęciowej oraz **zakłady aktywności zawodowej** to podmioty znajdujące się na liście instytucji pomocy społecznej powiatów, w których pomoc skierowana jest głównie do osób niepełnosprawnych. Według danych Oceny zasobów pomocy społecznej, w województwie warmińsko-mazurskim w 2011 roku na terenie powiatów funkcjonowało 35 warsztatów (w każdym powiecie funkcjonował co najmniej jeden WTZ) oraz 3 zakłady aktywności zawodowej (w powiecie elbląskim, giżyckim i olsztyńskim). Według Bazy placówek, instytucji i ośrodków wsparcia umożliwiających rehabilitację osób niepełnosprawnych w województwie warmińsko-mazurskim według stanu na dzień 31 grudnia 2011 roku, wynika iż w województwie warmińsko-mazurskim funkcjonowało 5 Zakładów Aktywności Zawodowej:

- Zakład Aktywności Zawodowej w Giżycku,
- Zakład Aktywności Zawodowej w Kamionku Wielkim,
- Zakład Aktywności Zawodowej w Elblągu,
- Polski Związek Niewidomych Zakład Aktywności Zawodowej w Olsztynie,
- Zakład Aktywności Zawodowej w Biskupcu.

Prognozy na rok kolejny nie zakładają zwiększenia liczby tych podmiotów.

INSTYTUCJE POMOCY SPOŁECZNEJ W POWIATACH (stan na 31 XII, bez względu na podmiot prowadzący)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognozy roku następnego
		Rok 2009	Rok 2010		
POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE					
Liczba osób ogółem, którym przyznano decyzją świadczenie	1	7 973	8 567	11 099	11 394
DOM POMOCY SPOŁECZNEJ					
Liczba placówek ogółem	2	40	40	40	40
Liczba miejsc ogółem	3	3 534	3 576	3 579	3 586
Liczba osób korzystających ogółem	4	3 707	3 777	3 843	3 887
OŚRODKI WSPARCIA - OGÓŁEM					
Liczba placówek ogółem	5	25	28	31	35

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognozy roku następnego
		Rok 2009	Rok 2010		
Liczba miejsc ogółem	6	957	1 091	1 200	1 359
Liczba osób korzystających	7	1 619	1 898	1 862	1 836
W TYM WYBRANE RODZAJE:					
Środowiskowe domy samopomocy					
Liczba placówek ogółem	8	17	20	22	24
Liczba miejsc ogółem	9	795	927	1 028	1 137
Liczba osób korzystających	10	828	993	1 174	1 275
Dzienne domy pomocy					
Liczba placówek ogółem	11	0	0	0	0
Liczba miejsc ogółem	12	0	0	0	0
Liczba osób korzystających	13	0	0	0	0
Noclegownie, schroniska i domy dla osób bezdomnych					
Liczba placówek ogółem	14	1	1	1	1
Liczba miejsc ogółem	15	20	20	20	20
Liczba osób korzystających	16	16	26	27	28
Kluby samopomocy					
Liczba placówek ogółem	17	1	1	1	1
Liczba miejsc ogółem	18	10	10	10	10
Liczba osób korzystających	19	25	25	23	25
RODZINNE DOMY DZIECKA					
Liczba placówek ogółem	20	10	11	12	17
Liczba miejsc ogółem	21	72	80	88	122
Liczba osób korzystających	22	73	82	87	124
MIESZKANIA CHRONIONE OGÓŁEM					
Liczba placówek ogółem	23	21	21	22	20
Liczba miejsc ogółem	24	94	74	70	61
Liczba osób korzystających	25	97	56	71	67
OŚRODKI INTERWENCJI KRYZYSOWEJ OGÓŁEM					
Liczba placówek ogółem	26	14	12	12	12
Liczba miejsc ogółem	27	140	98	98	95
Liczba osób korzystających	28	408	322	533	641
ZAKŁADY OPIEKUŃCZO-LECZNICZE					
Liczba jednostek organizacyjnych	29	8	8	10	11

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognozy roku następnego
		Rok 2009	Rok 2010		
Liczba osób korzystających	30	356	298	602	671
JEDNOSTKI SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA					
Liczba placówek ogółem	31	6	6	5	5
Liczba osób korzystających	32	3 418	3 133	2 562	2 758
PLACÓWKI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE					
Liczba placówek ogółem	33	45	44	44	34
Liczba osób korzystających	34	1 682	1 706	1 630	1 305
CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ UTWORZONE PRZEZ POWIAT					
Liczba placówek ogółem	35	0	0	0	0
Liczba uczestników zajęć	36	0	0	0	0
WARSZTAT TERAPII ZAJĘCIOWE					
Liczba placówek ogółem	37	32	32	35	35
Liczba uczestników zajęć	38	1 223	1 233	1 378	1 381
ZAKŁAD AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ					
Liczba placówek ogółem	39	1	1	3	3
Liczba uczestników zajęć	40	40	40	97	97

3.5. Zwiększenie zasobu pomocy społecznej

Na podstawie analizy przesłanych informacji z powiatów wynika, iż zdecydowanie duże nakłady finansowe przeznaczone są na funkcjonowanie domów pomocy społecznej. Wartość ogółem nakładów finansowych na 40 domów pomocy społecznej funkcjonujących w powiatach w 2011 roku wyniosła 106.286 tys. zł (2 DPS w Kalinowie oraz w Wydminach nie zostały wykazane). Plan na lata 2012 –2014 przewiduje stopniowe zwiększanie się ogólnych kosztów utrzymania DPS, w tym szczególnie kwot z budżetów własnych powiatów. Stopniowemu zmniejszeniu uległy natomiast kwoty dofinansowania przeznaczone na utrzymanie DPS pochodzące z budżetu państwa. Związane jest to ze zmniejszającą się corocznie liczbą podopiecznych DPS umieszczonych w tych placówkach wg zasad obowiązujących przed rokiem 2004 na których utrzymanie przekazywane są dotacje z budżetu państwa.

Kolejna część sprawozdania obejmuje wydatkowanie środków finansowych na utrzymanie w roku 2011 wybranych rodzajów ośrodków wsparcia oraz koszty ich utrzymania w latach 2012-2014. Analizując dane z powiatu można stwierdzić, iż wartość przeznaczonych nakładów finansowych na ośrodki wsparcia w 2011 roku wyniosła 17.413 tys. zł, a w następnych latach utrzyma się na analogicznym poziomie. 6 powiatów nie zadeklarowało ponoszenia żadnych kosztów związanych z utrzymaniem ośrodków wsparcia na swoim terenie. Z kwoty 17.413 tys. zł należy wyodrębnić nakłady finansowe w wysokości 14.676 tys. zł na utrzymanie środowiskowych domów samopomocy. W strukturze wydatków

ponoszonych na utrzymanie środowiskowych domów samopomocy dominują dotacje z budżetu państwa (92,45%).

W roku 2011 powiaty nie prowadziły dziennych domów pomocy społecznej, noclegowni, schronisk i domów dla osób bezdomnych, klubów samopomocy. Zadanie to realizowane jest przez gminy.

W roku 2011 w województwie warmińsko-mazurskim w 9 powiatach funkcjonowało 11 rodzinnych domów dziecka. Należy zaznaczyć, że organizowanie i zapewnienie opieki dzieciom pozbawionym właściwej opieki rodzicielskiej jest obowiązkiem ustawowym samorządów powiatowych. W 2011 roku ogółem nakłady finansowe wyniosły 1.978 tys. zł z czego środki powiatu wynosiły 1.533 tys. zł. W latach 2012-2014 koszty utrzymania ponoszone przez powiaty wzrosną dwukrotnie. Powiaty na terenie których funkcjonują rodzinne domy dziecka planują utrzymanie placówek, natomiast 12 powiatów nie prowadzi rodzinnych domów dziecka i nie planuje uruchomienia tych podmiotów w najbliższej przyszłości.

Na podstawie przesłanych informacji z powiatów wartość nakładów finansowych na 22 mieszkania chronione w powiatach w 2011 roku wynosiła 241 tys. zł większa część nakładów finansowych pochodziła z budżetu powiatu. Plan na lata 2012-2014 nie przewiduje zwiększenia nakładów finansowych na mieszkania chronione. Osiem powiatów nie zadeklarowało ponoszenia żadnych kosztów związanych z funkcjonowaniem i utrzymaniem mieszkań chronionych.

Z analizy danych wynika, iż na terenie województwa funkcjonowało 12 ośrodków interwencji kryzysowej, wartość ogółem nakładów finansowych wyniosła 540 tys. zł z tego 86,85% to środki powiatu, 5,56% z budżetu państwa. Plan na lata 2012-2014 przewiduje zwiększenia ogólnych kosztów utrzymania tych ośrodków.

Nakłady finansowe na jednostki specjalistycznego poradnictwa wyniosły w 2011 roku stanowi 488 tys. zł, a w następnych latach utrzymają się na analogicznym poziomie. Analizując dane przesłane z powiatów można stwierdzić, iż wartość nakładów finansowych to kwoty z budżetów własnych powiatów.

Na podstawie analizy wynika, iż wartość nakładów finansowych na utrzymanie i funkcjonowanie placówek opiekuńczo-wychowawczych w powiecie wyniosła 9.285 tys. zł. Analizując dane należy podkreślić, iż dominują nakłady finansowe ponoszone ze środków własnych powiatów (92,34%). Plan na lata 2012-2014 przewiduje stopniowe zwiększenie kosztów utrzymania tych placówek szczególnie z budżetu powiatu (5,96%).

Nakłady finansowe na utrzymanie i funkcjonowanie warsztatów terapii zajęciowej w 2011 roku wyniosła 21.553 tys. zł w tym 62,86% ze środków PFRON. Plan na lata 2012-2014 przewiduje zwiększenie nakładów finansowych szczególnie z budżetu państwa. Należy zaznaczyć, że warsztaty terapii zajęciowej uruchomione są w każdym powiecie. Pomoc skierowana jest do osób niepełnosprawnych.

Na podstawie prowadzonego przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej „Sprawozdania finansowo-rzeczowego z wydatkowania środków w roku 2011 przeznaczonych na działalność Zakładów Aktywności Zawodowej”, których organizatorem są powiaty, wynika iż całkowite koszty ich działania w danym roku wyniosły 3.177 tys. zł. Wymierne efekty rehabilitacji zawodowej w tych zakładach wskazują, że realizacja zadania odpowiada na potrzeby środowiska osób niepełnosprawnych. Z danych zaczerpniętych z narzędzia OZPS wynika, iż wartość przeznaczonych nakładów finansowych na zakłady aktywności zawodowej w 2011 roku była nieco niższa i wyniosła 2.868 tys. zł. Plan na lata 2012-2014 zakłada zmniejszenie się nakładów finansowych o połowę, nie planuje się zwiększenia liczby tych podmiotów.

ZWIĘKSZENIE ZASOBU POMOCY SPOŁECZNEJ W POWIATACH (w całym okresie sprawozdawczym, bez względu na podmiot prowadzący)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Rok oceny	Lata następne			
		Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	
DOM POMOCY SPOŁECZNEJ					
Wartość ogółem nakładów w tys. zł W tym:	1	106 286	107 310	106 985	109 608
Środki Powiatu	2	33 533	37 238	35 635	35 199
Dotacje z budżetu państwa	3	45 265	44 793	43 470	41 219
Środki EFS	4	2 180	55	0	0
Pozostałe środki	5	25 316	24 970	27 370	28 792
OŚRODKI WSPARCIA - OGÓŁEM					
Wartość ogółem nakładów w tys. zł W tym:	6	17 413	17 438	16 547	16 592
Środki Powiatu	7	1 005	665	287	294
Dotacje z budżetu państwa	8	16 384	16 691	15 926	16 015
Środki EFS	9	0	0	0	0
Pozostałe środki	10	628	282	533	483
W TYM WYBRANE RODZAJE:					
Środowiskowe domy samopomocy					
Wartość ogółem nakładów w tys. zł W tym:	11	14 676	14 759	13 478	13 614
Środki Powiatu	12	628	383	0	0
Dotacje z budżetu państwa	13	13 569	13 705	12 841	12 950
Środki EFS	14	0	0	0	0
Pozostałe środki	15	628	272	283	283
Dzienne domy pomocy					
Wartość ogółem nakładów w tys. zł W tym:	16	0	20	350	200
Środki Powiatu	17	0	0	0	0
Dotacje z budżetu państwa	18	0	10	100	0
Środki EFS	19	0	0	0	0
Pozostałe środki	20	0	10	250	200
Noclegownie, schroniska i domy dla osób bezdomnych					
Wartość ogółem nakładów w tys. zł W tym:	21	0	0	0	0
Środki Powiatu	22	0	0	0	0
Dotacje z budżetu państwa	23	0	0	0	0

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok oceny	Lata następne		
			Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014
Środki EFS	24	0	0	0	0
Pozostałe środki	25	0	0	0	0
Kluby samopomocy					
Wartość ogółem nakładów w tys. zł W tym:	26	0	0	0	0
Środki Powiatu	27	0	0	0	0
Dotacje z budżetu państwa	28	0	0	0	0
Środki EFS	29	0	0	0	0
Pozostałe środki	30	0	0	0	0
RODZINNE DOMY DZIECKA					
Wartość ogółem nakładów w tys. zł W tym:	31	1 978	2 781	2 996	3 224
Środki Powiatu	32	1 533	2 117	2 316	2 538
Dotacje z budżetu państwa	33	316	349	357	362
Środki EFS	34	0	0	0	0
Pozostałe środki	35	130	315	322	324
MIESZKANIA CHRONIONE OGÓŁEM					
Wartość ogółem nakładów w tys. zł W tym:	36	241	202	197	219
Środki Powiatu	37	143	136	131	153
Dotacje z budżetu państwa	38	32	0	0	0
Środki EFS	39	0	0	0	0
Pozostałe środki	40	66	66	66	66
OŚRODKI INTERWENCJI KRYZYSOWEJ OGÓŁEM					
Wartość ogółem nakładów w tys. zł W tym:	41	540	628	641	669
Środki Powiatu	42	469	557	572	601
Dotacje z budżetu państwa	43	30	30	30	30
Środki EFS	44	0	0	0	0
Pozostałe środki	45	41	41	39	38
JEDNOSTKI SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA					
Wartość ogółem nakładów w tys. zł W tym:	46	488	475	474	487
Środki Powiatu	47	488	475	474	487
Dotacje z budżetu państwa	48	0	0	0	0

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok oceny	Lata następne		
			Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014
Środki EFS	49	0	0	0	0
Pozostałe środki	50	0	0	0	0
DZienne placówki opiekuńczo-wychowawcze					
Wartość ogółem nakładów w tys. zł W tym:	51	9 285	9 169	9 594	9 217
Środki Powiatu	52	8 574	8 680	9 463	9 085
Dotacje z budżetu państwa	53	67	17	17	17
Środki EFS	54	0	0	0	0
Pozostałe środki	55	632	460	101	102
Centrum Integracji Społecznej utworzone przez powiat					
Wartość ogółem nakładów w tys. zł W tym:	56	0	0	0	0
Środki Powiatu	57	0	0	0	0
Dotacje z budżetu państwa	58	0	0	0	0
Środki EFS	59	0	0	0	0
Pozostałe środki	60	0	0	0	0
Warsztaty Terapii Zajęciowej					
Wartość ogółem nakładów w tys. zł W tym:	61	21 553	22 044	20 635	38 898
Środki Powiatu	62	1 997	2 020	1 861	3 674
Dotacje z budżetu państwa	63	13 548	13 680	12 187	28 491
Środki EFS	64	0	0	200	300
Pozostałe środki	65	6 008	6 345	6 387	6 434
Zakład Aktywności Zawodowej					
Wartość ogółem nakładów w tys. zł W tym:	66	2 868	3 037	1 380	1 380
Środki Powiatu	67	422	379	273	273
Dotacje z budżetu państwa	68	2 021	1 840	1 107	1 107
Środki EFS	69	0	0	0	0
Pozostałe środki	70	436	818	0	0

3.6. Kadra powiatowych centrów pomocy rodzinie

W niniejszej części dokumentu przedstawiona jest kadra zatrudniona w powiatowych centrach pomocy rodzinie województwa warmińsko-mazurskiego ze szczególnym uwzględnieniem pracowników socjalnych i specjalistów.

Liczba osób sprawujących funkcje kierownicze w powiatowych centrach pomocy rodzinie w roku 2011 wyniosła 31 osób, i tyle samo planuje się utrzymać w 2012 roku.

Do kadry kierowniczej PCPR zaliczają dyrektorów/kierowników oraz ich zastępców. Możliwe, że niektóre centra do kadry kierowniczej zaliczają również inne stanowiska kierownicze. Z tego powodu zbiorcza liczba osób zatrudnionych na stanowisku kierowniczym różni się od liczby wykazywanej w sprawozdaniach MPiPS-03 za 2011 rok, gdzie w kategorii „kadra kierownicza” wykazano 25 osób, w tym 19 dyrektorów i ich zastępców oraz 6 kierowników i ich zastępców.

W roku 2011 zanotowano, że liczba pracowników administracyjnych była większa o 79 osoby od liczby pracowników socjalnych (156 – pracowników administracyjnych i 77 – pracowników socjalnych). Pracownicy administracyjni w roku 2011 stanowią 42,28% wszystkich pracowników zatrudnianych w powiatowych centrach pomocy rodzinie, a pracownicy socjalni – 20,87%. Do końca 2012 roku prognozuje się zatrudnić łącznie o 10 pracowników administracyjnych i 4 pracowników socjalnych więcej niż w 2011 roku.

W związku z tym, że jednym z zadań obowiązkowych powiatowych centrów pomocy rodzinie jest świadczenie poradnictwa specjalistycznego, warto zwrócić uwagę na zatrudnienie kadry specjalistycznej, wśród której kluczowe znaczenie odgrywiają prawnicy i psychologowie. W 2011 roku w powiatowych centrach pomocy rodzinie zatrudniano 16 prawników i 21 psychologów. W 9 powiatach nie wykazano w ogóle zatrudnienia prawników, w a 8 powiatach nie odnotowano zatrudnienia psychologów. W 2012 roku prognozuje się łącznie zwiększenie zatrudnienia wśród tych pracowników do 17 prawników i 23 psychologów, jednakże w powiatach, w których w roku 2011 nie zatrudniano prawników i psychologów, dalej nie prognozuje się zaangażowania tych specjalistów.

Z zebranych danych globalnych dla województwa wynika, że do końca 2012 roku prognozuje się zwiększyć ogólną liczbę osób zatrudnionych w powiatowych centrach pomocy rodzinie, szczególnie wśród kadry pracowników administracyjnych. Biorąc pod uwagę zalecenia kierowane do powiatowych centrów pomocy rodzinie, aby w tych placówkach specjaliści byli dostępni podopiecznym w sposób stały oraz fakt wzrastającej liczby osób zatrudnianych w centrach, należy szczególnie zadbać o odpowiednią liczbę osób zatrudnianych na stanowiskach specjalistów. Jest to znaczące przede wszystkim w powiatach, w których obecnie nie zatrudnia się prawników lub psychologów.

KADRA POWIATOWYCH CENTRÓW POMOCY RODZINIE (stan na 31 XII) W osobach

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata poprzednie		Rok oceny	Prognozy roku następnego	
	Rok 2009	Rok 2010			
KADRA KIEROWNICZA					
Ogółem:	1	30	32	31	31
W tym:					
Wykształcenie wyższe	2	29	31	31	31
Specjalizacja z organizacji pomocy społecznej	3	18	20	22	23

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata poprzednie		Rok oceny	Prognozy roku następnego	
	Rok 2009	Rok 2010			
Pracownicy administracyjni					
Ogółem	4	136	148	156	165
Z tego:					
Wykształcenie wyższe	5	87	99	105	118
Wykształcenie średnie	6	41	39	41	38
Inne	7	8	10	10	9
Pracownicy socjalni					
Ogółem	8	68	76	77	81
W tym:					
Wykształcenie wyższe	9	61	70	72	71
Wykształcenie średnie	10	7	5	5	6
Specjalizacja 1-ego stopnia w zawodzie	11	7	7	9	9
Specjalizacja 2-ego stopnia w zawodzie	12	5	7	7	7
Specjalizacja z organizacji pomocy społecznej	13	16	18	21	20
Inni:					
Prawnicy	14	12	14	16	17
Psychologowie	15	21	21	21	23
Socjologowie	16	0	0	0	0
Doradca zawodowy	17	1	1	1	1
Informatycy	18	1	1	1	1
Koordinator Rodzinnej Pieczy Zastępczej	19	0	0	0	2
Koordinator Rodzinnej Pieczy Zastępczej	20	0	0	0	1
Koordinator rodzinnej pieczy zastępczej	21	0	0	0	1
Lekarz	22	1	1	1	1
Lekarze orzecznicy PZON	23	7	8	7	8
Logopeda	24	1	1	1	1
Mediator rodzinny	25	1	1	1	1
NEUROLOGOPEDA	26	1	1	1	1
Osoby zatrudnione w ramach umów zleceń/dzieło	27	5	4	3	3

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognozy roku następnego
		Rok 2009	Rok 2010		
Pedagodzy	28	1	1	1	0
Pozostali pracownicy	29	31	36	36	36
Pracownicy I kontaktu	30	6	6	5	6
Przewodniczący PZON	31	1	1	1	1
Specjalista do pracy z rodzinami zastępczymi	32	1	1	1	1
Specjaliści ds. osób niepełnosprawnych w tym doradca osób niepełnosprawnych	33	4	4	4	3
Sprzątaczką	34	0	0	1	1
doradca zawodowy	35	1	1	1	1
doradca zawodowy do osób niepełnosprawnych w wymiarze 1/3 etatu	36	0	1	1	1
informatyk	37	1	1	1	1
koordynator pieczy zastępczej	38	0	0	0	1
pedagog	39	0	2	0	0
terapeutka	40	0	1	0	0

3.7. Koszty prowadzenia i utrzymania zasobu pomocy społecznej

Na całkowity, roczny koszt prowadzenia i utrzymania powiatowego centrum pomocy rodzinie składa się m.in. suma środków finansowych przeznaczonych na wynagrodzenia (wraz z pochodnymi) pracowników powiatowego centrum pomocy rodzinie, utrzymanie budynku oraz inwestycje.

W roku 2011 w województwie warmińsko-mazurskim całkowity koszt utrzymania 21 powiatowych centrów pomocy rodzinie wyniósł 20.881 tys. zł.

Najwięcej środków przeznaczono na wynagrodzenia pracowników, tj. 14.370 tys. zł, a najmniej przeznaczono na inwestycje, tj. 207 tys. zł.

Z analizy zebranych sprawozdań wynika, że trzy powiaty z naszego województwa wykazały wydatki w 2011 roku na inwestycje w rozwój infrastruktury powiatowych centrów pomocy rodzinie – najwięcej zainwestowano w powiecie oleckim (103 tys. zł).

W roku 2012 wydatki na przedmiotowy cel planują dwa powiaty w łącznej wysokości 227 tys. zł, z czego najwięcej tj. 212 tys. zł wyda powiat działdowski.

Z uwagi na nieprawidłowości w sprawozdaniach przekazywanych przez PCPR-y, nie było możliwe prawidłowe wykazanie i zinterpretowanie średnich, miesięcznych kosztów funkcjonowania domów pomocy społecznej, środowiskowych domów samopomocy, dziennych domów pomocy, noclegowni, schronisk i domów dla bezdomnych, klubów samopomocy, rodzinnych domów pomocy, mieszkań chronionych, ośrodków interwencji kryzysowej oraz placówek opiekuńczo-wychowawczych, w przeliczeniu na 1 osobę korzystającą z usług ww. placówek.

W przekazywanych sprawozdaniach PCPR-y wykazywały powyższe koszty, określając ich wysokość na poziomie kilkunastu, kilkudziesięciu, a nawet kilkuset tysięcy złotych.

Ponadto, w tym module narzędzie informatyczne bilansujące dane ze sprawozdań jednostkowych, nieprawidłowo zlicza i przedstawia dane na poziomie województwa.

Należy w tym miejscu nadmienić, że informacje o kosztach utrzymania jednego mieszkańca w domu pomocy społecznej o zasięgu powiatowym można uzyskać z wojewódzkiego dziennika urzędowego. Zgodnie z art. 60 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku *o pomocy społecznej* (Dz.U. z 2009 r. Nr 175, poz.1362, ze zm.) średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w placówce prowadzonej przez starostwo powiatowe ustala starosta i ogłasza w wojewódzkim dzienniku urzędowym nie później niż do dnia 31 marca każdego roku.

KOSZTY PROWADZENIA I UTRZYMANIA ZASOBU POMOCY SPOŁECZNEJ POWIATACH (stan na 31 XII) W tys. złotych

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata poprzednie		Rok oceny	Prognozy roku następnego	
	Rok 2009	Rok 2010			
POMOC SPOŁECZNA - POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE					
Całkowity, roczny koszt prowadzenia i utrzymania centrum	1	15 335	15 829	20 881	18 735
W tym:					
Wydatki na planowane inwestycje	2	717	152	207	227
Wydatki na wynagrodzenia z pochodnymi	3	9 207	9 902	14 370	11 836
Pozostałe koszty utrzymania	4	5 409	5 775	6 304	6 674
ŚREDNI MIESIĘCZNY KOSZT					
Dom Pomocy Społecznej	5	3 705	3 930	4 611	4 861
Ośrodki Wsparcia - ogółem	6	532	604	679	743
W tym:					
Środowiskowe domy pomocy	7	124	131	171	232
Dzienne domy pomocy	8	0	0	0	0
Noclegownie, schroniska i dom dla bezdomnych	9	0	0	0	0
Kluby samopomocy	10	0	0	0	0
Rodzinne Domy Pomocy	11	54	53	56	65
Mieszkania chronione	12	7	13	10	13
Ośrodki Interwencji Kryzysowej	13	25	27	27	32
Dzienne Placówki Opiekuńczo - Wychowawcze	14	383	442	530	513
ŚREDNI MIESIĘCZNY KOSZT					

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognozy roku następnego
		Rok 2009	Rok 2010		
Centrum Integracji Społecznej	15	0	0	0	0
Warsztat Terapii Zajęciowej	16	1 019	1 031	1 201	1 220
Zakład Aktywności Zawodowej	17	2	2	141	141
POWIATOWY ZESPÓŁ DO SPRAW ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI	18	16	16	18	19

3.8. Środki finansowe na zadania własne i zlecone w obszarze pomocy społecznej

W poniżej tabeli ujęto najważniejsze zadania realizowane przez powiaty w ramach zadań własnych w obszarze pomocy społecznej. Z przeprowadzonej analizy danych wynika, iż wszystkie PCPR-y przewidują wzrost nakładów finansowych na zadania własne w obszarze pomocy społecznej. W 2011 roku wysokość środków na zadania własne wyniosła ogółem 161.107 tys. zł, w 2012 roku środki finansowe na zadania własne planowane są w wysokości 175.461 tys. zł.

Największą część budżetu powiatu w ramach zadań własnych w zakresie pomocy społecznej pochłaniają koszty prowadzenia i rozwoju domów pomocy społecznej. W 2011 roku powyższe koszty wyniosły 52.551 tys. zł. Największe wydatki na prowadzenie domów pomocy społecznej w wysokości 8.489 tys. zł wykazał powiat węgorzewski, który prowadzi dom pomocy społecznej dla 320 osób. Jest to największy DPS w województwie. Pięć powiatów nie wykazało środków finansowych związanych z domami pomocy społecznej.

W niniejszym opracowaniu wykonanym według narzędzia zwrócono szczególną uwagę na te zadania zlecone, które w sposób bezpośredni lub pośredni związane są z udzielaniem wszechstronnego wsparcia osobom niepełnosprawnym.

Koszty rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych pokrywane są ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przyznanych powiatowi algorytmem ustalonym w rozporządzeniu Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej z dnia 13 maja 2003 roku

Wysokość środków przeznaczonych na zadania zlecone w powiatach wyniosła w 2011 roku 18.511 tys. zł. Spośród wymienionych zadań zleconych największą część budżetu powiatu stanowiły wydatki na dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, tj. 5.152 tys. zł. Najmniej środków finansowych przeznaczono w 2011 roku na dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych, tj. 412 tys. zł. Dziewięć powiatów wykazało w 2011 roku koszty przeznaczone na przystosowanie tworzonych lub istniejących stanowisk dla osób niepełnosprawnych. W 2012 roku powyższe koszty zaplanowało już 14 powiatów, przy czym w większości z nich jest to 100 % wzrost.

Tylko dwa powiaty, tj. powiat elbląski oraz powiat giżycki prowadzą zakład aktywności zawodowej. Wysokość wydatkowanych środków w 2011 roku przekroczyła w obu powiatach 1 mln zł.

Od 2008 roku powiatowe centra pomocy rodzinie pozyskują środki finansowe z Europejskiego Funduszu Społecznego na realizację projektów systemowych oraz projektów konkursowych w ramach PO KL. Jak wynika z poniższej tabeli w 2011 roku wszystkie powiaty zrealizowały łącznie 26 projektów, w których uczestniczyło 975 osób, na łączną kwotę 4.183 tys. zł. W tabeli wykazano głównie projekty powiatowych centrów pomocy

rodzinie, kierowane do osób bezrobotnych lub nieaktywnych zawodowo, zagrożonych wykluczeniem społecznym. Z informacji posiadanych przez ROPS wynika, iż projektów finansowanych z EFS w powiatach jest zdecydowanie więcej, jednakże w niniejszym dokumencie powiaty ich nie zgłosiły.

Wiersze od 22 do 51 przedstawiają dotacje pozyskane przez powiaty z budżetu państwa. Głównie były to dotacje otrzymane z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej oraz dotacje pozyskane przez powiaty na realizację programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy. Ze względu na brak jednoznacznych interpretacji do poszczególnych komórek narzędzia część PCPR-ów błędnie zinterpretowała zapis dotyczący dotacji wpisując do tabeli środki z budżetu państwa przeznaczone na zadania własne czy zadania zlecone. Z tego też powodu sumowanie pozycji dotyczących dotacji nie jest celowe.

**ŚRODKI FINANSOWE POWIATÓW NA ZADANIA WŁASNE I ZLECONE W OBSZARZE
POMOCY SPOŁECZNEJ (stan na 31 XII) W tys. złotych**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata poprzednie		Rok oceny	Prognozy roku następnego	
	Rok 2009	Rok 2010			
ZADANIA WŁASNE					
Środki finansowe ogółem	1	127 710	132 097	161 107	175 461
W tym:					
Utrzymanie powiatowego centrum pomocy rodzinie	2	12 445	12 908	17 713	18 548
Prowadzenie mieszkań chronionych	3	177	220	195	230
Prowadzenie i rozwój domów pomocy społecznej	4	42 925	41 706	52 551	55 957
Prowadzenie powiatowych ośrodków wsparcia, w tym domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży	5	4 447	4 941	5 293	5 968
Pokrywanie kosztów utrzymania dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w placówkach opiekuńczo wychowawczych i w rodzinach zastępczych, również na terenie innego powiatu	6	31 485	33 661	37 555	41 247
Organizowanie i prowadzenie specjalistycznego poradnictwa, w tym rodzinnego dla rodzin naturalnych i zastępczych, a także terapii rodzinnej	7	438	457	678	724
Kierowanie dzieci do placówek opiekuńczo - wychowawczych i ustalanie wysokości odpłatności rodziców i opiekunów prawnych za pobyt dzieci w tych placówkach	8	4 241	4 835	10 032	10 470
Przyznawanie pomocy pieniężnej	9	4 980	5 413	6 457	7 263

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognozy roku następnego	
		Rok 2009	Rok 2010			
na usamodzielnienie oraz pokrywanie wydatków związanych z kontynuowaniem nauki osobom opuszczającym niektóre typy placówek opiekuńczo-wychowawczych, schroniska, zakłady poprawcze, domy pomocy społecznej i rodziny zastępcze						
Organizowanie opieki w rodzinach zastępczych i udzielanie pomocy pieniężnej na częściowe pokrycie kosztów utrzymania umieszczonych w nich dzieci oraz ustalanie wysokości odpłatności rodziców za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych		10	20 719	21 052	25 217	29 283
ZADANIA ZLECONE						
Środki finansowe ogółem		11	21 242	17 251	18 511	27 044
W tym:						
Dofinansowanie osobom niepełnosprawnym do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjny		12	2 130	2 071	1 362	3 735
Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych		13	775	640	412	1 109
Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze		14	4 864	3 514	5 152	6 685
Likwidacja barier architektonicznych, urbanistycznych, transportowych, w komunikowaniu się i technicznych		15	4 153	1 985	3 117	5 457
Przystosowanie tworzonych lub istniejących stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych		16	1 398	1 052	636	2 011
INNE ZADANIA						
Środki finansowe na utrzymanie centrum integracji społecznej utworzonego przez powiat		17	0	0	0	0
Środki finansowe na utrzymanie warsztatów terapii zajęciowej utworzonego przez powiat		18	13 099	13 346	15 217	15 586
Środki finansowe na utrzymanie zakładu aktywności zawodowej utworzonego przez powiat		19	1 156	1 155	2 834	2 697

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata poprzednie		Rok oceny	Prognozy roku następnego	
	Rok 2009	Rok 2010			
ŚRODKI EFS NA PROJEKTY					
Liczba projektów EFS ogółem	20	21	25	26	21
Środki EFS na projekty ogółem (tys. złotych)	21	2 513	4 106	4 183	3 299
DOTACJE Z BUDŻETU PAŃSTWA					
"Jak w domu"- utworzenie Niebieskiego Pokoju	22	0	0	12	0
-	23	15	166	218	25
Domy Pomocy Społecznej	24	1 192	1 181	1 330	1 327
Dotacja z MPiPS na realizację 2 programów z zakresy opieki nad dzieckiem i rodziną.	25			99	0
Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności	26	196	197	181	193
Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności	27	161	165	163	163
Program Korekcyjno - Edukacyjny	28	0	0	14	14
Program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy.	29	0	0	60	39
Projekt systemowy „Powiat Olsztyński aktywizuje”	30	4	14	11	11
Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	31	45	60	51	51
Utrzymanie powiatowego centrum pomocy rodzinie	32	17	18	17	0
dodatek dla pracownika socjalnego w PCPR	33	6	7	6	6
dodatek dla pracownika socjalnego w placówce opiekuńczo-wychowawczej	34	0	2	1	3
ośrodki wsparcia	35	537	269	366	360
pobyt cudzoziemców w rodzinach zastępczych	36	0	0	2	0
program korekcyjno edukacyjny	37	0	0	8	14
program korekcyjno-edukacyjny	38	24	22	9	8
programy Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej	39	203	38	12	12
projekt współfinansowany ze środków MPiPS "Szansa na miłość- w zastępstwie niezastąpieni"	40	38	0	0	0

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognozy roku następnego
		Rok 2009	Rok 2010		
projekt współfinansowany ze środków MPiPS "Wspieramy i pomagamy-objęcie specjalistyczną pomocą niespokrewnione z dzieckiem rodziny zastępcze"	41	0	0	12	0
przeciwdziałanie przemocy w rodzinie - realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie	42	13	20	25	24
wsparcie rodzin zastępczych w powiecie gołdapskim	43	0	0	11	0
ŚRODKI FINANSOWE NA DZIAŁANIA PROGRAMU „ PEDAGODZY RODZIN”	44	0	0	29	0
ŚRODKI FINANSOWE NA DZIAŁANIA PROGRAMU „ PEDAGOG I TRENER RODZINY ...”	45	15	32	0	0
ŚRODKI FINANSOWE NA DZIAŁANIA PROGRAMU „ SZKOLENIA RODZIN ZASTĘPCZYCH...”	46	28	0	0	0
ŚRODKI FINANSOWE NA DZIAŁANIA PROGRAMU „ UTWORZENIE RODZINNEGO DOMU DZIECKA W SUSZU”	47	0	0	3	0
ŚRODKI FINANSOWE NA DZIAŁANIA PROGRAMU KOREKCYJNO-EDUKACYJNEGO DLA SPRAWCÓW PRZEMOCY	48	12	14	26	39
ŚRODKI FINANSOWE NA DZIAŁANIA PROGRAMU ZAJĘCIA SOCJOTERAPEUTYCZNE...”	49	0	0	28	0
ŚRODKI FINANSOWE NA UTRZYMANIE POWIATOWEGO ZESPOŁU DS ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI	50	0	151	372	383
Środki z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej na projekty	51	51	102	89	60

LICZBA OSÓB W PROJEKTACH EFS W POWIATACH

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata poprzednie		Rok oceny	Prognozy roku następnego	
	Rok 2009	Rok 2010			
LICZBA OSÓB W PROJEKTACH (wymienić jakie)					
"Krok w przyszłość" "Nowa praca - nowa rola"	1	0	0	0	92
"Moją motywacją jest moja przyszłość " rok 2009 11 osób niepełnosprawnych oraz 22 osoby pełnoletnie z r. zastępczych i pl. op-wychowawczych rok 2010 14 osób pełnoletnich z rodzin zastępczych oraz placówek op-wychowawczych oraz 33 osoby niepełnosprawne rok 2011 14 pełnoletnich wychowanków r. zastępczych i pl.opiekuńczo- wychowawczych oraz 29 osób niepełnosprawnych Rok 2012 21 osób niepełnosprawnych	2	33	47	43	21
"Nowy Horyzont"	3	80	89	28	39
"Wszyscy mamy równe szanse - aktywizacja osób wykluczonych"	4	28	33	31	18
"Wykorzystaj swoją szansę" "Aktywny młody na rynku pracy"	5	0	151	0	0
"Wykorzystaj swoją szansę" "Aktywny młody na rynku pracy" "Krok w przyszłość" "Nowa praca - nowa rola"	6	0	0	95	0
„ AKTYWIZACJA ZAWODOWA I SPOŁECZNA OSÓB ZAGROŻONYCH WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM Z POWIATU IŁAWSKIEGO"	7	38	48	49	39
2009 rok 14 kobiet bezrobotnych niepełnosprawnych, 2 kobiety niepełnosprawne, 11 mężczyzn niepełnosprawnych bezrobotnych, 1 mężczyzna niepełnosprawny nieaktywny zawodowo. 2010 rok 14 kobiet niepełnosprawnych, 7 kobiet nieaktywnych zawodowo, 11 mężczyzn niepełnosprawnych, 1 mężczyzna niepełnosprawny bezrobotny, 1 mężczyzna niepełnosprawny nieaktywny zawodowo,	8	28	38	35	20

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata poprzednie		Rok oceny	Prognozy roku następnego	
	Rok 2009	Rok 2010			
4 mężczyzn nieaktywnych zawodowo uczących się. 2011 rok 8 kobiet niepełnosprawnych bezrobotnych, 13 kobiet nieaktywnych zawodowo uczących się, 4 kobiety niepełnosprawne nieaktywne zawodowo uczące się, 2 mężczyzn niepełnosprawnych nieaktywnych zawodowo, 4 mężczyzn nieaktywnych zawodowo, 4 mężczyzn niepełnosprawnych bezrobotnych. 2012 rok 6 kobiet niepełnosprawnych 7 kobiet bezrobotnych, 1 kobieta nieaktywna zawodowo ucząca się, 2 kobiety nieaktywne zawodowo, 4 mężczyzn niepełnosprawnych nieaktywnych zawodowo.					
Aktywizacja zawodowa i integracja społeczna bezrobotnych osób niepełnosprawnych w powiecie ełckim	9	35	0	0	
Bądź aktywny - zainwestuj w siebie	10	0	54	0	
Dofinansowanie projektu POKL. Priorytet VII. Promocja integracji społecznej. Działanie: 7.1. Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji, Poddziałanie: 7.1.2 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez powiatowe centra pomocy rodzinie. Tytuł projektu "Szansa dla Ciebie".	11	15	19	23	10
Niepełnosprawni, Niepowtarzalni - w poszukiwaniu indywidualnych predyspozycji	12	0	0	0	100
Od wykluczenia do usamodzielnienia	13	77	72	91	52
PRIORYTET VII DZIAŁANIE 7.1. PODDZIAŁANIE 7.1.2 GOTOWI DO PRACY	14	34	43	44	25
PROJEKT SYSTEMOWY "OD WSPARCIA DO SAMODZIELNOŚCI"	15	23	29	31	25
Powiatowe Centrum Pomocy	16	48	66	66	50

WYSZCZEGÓLNIENIE		Lata poprzednie		Rok oceny	Prognozy roku następnego
		Rok 2009	Rok 2010		
Rodziny w Ostródzie aktywnie integruje					
Projekt "Będę samodzielny", osoby niepełnosprawne	17	0	40	40	0
Projekt "Otwarcia na wszystko", 50 osób niepełnosprawnych i 40 członków rodzin tych osób	18	90	0	0	0
Projekt "Szansa na lepszą przyszłość", osoby usamodzielniane i osoby niepełnosprawne	19	16	28	22	15
Projekt „Rodzina na medal-rozwoj nowych form wsparcia mieszkańców powiatu piskiego	20	0	35	27	0
Projekt konkursowy "Badania osobowościowe szansą dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym"	21	250	330	0	0
Projekt konkursowy Rodzina zastępczą - Twoją szansą realizowany przez Powiatowy Ośrodek Adopcyjno - Opiekuńczy	22	37	0	0	0
Projekt systemowy " Szansa na przyszłość- aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem"	23	21	26	0	14
Projekt systemowy "Nie-Wykluczeniu Społecznemu"	24			45	0
Projekt systemowy "Powiat Olsztyński aktywizuje"	25	56	70	68	63
Projekt systemowy "Szansa na Twój sukces"	26	30	58	42	22
Projekt systemowy Twoja Szansa realizowany przez PCPR w Giżycku	27	24	30	29	15
Projekt „Droga do samodzielności w Powiecie Piskim"	28	29	24	27	20
Uwierz w siebie – aktywizacja społeczno-zawodowa podopiecznych jednostek pomocy społecznej	29	31	38	69	20
Wsparcie do kwadratu - praktyczna nauka do zawodu Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej	30	0	0	30	0
osoby niepełnosprawne osoby pochodzące z rodzin zastępczych lub w trakcie	31	0	0	14	9

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata poprzednie		Rok oceny	Prognozy roku następnego
	Rok 2009	Rok 2010		
usamodzielnienia				
osoby niepełnosprawne	32	0	20	0
projekt systemowy PCPR "Aktywność i integracja szansą na lepsze jutro"	33	21	27	26
rodzice zastępczy rodzice biologiczni	34	17	0	0

3.9. Współpraca z organizacjami pozarządowymi – zadania zlecone w obszarze pomocy społecznej

Ogólne uwagi dotyczące zasad i podstaw zlecania zadań publicznych organizacjom pozarządowym przez jednostki samorządu terytorialnego zostały zawarte w części dotyczącej współpracy gmin województwa warmińsko-mazurskiego z organizacjami pozarządowymi.

Z analizy zebranych materiałów wynika, że współpraca powiatów z podmiotami trzeciego sektora w naszym regionie w głównej mierze polega na zalecaniu tym podmiotom prowadzenia placówek pomocy społecznej.

W roku 2011 w województwie warmińsko-mazurskim na mocy umów zawartych z 15 starostwami powiatowymi 28 organizacji pozarządowych realizowało zadania publiczne w obszarze pomocy społecznej.

Największą aktywnością w tym zakresie wykazał się powiat ostródzki, który zawarł umowy z pięcioma organizacjami pozarządowymi.

Z analizy sprawozdań jednoznacznie wynika, że te same powiaty, które zawarły umowy z organizacjami pozarządowymi na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej w 2011 roku, zaplanowały tego typu działania również w roku 2012. W roku 2012 planuje się podpisanie 26 umów.

Łączna wartość zadań zleconych organizacjom pozarządowym w 2011 roku w obszarze pomocy społecznej wyniosła 13.408 tys. zł, na rok 2012 zaplanowano kwotę 14.630 tys. zł.

Wysokość środków przekazanych przez poszczególne powiaty w 2011 roku była bardzo zróżnicowana, przy czym najniższa suma przekazanych dotacji w roku 2011 wyniosła 10 tys. zł, a najwyższa 2.996 tys. zł.

Jedynie dwa samorządy powiatowe zawarły umowy z organizacjami pozarządowymi na zlecenie specjalistycznych usług opiekuńczych – łączna wartość zleconych w 2011 roku usług wyniosła 435 tys. zł, z czego 405 tys. zł wydatkowano w powiecie giżyckim, gdzie zawarto umowy z czterema organizacjami pozarządowymi na 6 wszystkich organizacji posiadających umowy w tym zakresie.

Prowadzenie placówek pomocy społecznej w 2011 roku zleciło 11 samorządów powiatowych na łączną kwotę 11.646 tys. zł, zawarto w tym celu umowy z 26 organizacjami pozarządowymi.

Z powyższych danych wynika, że zlecenie zadań polegających na prowadzeniu placówek pomocy społecznej pochłania 87% (11.646 tys. zł) środków przeznaczanych przez samorządy powiatowe na zlecenie zadań z zakresu pomocy społecznej.

Pomimo ogólnych tendencji do zlecania organizacjom pozarządowym zadań w obszarze pomocy społecznej, wśród 21 powiatów województwa warmińsko-mazurskiego niemal 1/3 powiatów nie zawarła w roku 2011 umów tego typu. Nie wykazano również takiego planu na rok 2012. Środki finansowe przeznaczone na ten cel przez powiaty, które zlecają zadania pozostają na tym samym poziomie zarówno w roku 2011 jak i 2012.

**WSPÓŁPRACA POWIATÓW Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI - ZADANIA ZLECONE
W OBSZARZE POMOCY SPOŁECZNEJ (w całym okresie sprawozdawczym)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata poprzednie		Rok oceny	Prognozy roku następnego	
	Rok 2009	Rok 2010			
ZLECONE ZADANIA PUBLICZNE - Ar. 4 ustawy o działalności pożytku publicznego					
Liczba organizacji pozarządowych posiadająca umowy współpracy (zleceń zadań)	1	23	24	28	26
Wartość zleconych zadań publicznych organizacjom pozarządowym	2	9 898	11 203	13 408	14 630
WYBRANY RODZAJ USŁUG POMOCY i INTEGRACJI SPOŁECZNEJ PROWADZONYCH PRZEZ ORGANIZACJE POZARZĄDOWE					
Usługi opiekuńcze					
Liczba zleceń dla organizacji pozarządowych	3	1	1	0	0
Wartość zleceń w tys. zł	4	16	6	0	0
Specjalistyczne usługi opiekuńcze					
Liczba zleceń dla organizacji pozarządowych	5	6	6	6	5
Wartość zleceń w tys. zł	6	384	437	435	404
Prowadzenie placówki pomocy społecznej					
Liczba zleceń dla organizacji pozarządowych	7	22	22	26	24
Wartość zleceń w tys. zł	8	8 984	9 636	11 646	12 531

3.10. Wskaźniki oceny zasobów pomocy społecznej

3.10.1. Wskaźnik wykształcenia kadry kierowniczej PCPR

	liczba osób pełniących funkcje kierownicze posiadających wyższe wykształcenie	liczba wszystkich osób pełniących funkcje kierownicze	wartość wskaźnika (k1/k2)x100% (wartość procentowa)	dynamika (wartość procentowa)
	1	2	3	4
2009	29	30	97	X
2010	31	32	97	100
2011	31	31	100	103
2012 prognozy	31	31	100	100

3.10.2. Wskaźnik profesjonalizacji kadry kierowniczej PCPR

	liczba osób pełniących funkcje kierownicze posiadających specjalizację z organizacji pomocy społecznej	liczba wszystkich osób pełniących funkcje kierownicze	wartość wskaźnika (k1/k2)x100% (wartość procentowa)	dynamika (wartość procentowa)
	1	2	3	4
2009	18	30	60	X
2010	20	32	63	105
2011	22	31	71	113
2012 prognozy	23	31	74	104

3.10.3. Wskaźnik profesjonalizacji kadry PCPR

	kierownicy i pracownicy socjalni posiadający specjalizację z organizacji z pomocy społecznej	pozostali pracownicy posiadający specjalizację z organizacji pomocy społecznej*	liczba wszystkich zatrudnionych w PCPR	wartość wskaźnika ((k1+k2)/k3)x100% (wartość procentowa)	dynamika (wartość procentowa)
	1	2	3	4	5
2009	34	9	331	13	X
2010	38	11	364	13	100
2011	43	14	369	15	115
2012 prognozy	43	17	390	15	100

* nie ujęci w kolumnie 1

3.10.4. Wskaźnik wykształcenia pracowników socjalnych

	liczba pracowników socjalnych posiadających wyższe wykształcenie	liczba wszystkich pracowników socjalnych zatrudnionych w PCPR	wartość wskaźnika (k1/k2)x100% (wartość procentowa)	dynamika (wartość procentowa)
	1	2	3	4
2009	61	68	90	X
2010	70	76	92	102
2011	72	77	94	102
2012 prognozy	71	81	88	94

3.10.5. Wskaźnik profesjonalizacji pracowników socjalnych I

	liczba pracowników socjalnych posiadających specjalizację I st. w zawodzie	liczba wszystkich pracowników socjalnych zatrudnionych w PCPR	wartość wskaźnika (k1/k2)x100% (wartość procentowa)	dynamika (wartość procentowa)
	1	2	3	4
2009	7	68	10	X
2010	7	76	9	90
2011	9	77	12	133
2012 prognozy	9	81	11	92

3.10.6. Wskaźnik profesjonalizacji pracowników socjalnych II

	liczba pracowników socjalnych posiadających specjalizację II st. w zawodzie	liczba wszystkich pracowników socjalnych zatrudnionych w PCPR	wartość wskaźnika (k1/k2)x100% (wartość procentowa)	dynamika (wartość procentowa)
	1	2	3	4
2009	5	68	7	X
2010	7	76	9	129
2011	7	77	9	100
2012 prognozy	7	81	9	100

3.10.7. Wskaźnik dostępności kadry pracy socjalnej

	liczba osób korzystających z pomocy	liczba wszystkich pracowników socjalnych zatrudnionych w PCPR w przeliczeniu na etaty	wartość wskaźnika k1/k2	dynamika (wartość procentowa)
	1	2	3	4
2009	9 355	63,00	148	X
2010	9 942	74,00	134	91
2011	12 788	74,00	173	129
2012 prognozy	13 188	73,00	181	105

3.10.8. Wskaźnik pracy socjalnej PCPR

	liczba osób korzystających z pracy socjalnej	liczba osób korzystających z pomocy PCPR	wartość wskaźnika (k1/k2)x100% (wartość procentowa)	dynamika (wartość procentowa)
	1	2	3	4
2009	6 813	9 355	73	X
2010	7 596	9 942	76	104
2011	7 041	12 788	55	72
2012 prognozy	8 118	13 188	62	113

3.10.9. Wskaźnik obciążenia pracowników socjalnych PCPR

	liczba osób objętych pracą socjalną	liczba pracowników socjalnych w przeliczeniu na etaty	wartość wskaźnika k1/k2	dynamika (wartość procentowa)
	1	2	3	4
2009	6 813	63,00	108	X
2010	7 596	74,00	103	95
2011	7 041	74,00	95	92
2012 prognozy	8 118	73,00	111	117

3.10.10. Wskaźnik kontraktów socjalnych

	liczba osób z zawartym kontraktem socjalnym****	liczba osób korzystających z pomocy PCPR	wartość wskaźnika (k1/k2)x100% (wartość procentowa)	dynamika (wartość procentowa)
	1	2	3	4
2009	204	9 355	2	X
2010	209	9 942	2	100
2011	275	12 788	2	100
2012 prognozy	198	13 188	2	100

**** dotyczy osób, które podpisały kontrakt (nie wliczając członków ich rodzin, którzy również mogą być beneficjentami kontraktu)

3.10.11. Wskaźnik interwencji kryzysowej PCPR

	liczba osób korzystających z interwencji kryzysowej	liczba osób korzystających z pomocy PCPR	wartość wskaźnika (k1/k2)x100% (wartość procentowa)	dynamika (wartość procentowa)
	1	2	3	4
2009	3 940	9 355	42	X
2010	4 279	9 942	43	102
2011	3 450	12 788	27	63
2012 prognozy	4 644	13 188	35	130

3.10.12. Wskaźnik reintegracji społeczno-zawodowej

	liczba osób z indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego plus osób z kontraktami socjalnymi w KIS	liczba osób bezrobotnych w powiecie	wartość wskaźnika (k1/k2)x100% (wartość procentowa)	dynamika (wartość procentowa)
	1	2	3	4
2009	0	103 055	0	X
2010	23	100 079	0	0
2011	0	101 093	0	0
2012 prognozy	0	65 194	0	0

3.10.13. Wskaźnik zaspokojenia potrzeb miejsc w środowiskowych domach samopomocy

	liczba osób umieszczonych w środowiskowych domach samopomocy	liczba osób oczekujących na umieszczenie w środowiskowych domach samopomocy	wartość wskaźnika (k1x100)/(k1+k2)	dynamika (wartość procentowa)
	1	2	3	4
2009	430	54	89	X
2010	526	44	92	103
2011	707	30	96	104
2012 prognozy	743	16	98	102

3.10.14. Wskaźnik zaspokojenia potrzeb miejsc w mieszkaniach chronionych

	liczba osób umieszczonych w mieszkaniach chronionych	liczba osób oczekujących na umieszczenie w mieszkaniach chronionych	wartość wskaźnika (k1x100)/(k1+k2)	dynamika (wartość procentowa)
	1	2	3	4
2009	47	0	100	X
2010	41	0	100	100
2011	49	0	100	100
2012 prognozy	46	0	100	100

3.10.15. Wskaźnik zaspokojenia potrzeb miejsc w domach pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym

	liczba osób umieszczonych w ponadgminnych domach pomocy społecznej	liczba osób oczekujących na umieszczenie w ponadgminnych domach pomocy społecznej	wartość wskaźnika (k1x100)/(k1+k2)	dynamika (wartość procentowa)
	1	2	3	4
2009	396	540	42	X
2010	481	495	49	117
2011	533	471	53	108
2012 prognozy	642	504	56	106

4. OCENA ZASOBÓW POMOCY SPOŁECZNEJ W KONTEKŚCIE REALIZACJI POLITYKI SPOŁECZNEJ PRZEZ SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Zadanie dotyczące sporządzenia oceny zasobów pomocy społecznej (OZPS) służy analizowaniu stanu skuteczności pomocy społecznej i wyznaczaniu priorytetów w obszarze pomocy i integracji społecznej. Dokonywane jest w oparciu o diagnozę zagadnień demograficzno-społecznych oraz danych dotyczących pomocy społecznej i szerzej rozumianej polityki społecznej. Wykonawcami tego zadania są ośrodki pomocy społecznej oraz powiatowe centra pomocy rodzinie, a na poziomie wojewódzkim – Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Dokonanie wnikliwej analizy danych obrazujących poziom, rodzaj i stopień zaspokojenia potrzeb mieszkańców ma wyznaczać dominujące obszary interwencji i wsparcia, a także kierunkować działania podejmowane na rzecz zwiększenia integracji społecznej oraz wzmocnienia rozwoju społecznego zarówno na poziomie lokalnym, jak i regionalnym – w województwie warmińsko-mazurskim.

Ocena zasobów pomocy społecznej na rok 2011 dla województwa warmińsko-mazurskiego sporządzana jest w oparciu o oceny opracowane przez poszczególne gminy i powiaty. Aby dokument przedstawiał całościowo zagadnienie realizacji działań w obszarze polityki społecznej, niezbędne jest przedstawienie informacji na temat realizacji zadań w omawianym obszarze przez Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Realizacja polityki społecznej na poziomie wojewódzkim odbywa się w oparciu o zapisy głównego dokumentu strategicznego województwa, czyli **Strategię Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2020**. Jednym z celów strategicznych tego dokumentu jest wzrost aktywności społecznej, która jest warunkiem rozwoju gospodarczego, likwidowania problemów społecznych, budowania nowych więzi, a także realizacji potrzeb i aspiracji poszczególnych jednostek. Akcent kładziony na aktywność społeczną przyczyniającą się do rozwoju społecznego pokrywa się również z celem głównym zaktualizowanej w roku 2012 **Strategii polityki społecznej województwa warmińsko-mazurskiego do 2020 roku**. Cel Strategii polityki społecznej mówi o tym, że osoby i rodziny z województwa warmińsko-mazurskiego, ich środowiska lokalne i otoczenie instytucjonalne współdziałają ze sobą i są zaangażowane we wzmacnianie integracji oraz aktywizacji społecznej i zawodowej.

W ramach prac nad aktualizacją Strategii dokonano diagnozy problemów i zagadnień społecznych występujących w województwie warmińsko-mazurskim oraz wyznaczono główne kwestie społeczne i priorytety wymagające podjęcia określonych działań.

Bezrobocie jest jednym z najbardziej powszechnych problemów społecznych województwa warmińsko-mazurskiego. Wspieranie bezrobotnych mieszkańców regionu, mające na celu podjęcie przez nich pracy, wymaga rozmaitych działań aktywizujących związanych z podnoszeniem ich potencjału zawodowego. Działania realizowane w oparciu o zapisy Strategii akcentują znaczenie zwiększenia aktywności zawodowej i edukacyjnej mieszkańców województwa, które mają wpływ na rozwój społeczno-gospodarczy regionu.

W ramach dokonanych analiz zauważono, że istotnym problemem społecznym w województwie jest rosnąca dysfunkcyjność rodzin, powiązana z tym niewydolność opiekuńczo-wychowawcza oraz dziedziczenie pewnych negatywnych wzorców postaw i zachowań mogących prowadzić do wykluczenia społecznego całych rodzin lub poszczególnych jej członków, w tym przede wszystkim dzieci i młodzieży. W związku z tym, celem polityki społecznej jest stworzenie warunków do możliwie pełnego rozwoju rodziny i do właściwego jej funkcjonowania.

Uwarunkowania społeczno-ekonomiczne oraz przemiany demograficzne zachodzące w województwie powodują wzrost zagrożenia wykluczeniem społecznym i zawodowym różnych grup społecznych, w tym przede wszystkim osób starszych, niepełnosprawnych, osób młodych, uzależnionych, ofiar przemocy i innych znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji życiowej. Stworzenie możliwości pełnego uczestnictwa wszystkich mieszkańców województwa w życiu społecznym stanowi wyzwanie polityki społecznej. Działania te mają na celu stworzenie możliwości wyjścia z izolacji społecznej oraz wzmacnianie integracji społecznej szczególnie ww. grup społecznych.

Jednym z kluczowych warunków rozwoju województwa jest aktywność społeczna i obywatelska mieszkańców regionu, która zależy od ludzkich postaw i zachowań społecznych oraz wiedzy i umiejętności współdziałania. Dlatego też działania mające na celu wzmocnienie postaw prospołecznych, rozwój kompetencji społecznych i umiejętności współpracy poszczególnych jednostek i grup na rzecz własnego otoczenia wyznaczone zostały, jako jedne z istotnych i przyczyniających się do rozwoju społecznego regionu. Aktywizacja i mobilizacja partnerów lokalnych dla osiągnięcia wspólnych celów jest kluczem do pełniejszego zaspokajania potrzeb społeczności lokalnych. Dlatego też ważne jest nadanie odpowiedniego znaczenia inicjatywom obywatelskim przyczyniającym się do rozwoju koncepcji partycypacji społecznej w świadczeniu usług społecznych.

4.1. Opracowywanie i wdrażanie programów wojewódzkich

Wdrażanie Strategii polityki społecznej na poziomie wojewódzkim przebiega m.in. w oparciu o programy wojewódzkie. Realizacja tych programów odbywa się przy aktywnym współdziałaniu jednostek samorządu terytorialnego, administracji rządowej, jednostek organizacyjnych pomocy i integracji społecznej, instytucji rynku pracy, jednostek organizacyjnych wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, placówek działających w obszarze oświaty, kultury i sportu, podmiotów ekonomii społecznej, organizacji pozarządowych i in.

Szczegółowe informacje dotyczące wdrażania niżej wymienionych programów wojewódzkich znajdują się w corocznie opracowywanych i przyjmowanych przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego raportach i sprawozdaniach. Dokumenty te umieszczane są na stronie internetowej Urzędu Marszałkowskiego.

Poniżej zamieszczono wybrane informacje dotyczące wdrażania poszczególnych programów:

a. Wojewódzki Program Polityki Prorodzinnej na lata 2008-2011 oraz jego kontynuacja: Wojewódzki Program Polityki Prorodzinnej na lata 2012-2016;

W ramach realizacji działań będących odpowiedzią na potrzebę wzmacniania rodziny w jej prawidłowym funkcjonowaniu, istotnym przedsięwzięciem inicjowanym i organizowanym przez Samorząd Województwa są Warmińsko-Mazurskie Dni Rodziny. Odbywają się one corocznie od 1999 roku na przełomie maja i czerwca, służąc integracji rodzin i społeczności lokalnych. W 2011 roku przebiegły one pod hasłem „Rodzina najważniejsza! – Postaw na rodzinę”. Przedsięwzięcie to było szeroko upowszechniane i rozgłaśniane dzięki mediom, tj. na łamach „Gazety Olsztyńskiej”, za pośrednictwem Oddziału Terenowego TVP S.A. w Olsztynie, w Radiu Olsztyn i rozgłośniach lokalnych na terenie województwa, z którymi Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego współpracuje.

Ponadto w roku 2011 (podobnie, jak w latach ubiegłych) wydano dwa numery Biuletynu Rady ds. Rodzin Województwa Warmińsko-Mazurskiego, działającej przy Marszałku Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Samorząd Województwa w ramach realizacji wojewódzkiego programu zachęcał lokalne samorządy do powoływania odpowiednio Pełnomocnika Burmistrza/Pełnomocnika Wójta ds. Rodziny, aby współpracując z danym ośrodkiem pomocy społecznej koordynował monitorowanie lokalnych problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem warunków życia rodzin.

Aby kontynuować w latach następnych działania na rzecz rodziny, opracowano kolejny Wojewódzki Program Polityki Prorodzinnej na lata 2012-2016.

b. Wojewódzki Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Województwie Warmińsko-Mazurskim na lata 2008-2011 oraz jego kontynuacja: Wojewódzki Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Województwie Warmińsko-Mazurskim na lata 2012-2015;

Wśród wielu problemów społecznych występujących w województwie warmińsko-mazurskim, jako jedne z czołowych wysuwają się te związane z alkoholem. Konsumpcja alkoholu ma istotny wpływ na zdrowie fizyczne i psychiczne zarówno jednostek, jak i rodzin, a jej konsekwencje dotyczą nie tylko osób pijących szkodliwie, ale wpływają też na całą populację.

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej, w związku z zakończeniem wdrażania programu wojewódzkiego na lata 2008-2011, podjął w 2011 roku działania zmierzające do opracowania programu na lata kolejne tj. 2012-2015.

W roku 2011 w budżecie województwa na realizację Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zabezpieczone zostały środki w wysokości 805.300 zł. W ramach realizacji działań Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego udzielał wsparcia i rekomendacji w staraniach jednostek prowadzących świetlice o dofinansowanie w ramach programu Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej – „Świetlica, Praca i Staż – socjoterapia w środowisku gminnym”. W 2011 roku dokonano analizy i wstępnej oceny merytorycznej 25 projektów, natomiast zarekomendowano 23 z nich.

Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego włączył się w organizację Konferencji „Pomoc rodzinie w kryzysie”, która odbyła się w październiku 2011 roku w Elblągu. Została ona zorganizowana przez Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie „Szansa”.

Ponadto w roku 2011 udzielano wsparcia publicznym zakładom opieki zdrowotnej, dla których Samorząd Województwa jest organem założycielskim, na podniesienie poziomu świadczonych usług, poprzez modernizacje, remonty oraz doposażenie w niezbędny sprzęt i materiały, w tym:

1. przekazano dotację w wysokości 45.000 zł z budżetu na dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych Samodzielnego Publicznego Specjalistycznego Psychiatrycznego Zakładu Opieki Zdrowotnej we Fromborku,
2. przekazano dotację w wysokości 41.976 zł Wojewódzkiemu Zespołowi Lecznictwa Psychiatrycznego w Olsztynie na pokrycie kosztów związanych z realizacją zadań inwestycyjnych Oddziałów Leczenia Zespołów Abstynenckich oraz Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia,
3. przekazano dotację w wysokości 90.000 zł dla Szpitala Psychiatrycznego Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej na realizację przez Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnień i Współuzależnień w Giżycku zadania: „Podnoszenie kwalifikacji pracowników lecznictwa odwykowego w Województwie Warmińsko-Mazurskim” oraz dotację w wysokości 50.000 zł na wykonanie zadania „Dofinansowanie doposażenia Wojewódzkiego Ośrodka Terapii Uzależnień od Alkoholu i Współuzależnienia w Giżycku”,

4. przekazano dotację w wysokości 8.000 zł Wojewódzkiemu Zespołowi Lecznictwa Psychiatrycznego w Olsztynie na zakup sprzętu i wyposażenia do Oddziałów Leczenia Zespołów Abstynenckich oraz Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia,
5. przekazano dotację podmiotową w kwocie 40.000 zł na doposażenie Samodzielnego Publicznego Specjalistycznego Psychiatrycznego Zakładu Opieki Zdrowotnej we Fromborku.

c. Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Województwie Warmińsko-Mazurskim na lata 2011-2014;

W 2011 roku zadania wynikające z ustawy *o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie* oraz określone w Krajowym Programie Przeciwdziałania Przemocy realizowane były podobnie jak w latach poprzednich, w ramach Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2008-2011.

Ponadto w roku 2011 Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego opracował Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Województwie Warmińsko-Mazurskim na lata 2011-2014.

W ramach działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie Samorząd Województwa inicjuje i dofinansowuje tworzenie w województwie bezpiecznych, przyjaznych dziecku miejsc przesłuchań „Niebieskich Pokoi”. W 2011 roku wsparcie otrzymał powiat gołdapski. Obecnie w województwie funkcjonuje 16 „Niebieskich Pokoi”, z czego utworzenie 9 było inicjowane i wspierane finansowo z budżetu Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

W grudniu 2011 roku Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego zorganizował konferencję „Solidarni przeciw przemocy wobec kobiet – Biała Wstążka”, która była jedną z pierwszych w województwie w ramach Kampanii „Biała Wstążka”.

Ponadto Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego otrzymał w 2011 roku dotację celową z rezerw krajowych oraz środków zabezpieczonych w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej w wysokości 15.000 zł na szkolenie w omawianym zakresie. Samorząd Województwa wspierając samorządy gminne w realizacji zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie przygotował jesienią 2011 roku dwa 2-dniowe szkolenia warsztatowe, przewidziane dla członków i kandydatów do zespołów interdyscyplinarnych ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

d. Wojewódzki Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2009-2012;

Narkomania jest problemem społecznym, który nie tylko dotyka osoby uzależnione, ale również ich otoczenie, rodzinę i najbliższych. W ostatnich latach uzależnienie od środków odurzających uległo zasadniczym przemianom zarówno w aspekcie jakościowym, jak i ilościowym. Stąd też Samorząd Województwa realizuje Wojewódzki Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2009-2012, którego celem jest przeciwdziałanie narkomanii w województwie warmińsko-mazurskim. W ramach realizacji programu podejmowane są działania profilaktyczne zmierzające do zahamowania tempa wzrostu popytu na narkotyki. Osoby uzależnione obejmowane są leczeniem, rehabilitacją, postrehabilitacją. Ponadto prowadzone są badania i monitoring problemu narkomanii w celu zapewnienia dostępu do informacji dla budowania i prowadzenia racjonalnej polityki społecznej w tym obszarze.

W roku 2011 Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego ogłosił otwarty konkurs ofert na wykonanie zadań publicznych przez organizacje pozarządowe w zakresie przeciwdziałania narkomanii, przeznaczając na ten cel 50.000 zł. Złożonych zostało

8 wniosków, które spełniały wymogi formalne i podlegały rozpatrzeniu, z czego wybrano 5 ofert do realizacji i dofinansowania w ramach budżetu Województwa.

W ramach podniesienia poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem środków psychoaktywnych we wrześniu 2011 roku Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Urząd Miejski w Olsztynku, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Olsztynku i Stowarzyszenie Wspierania Działań na Rzecz Osób Potrzebujących Pomocy DROGA zorganizowały konferencję pt. „Profilaktyka narkomanii w środowiskach lokalnych na terenie województwa warmińsko-mazurskiego”.

Ponadto w grudniu 2011 roku Ekspert Wojewódzki przygotowywał dla Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii – Raport w zakresie problemów narkomanii w województwie warmińsko-mazurskim za rok poprzedni.

e. Wojewódzki program wyrównywania szans i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu oraz pomocy w realizacji zadań na rzecz zatrudniania osób niepełnosprawnych na lata 2008-2011 oraz jego kontynuacja: Wojewódzki program wyrównywania szans i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu oraz pomocy w realizacji zadań na rzecz zatrudniania osób niepełnosprawnych na lata 2012-2015;

Rok 2011 był rokiem zamykającym realizację programu wojewódzkiego i w związku z tym jednym z głównych działań Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie w obszarze działań na rzecz osób niepełnosprawnych było opracowanie kolejnego programu na lata 2012-2015. Z uwagi na opracowanie całościowego raportu podsumowującego wdrażanie programu, niektóre dane i informacje dotyczące realizacji tego programu obejmować będą łącznie lata 2008-2011.

W zapobieganiu niepełnosprawności i ograniczaniu jej skutków szczególne znaczenie ma informowanie społeczeństwa na temat głównych przyczyn niepełnosprawności oraz opracowywanie i wdrażanie lokalnych programów sprzyjających zdrowemu stylowi życia. Działania Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego w tym zakresie są realizowane w głównej mierze przez Departament Zdrowia Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Samorząd Województwa w latach 2008-2011 dofinansował, na łączną kwotę 271.700 zł, zadania w zakresie profilaktyki niepełnosprawności realizowane przez organizacje pozarządowe. W ramach tych działań zorganizowano m.in.: imprezy rekreacyjno-sportowe, zajęcia rehabilitacyjne i terapeutyczne, liczne spotkania integracyjne, warsztaty artystyczne itp.

Podstawowym warunkiem sprawnego systemu wsparcia osób niepełnosprawnych jest dostęp do informacji. W związku z tym, opracowano bazę placówek, instytucji i ośrodków wsparcia umożliwiających rehabilitację osób niepełnosprawnych w województwie warmińsko-mazurskim, która jest co roku aktualizowana na podstawie informacji zebranych z powiatów i gmin województwa warmińsko-mazurskiego. Na dzień 31 grudnia 2011 roku baza zawierała 612 adresów podmiotów działających na terenie województwa warmińsko-mazurskiego na rzecz wsparcia osób niepełnosprawnych i ich rodzin. Adresy są dostępne na stronie internetowej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie.

W latach 2008-2011 przeprowadzono szkolenia merytoryczne wspierające podmioty zajmujące się rehabilitacją osób niepełnosprawnych. Łącznie w okresie sprawozdawczym przeprowadzono 15 szkoleń związanych z problematyką osób niepełnosprawnych, w których udział wzięło ponad 620 pracowników jednostek pomocy i integracji społecznej. Ponadto w ramach projektów systemowych POKL (Priorytet VII), współfinansowanych ze środków EFS, pracownicy tych jednostek, jak również Warsztatów Terapii Zajęciowej, Zakładów

Aktywności Zawodowej oraz stowarzyszeń i organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych (ponad 360 osób), uczestniczyli w latach 2010-2011 w 12 szkoleniach.

Samorząd Województwa uznając znaczenie sportu w aktywizacji osób niepełnosprawnych, a także mając na uwadze korzyści psychiczne, zdrowotne, poznawcze wynikające z uprawiania sportu, w latach 2008-2011 dofinansował 237 imprez sportowych o zasięgu międzynarodowym, krajowym i regionalnym. Łączna kwota dofinansowania wyniosła ponad 392.000 zł. W imprezach sportowych uczestniczyło ponad 9.000 osób niepełnosprawnych.

W latach 2008-2011 w maju odbywał się cyklicznie na Starym Mieście w Olsztynie Festyn Integracyjny pn. „Jesteśmy razem”. Głównym organizatorem tego przedsięwzięcia był Warmińsko-Mazurski Sejmik Osób Niepełnosprawnych, przy współorganizacji Urzędu Marszałkowskiego oraz dofinansowaniu z budżetu Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

W 2011 roku zrealizowano badanie dotyczące stopnia przystosowania szkół ogólnodostępnych do potrzeb edukacyjnych niepełnosprawnych dzieci i młodzieży. Wnioski z badania posłużą do inicjowania działań mających na celu zwiększenie dostępu niepełnosprawnych dzieci i młodzieży do szkół ogólnodostępnych, a przez to wyrównywanie ich szans edukacyjnych.

Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego na podstawie art. 35 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku *o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych* (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721, ze zm.) dofinansował, w latach 2008-2011, ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz środków budżetu Województwa, koszty działalności obsługowo-rehabilitacyjnej 5 zakładów aktywności zawodowej: w Giżycku, Elblągu, Kamionku Wielkim, Olsztynie oraz w Biskupcu (utworzony w 2011 roku). Organizatorem nowopowstałego Zakładu Aktywności Zawodowej w Biskupcu jest Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Biskupcu. Decyzją Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie na dofinansowanie kosztów utworzenia i działania Zakładu w Biskupcu, w 2011 roku, przyznano środki w wysokości 492.277 zł. W ZAZ zatrudnionych zostało 28 osób, w tym 20 osób niepełnosprawnych ze znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności. Łączna kwota przeznaczona na utworzenie i działalność wymienionych ZAZ-ów w latach 2008-2011 wyniosła ponad 9,5 mln zł. Były to środki pochodzące z PFRON, znajdujące się w dyspozycji Samorządu Województwa oraz środki z budżetu Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Łącznie na koniec 2011 roku wszystkie ww. Zakłady zatrudniały 226 osób, w tym 160 osób niepełnosprawnych ze znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności.

W 2011 roku, w ramach wdrażania „Wojewódzkiego programu wyrównywania szans i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu oraz pomocy w realizacji zadań na rzecz zatrudniania osób niepełnosprawnych na lata 2008-2011” oraz Projektu systemowego Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej, finansowanego ze środków Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (Priorytet VII), Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie zorganizował debatę pn. „Czy Warmińsko-Mazurski rynek pracy jest przyjazny dla osób niepełnosprawnych”.

W ramach działań na rzecz rozwoju specjalistycznego wsparcia dla rodzin z osobami niepełnosprawnymi, w latach 2009-2011 Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego dofinansował ze środków PFRON, w kwocie 123.293 zł, zadania związane z autonomizacją dzieci i młodzieży niepełnosprawnych.

Ponadto Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego zleca organizacjom pozarządowym realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób

niepełnosprawnych. Szczegółowe informacje dotyczące realizacji tego zadania znajdują się w dalszej części dokumentu.

f. Wojewódzki program na rzecz osób starszych na lata 2009-2013 „Pogodna i bezpieczna jesień życia na Warmii i Mazurach”;

Proces starzenia się społeczeństw powoduje generowanie różnych problemów społecznych oraz znacznych kosztów związanych m.in. z rynkiem pracy (zweżenie rynku pracy, wyższe koszty pracy) oraz zwiększaniem wydatków z budżetu na szeroko rozumiane wsparcie osób starszych we wszystkich sferach ich życia (zdrowie, kultura, pomoc społeczna, itp.). Odpowiedzią na wyzwania demograficzno-społeczne generujące określone kwestie społeczne jest realizowany przez Samorząd Województwa program na rzecz osób starszych na lata 2009-2013 „Pogodna i bezpieczna jesień życia na Warmii i Mazurach”, który ma na celu poprawę jakości życia i funkcjonowania osób starszych oraz kształtowanie pozytywnego obrazu starości w świadomości społecznej, współpracę międzypokoleniową i rzecznictwo interesów. Działania realizowane w ramach programu dotyczą m.in. zdrowia i profilaktyki, rozwoju infrastrukturalnego i socjalnego systemu wsparcia, wspierania aktywności społecznej i zawodowej osób starszych oraz budowania pozytywnego wizerunku osób starszych w społecznościach lokalnych.

W ramach realizacji tego programu w 2011 roku Samorząd Województwa we współpracy z innymi podmiotami zorganizował dwie konferencje dotyczące zagadnień i kwestii pomocy osobom starszym. Były to konferencje pt. „Oblicza współczesnej opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi” oraz „Standardy w pomocy”. Ponadto w ramach akcji promujących działania na rzecz osób starszych od września Gazeta Olsztyńska rozpoczęła comiesięczne wydawanie dodatku „Aktywnie po 50-tce”.

Została również ufundowana nagroda rzeczowa w postaci kamery cyfrowej dla organizacji pozarządowej: Stowarzyszenie Teatr Węgajty z Jonkowa, które zostało laureatem VIII edycji konkursu „Godni Naśladowania” za najlepszą inicjatywę na rzecz osób starszych.

Sporządzony został również raport z monitorowania wdrażania Wojewódzkiego programu na rzecz osób starszych w latach 2009-2010, który został przyjęty przez Zarząd Województwa w październiku 2011 roku. Podjęto również przygotowania do obchodów Europejskiego Roku Aktywności Osób Starszych i Solidarności Międzypokoleniowej 2012.

Ponadto w ramach otwartego konkursu ofert dla organizacji pozarządowych, Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego w 2011 roku zlecił podmiotom trzeciego sektora realizację 6 zadań na rzecz osób starszych na łączną kwotę 38.500 zł.

g. Regionalny Plan Działań na rzecz promocji i upowszechniania ekonomii społecznej w województwie warmińsko-mazurskim na lata 2011-2015.

W 2011 roku opracowany został Regionalny Plan Działań na rzecz promocji i upowszechniania ekonomii społecznej w województwie warmińsko-mazurskim na lata 2011-2015 (RPDES). Plan jest odpowiedzią na potrzebę wzmocnienia aktywności zawodowej różnych grup społecznych znajdujących się w kręgu zagrożenia wykluczeniem społecznym. Celem głównym Planu jest zwiększenie udziału ekonomii społecznej w rozwoju społeczno-gospodarczym województwa warmińsko-mazurskiego ze szczególnym uwzględnieniem aktywizacji zawodowej i społecznej grup zagrożonych wykluczeniem. Działania podejmowane w ramach RPDES mają przyczynić się do stworzenia spójnego systemu wsparcia ekonomii społecznej w regionie, wzrostu świadomości na temat ekonomii społecznej, poprawy efektywności ekonomicznej podmiotów działających w tym obszarze oraz zaangażowania administracji publicznej, w tym w szczególności samorządów terytorialnych na wszystkich szczeblach, w rozwój ekonomii społecznej.

4.2. Organizowanie kształcenia kadr pomocy społecznej

Ważnym zadaniem przyczyniającym się do wzmocnienia realizacji polityki społecznej w województwie w oparciu o art. 21 pkt 2 ustawy *o pomocy społecznej* jest organizowanie szkoleń zawodowych kadr pomocy społecznej. W ramach realizacji tego zadania, ze środków budżetu Województwa, zorganizowano i współorganizowano w 2011 roku 14 szkoleń dla pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej (ośrodków pomocy społecznej, domów pomocy społecznej, powiatowych centrów pomocy rodzinie, placówek opiekuńczo-wychowawczych, środowiskowych domów samopomocy). Odbyły się one w formie szkoleń jedno-, dwu- i trzydniowych, podczas których przeszkolono 573 osoby.

4.3. Inspirowanie i promowanie nowych rozwiązań w zakresie pomocy społecznej

Ponadto do zadań Samorządu Województwa, w oparciu o ustawę *o pomocy społecznej*, należy inspirowanie i promowanie nowych rozwiązań w zakresie pomocy społecznej. Realizując to zadanie, corocznie począwszy od 2001 roku przyznawane są nagrody oraz wyróżnienia pracownikom pomocy i integracji społecznej, a także aktywnym liderom organizacji pozarządowych województwa warmińsko-mazurskiego, w szczególności za:

1. zapobieganie izolacji, marginalizacji i wykluczeniu społecznemu osób i rodzin,
2. aktywizację jednostki i rodziny do rozwiązywania własnych problemów,
3. aktywizację środowisk lokalnych na rzecz rozwiązywania problemów społecznych,
4. działania w zakresie kompleksowej pomocy osobom i rodzinom,
5. tworzenie i realizowanie systemu opieki nad dziećmi i młodzieżą,
6. tworzenie i realizowanie lokalnych programów służących zapobieganiu i rozwiązywaniu problemów społecznych,
7. wdrażanie kompleksowych, nowatorskich rozwiązań we współpracy wielu podmiotów w dziedzinie pomocy społecznej.

W 2011 roku nagrody otrzymało 7 osób, natomiast 9 osobom przyznano wyróżnienia.

4.4. Zlecenie organizacjom pozarządowym zadań z obszaru polityki społecznej

Z uwagi na aktywne włączanie partnerów społecznych w realizację zadań z obszaru polityki społecznej, Samorząd Województwa zleca realizację zadań z tego obszaru, udzielając dotacji na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zleconego zadania organizacjom pozarządowym, o których mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku *o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie* (Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536, ze zm.) oraz podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3 tej ustawy, prowadzącym działalność w zakresie pomocy społecznej.

W roku 2011 przeprowadzono łącznie 3 otwarte konkursy ofert na wykonanie zadań publicznych Samorządu Województwa z zakresu polityki społecznej, w tym z zakresu pomocy społecznej, przeciwdziałania narkomanii oraz rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych. W wyniku rozstrzygnięcia ww. konkursów dofinansowano realizację 40 zleconych zadań publicznych na kwotę 429.902 zł. Łącznie wsparto 34 organizacje pozarządowe, w tym:

1. z zakresu pomocy społecznej dofinansowano realizację 30 zadań zleconych na łączną kwotę 165.315 zł,

2. z zakresu przeciwdziałania narkomanii dofinansowano realizację 5 zadań zleconych na łączną kwotę 50.000 zł,
3. z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, ze środków finansowych PFRON będących w dyspozycji Samorządu Województwa dofinansowano realizację 5 zadań zleconych na łączną kwotę 214.587 zł.

Liczba mieszkańców województwa – uczestników dofinansowanych projektów – wyniosła 10.034 osoby. W ramach dotacji udzielonych organizacjom pozarządowym w zakresie: pomocy społecznej, przeciwdziałania narkomanii oraz rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych w 2011 roku dofinansowano m.in.:

1. programy aktywizujące osoby starsze zagrożone wykluczeniem społecznym,
2. inicjatywy na rzecz rozwoju wolontariatu w obszarze polityki społecznej,
3. działania wspierające osoby bezdomne i zagrożone bezdomnością,
4. festyny integracyjne promujące politykę prorodzinną oraz aktywizację i integrację osób starszych,
5. działania służące tworzeniu warunków do prawidłowego funkcjonowania rodzin,
6. programy profilaktyczno-edukacyjno-informacyjne dla dzieci, młodzieży i ich rodzin, w tym grup podwyższonego ryzyka,
7. programy związane z postrehabilitacją i readaptacją osób uzależnionych,
8. programy szkoleniowe przeznaczone dla osób pracujących z osobami zagrożonymi i uzależnionymi od narkotyków,
9. programy nakierowane na osoby osadzone w zakładach karnych dotknięte narkomania,
10. warsztaty i kursy dla osób niepełnosprawnych, ich rodzin i opiekunów,
11. treningi mieszkaniowe dla osób niepełnosprawnych.

W roku 2012 planuje się przeznaczenie łącznie kwoty 499.000 zł na zadania z polityki społecznej w ramach otwartych konkursów ofert dla organizacji pozarządowych, w tym:

1. z zakresu pomocy społecznej – 149.000 zł
2. z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień:
 - 2.1. zadania z zakresu wychowania w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi – 100.000 zł
 - 2.2. zadania z zakresu przeciwdziałania narkomanii – 50.000 zł
3. z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, ze środków finansowych PFRON będących w dyspozycji Samorządu Województwa – 200.000 zł.

4.5. Realizacja zapisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

W obszarze działań Samorządu Województwa na rzecz rodziny istotną rolę odegrała ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która nałożyła na marszałków województw, w ramach zadania zleconego z zakresu administracji rządowej, obowiązek utworzenia do dnia 31 grudnia 2011 roku ośrodków adopcyjnych w oparciu o wymogi ww. ustawy. Konsekwencją tego była likwidacja z dniem 31 grudnia 2011 roku wszystkich niepublicznych oraz publicznych ośrodków adopcyjno-opiekuńczych, które nie spełniały przedmiotowych wymogów ustawy. W województwie warmińsko-mazurskim w 2011 roku funkcjonowało 7 ośrodków adopcyjno-opiekuńczych, z czego 3 były ośrodkami publicznymi, a 4 ośrodkami niepublicznymi.

Procedury adopcyjne tych ośrodków przejęła nowo utworzona jednostka budżetowa Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego o nazwie „Warmińsko-Mazurski

Ośrodek Adopcyjny w Olsztynie”, powołana z dniem 31 grudnia 2011 roku. Ośrodek Adopcyjny w Olsztynie funkcjonuje od 1 stycznia 2012 roku, natomiast jego filie w Ełku i Elblągu funkcjonują od lutego 2012 roku. Ośrodek wraz z filiami kontynuuje wszystkie procedury przejęte ze zlikwidowanych ośrodków, prowadząc jednocześnie wojewódzki bank danych o dzieciach z terenu województwa oczekujących na przysposobienie.

4.6. Wdrażanie Priorytetu VII Promocja Integracji Społecznej POKL 2007-2013

Działania realizowane w ramach Priorytetu VII Promocja integracji społecznej Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki obejmują zakres polityki i integracji społecznej, których celem jest zapewnienie równego dostępu do zatrudnienia osobom wykluczonym, zagrożonym wykluczeniem społecznym oraz dyskryminowanym na rynku pracy, a także podwyższenie ich statusu zawodowego i społecznego, poprzez przygotowanie ich do wejścia lub powrotu na rynek pracy. Niezbędne są zatem działania ukierunkowane na zwiększenie szans w znalezieniu zatrudnienia poprzez wyrównywanie deficytów wynikających z braku dostępu do określonych dóbr i usług, braku posiadanych kwalifikacji czy też z innych czynników powodujących ograniczenie szans określonych grup społecznych na równoprawny z większością społeczeństwa udział w życiu rodzinnym, społecznym i zawodowym. Ważnym elementem wsparcia w ramach Priorytetu jest eliminowanie różnego rodzaju barier (organizacyjnych, prawnych czy psychologicznych), na jakie napotykać osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, borykające się z problemem dyskryminacji na rynku pracy. Problem ten dotyczy przede wszystkim osób niepełnosprawnych, długotrwale bezrobotnych czy opuszczających placówki wychowawcze i penitencjarne oraz kobiet, postrzeganych w sposób stereotypowy przez pracodawców i otoczenie społeczne, jako pracownicy mniej dyspozycyjni oraz mobilni zawodowo. Ponieważ niektóre grupy zagrożone wykluczeniem społecznym mogą być wspierane zarówno przez instytucje pomocy społecznej, jak również przez publiczne służby zatrudnienia, przyjęto założenie, że osoby, które korzystają z usług systemu pomocy społecznej, będą otrzymywały wsparcie za jego pośrednictwem, natomiast pomoc w readaptacji zawodowej i dostępie do rynku pracy wobec tych osób, które nie są klientami pomocy społecznej świadczyć będą instytucje rynku pracy.

W ramach Priorytetu VII przewiduje się między innymi realizację projektów systemowych, które mogą być realizowane przez regionalne ośrodki polityki społecznej, powiatowe centra pomocy rodzinie oraz ośrodki pomocy społecznej.

W 2011 roku Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w ramach Priorytetu VII POKL przyjął do dofinansowania 121 projektów systemowych, z tego 18 projektów w ramach Poddziałania 7.1.2 „Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez powiatowe centra pomocy rodzinie” oraz 103 projekty w ramach Poddziałania 7.1.1. „Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej”. Łączna kwota przyznanych alokacji w roku 2011 dla ww. jednostek wyniosła 27.159.212 zł

W roku 2012 uczestnictwo w realizacji projektów systemowych zadeklarowało 120 jednostek pomocy społecznej, w tym 102 ośrodki pomocy społecznej i 18 powiatowych centrów pomocy rodzinie. Łączna kwota planowanych alokacji na roku 2012 wynosi 26.869.200 zł.

Oprócz realizacji projektów systemowych wiele jednostek pomocy społecznej aplikuje również o ośrodki finansowe w ramach projektów konkursowych, których istotnym celem jest tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi adaptacyjnych form zatrudnienia, w tym w sektorze ekonomii społecznej, która łącząc cele społeczne z ekonomicznymi, stanowi skuteczny instrument aktywizacji osób doświadczających trudności związanych z wejściem i utrzymaniem się na rynku pracy. W tym kontekście kluczowe znaczenie ma wspieranie przedsiębiorczości społecznej i podmiotów działających na rzecz jej rozwoju,

m.in. poprzez doradztwo, szkolenia oraz usługi finansowo-legislacyjne. Wsparcie w ramach projektów konkursowych będzie, zatem przeznaczone nie tylko dla podmiotów ekonomii społecznej, ale również dla instytucji powołanych do jej wspierania, które poprzez dostarczanie niezbędnej wiedzy i doświadczenia w zakresie zasad prowadzenia działalności gospodarczej, zarządzania zasobami ludzkimi czy stosowania przepisów prawnych, umożliwiają rozwój i funkcjonowanie gospodarki społecznej. Istotnym czynnikiem, wzmacniającym budowę otoczenia sprzyjającego aktywności zawodowej jest również upowszechnianie dialogu społecznego, partnerstwa lokalnego oraz współpracy na rzecz rozwoju zasobów ludzkich na poziomie regionalnym i lokalnym m.in. poprzez budowanie relacji partnerskich w procesie programowania, realizacji i oceny lokalnych strategii polityki społecznej.

W ramach konkursów ogłoszonych w Działaniu 7.2 łącznie do dofinansowania w 2011 roku rekomendowano 17 projektów konkursowych złożonych przez jednostki organizacyjne pomocy społecznej na łączną kwotę przewyższającą 5.500.000 zł, natomiast w ramach Działania 7.3 ogłoszono jeden konkurs w ramach, którego do dofinansowania rekomendowano 8 wniosków o dofinansowanie projektów złożonych przez OPS i PCPR na łączną kwotę 437.148 zł.

4.7. Realizacja Projektu systemowego ROPS pt. „Efektywnie, Fachowo, Skutecznie na Warmii i Mazurach”

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie realizuje własny Projekt systemowy pn. „Efektywnie, Fachowo, Skutecznie na Warmii i Mazurach”, którego celem jest podniesienie kompetencji przedstawicieli instytucji działających na rzecz grup zagrożonych wykluczeniem społecznym z terenu Warmii i Mazur w zakresie aktywnej integracji. Jednym z głównych zadań realizowanych w ramach Projektu systemowego ROPS są specjalistyczne szkolenia skierowane do pracowników jednostek pomocy społecznej, które mają przyczynić się do rozwoju kierunków pracy socjalnej oraz rozwoju form aktywnej integracji w województwie warmińsko-mazurskim. W 2011 roku w ramach Projektu systemowego zorganizowano łącznie 12 modułów szkoleniowych, w których uczestniczyły 1.424 osoby. Ponadto stworzono Forum Wymiany Doświadczeń i Opinii, w ramach którego zorganizowano łącznie sześć debat dotyczących m.in. ekonomii społecznej na Warmii i Mazurach, aktywizacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych oraz aktywizacji zawodowej i społecznej młodzieży. We wszystkich spotkaniach uczestniczyło łącznie 670 osób z terenu województwa warmińsko-mazurskiego.

W 2012 roku planowane jest zorganizowanie 10 modułów szkoleniowych na łączną liczbę uczestników ok. 900 osób. Ponadto stworzona zostanie „Warmińsko-Mazurska Platforma Rozwoju Dialogu Społecznego na rzecz młodzieży” oraz zorganizowana zostanie również kampania promocyjno-informacyjna „Regionalnego Planu Działań na rzecz promocji i upowszechnienia ekonomii społecznej”.

Drugim głównym zadaniem przewidzianym w Projekcie jest realizacja specjalistycznego doradztwa indywidualnego i grupowego dla powiatowych centrów pomocy rodzinie oraz ośrodków pomocy społecznej z terenu województwa warmińsko-mazurskiego. W 2011 roku udzielono 1.835 porad doradczych, natomiast w 2012 roku planuje się udzielenie 1.200 takich porad.

4.8. Obserwatorium Integracji Społecznej

Obserwatorium Integracji Społecznej (OIS) funkcjonuje w strukturze Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej i stanowi element realizacji projektu 1.16 „Koordynacja na rzecz aktywnej integracji” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Działania 1.2 Wsparcie systemowe instytucji pomocy i integracji społecznej Priorytet I Zatrudnienie i integracja społeczna Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013.

Celem istnienia Obserwatorium jest realizacja badań i analiz, które mają służyć jako narzędzie wspierające instytucje działające w obszarze polityki społecznej. Zadaniem OIS jest badanie, monitoring i analiza zjawisk i problemów społecznych występujących w województwie, formułowanie rekomendacji zmian w prowadzonych działaniach lub proponowanie nowych działań, a także upowszechnianie wyników swoich prac badawczych i analitycznych.

Od początku swojej działalności, tj. od 1 stycznia 2010 roku, OIS zrealizował 17 badań i analiz m.in. w takich obszarach, jak: wykluczenie społeczne dzieci i młodzieży, sytuacja życiowa rodzin korzystających z systemu pomocy społecznej w województwie, sytuacja społeczno-zawodowa osób niepełnosprawnych, potrzeby osób starszych, funkcjonowanie Klubów Integracji Społecznej, sytuacja zawodowa pracowników socjalnych oraz inne diagnozy i analizy dominujących problemów społecznych województwa warmińsko-mazurskiego. Wszystkie opracowane raporty dostępne są na stronie internetowej OIS, będącej integralną częścią strony internetowej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

5. WNIOSKI KOŃCOWE

5.1. Realizacja pomocy społecznej w poszczególnych obszarach na poziomie gmin i powiatów

Ocena zasobów pomocy społecznej na poziomie wojewódzkim została sporządzona w oparciu o dane z poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego, a także m.in. wnioski z diagnozy dokonanej w ramach prac nad aktualizacją *Strategii*. Wnioski z oceny zasobów pomocy społecznej w województwie warmińsko-mazurskim i wyznaczone w jej ramach dominujące problemy społeczne oraz potrzeby związane z zasobami kadrowymi i instytucjonalnymi pomocy społecznej znajdują odzwierciedlenie w działaniach realizowanych przez Samorząd Województwa, w tym m.in. w zadaniach realizowanych w oparciu o art. 21 ustawy *o pomocy społecznej*.

W oparciu o wygenerowany na poziomie województwa warmińsko-mazurskiego raport zawierający dane zaciągnięte z oceny zasobów pomocy społecznej sporządzonej przez 116 ośrodków pomocy społecznej i 19 powiatowych centrów pomocy rodzinie z regionu można wyciągnąć następujące ogólne wnioski:

5.1.1. Dane o sytuacji demograficznej i społecznej

Dużym problemem społecznym w województwie jest bezrobocie – wśród osób zarejestrowanych w urzędach pracy, bardzo duża liczba nie ukończyła 25 roku życia (21,4% ogółu bezrobotnych w 2011 roku). Wśród osób bezrobotnych wzrasta liczba osób długotrwale bezrobotnych, a zmniejsza się liczba osób z uprawnieniami do zasiłku, co w konsekwencji potęguje ubóstwo tych osób i spowalnia rozwój gospodarczy regionu. Ubóstwo i uwarunkowania materialne mieszkańców województwa przekładają się na systematyczny wzrost liczby osób oczekujących na mieszkania z zasobów gminy czy mieszkania socjalne. Rozpatrując sytuację rodzin należy zauważyć, że liczba przedszkoli i żłobków nie jest wystarczająca do potrzeb mieszkańców województwa, gdzie duża liczba dzieci ciągle oczekuje na wolne miejsca w tego typu placówkach.

5.1.2. Dane o korzystających z pomocy społecznej

W gminach województwa warmińsko-mazurskiego dominującymi powodami przyznania pomocy są bezrobocie, ubóstwo oraz niepełnosprawność. Znaczną grupę (ponad 30%) spośród odbiorców pomocy społecznej stanowią również osoby, które otrzymały pomoc z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego czy potrzeby ochrony macierzyństwa. Wśród odbiorców pomocy społecznej w gminach dużą grupę stanowią osoby do 18 roku życia. Z pozyskanych danych wynika, że spośród osób do 18 roku życia zamieszkujących województwo warmińsko-mazurskie ponad 20% osób otrzymuje pomoc z ośrodków pomocy społecznej.

Natomiast w powiatach największą grupę odbiorców pomocy, którym przyznano decyzją świadczenie są osoby, które otrzymały pomoc z powodu niepełnosprawności. Wynika to z realizacji przez powiatowe centra zadań zawartych w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 roku *o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych* (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721), polegających na udzielaniu pomocy finansowej osobom niepełnosprawnym ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji

Osób Niepełnosprawnych. Drugą z kolei, największą grupą odbiorców pomocy, którym przyznano decyzją świadczenie z pomocy społecznej, są rodziny zastępcze.

5.1.3. Wybrane usługi pomocy społecznej

Wzrasta liczba rodzin doświadczających sytuacji kryzysowych, często w związku z występowaniem przemocy domowej. Należy jednocześnie zaznaczyć, że mieszkańcy województwa warmińsko-mazurskiego mają coraz lepszy dostęp do poradnictwa specjalistycznego, jednak istnieje potrzeba dalszego rozwoju i zapewnienie dostępu do takiego typu wsparcia. Z analizy danych statystycznych wynika, iż istnieje duże zapotrzebowanie na specjalistyczne poradnictwo, głównie prawne, psychologiczne i pedagogiczne.

Ponadto pomimo obowiązującej ustawy o pomocy społecznej i zapisów dotyczących kontraktu socjalnego, jako skutecznej formy pracy z osobami znajdującymi się w trudnej sytuacji życiowej, prognozuje się spadek liczby zawieranych kontraktów. W związku z powyższym należy intensyfikować działania zmierzające do rozwoju tej formy wsparcia i pracy z klientem.

5.1.4. Instytucje pomocy społecznej

Z uwagi na procesy demograficzno-społeczne związane ze starzeniem się społeczeństwa wzrastają potrzeby dotyczące rozwoju systemu opieki nad osobami starszymi niemogącymi funkcjonować w swoim środowisku oraz zapewnienie wsparcia i rozszerzenia zakresu świadczonych usług opiekuńczych i socjalnych, a także uzupełnienie ich o specjalistyczne usługi wykraczające poza podstawową opiekę i pielęgnację. Pomimo znacznego wzrostu liczby środowiskowych domów samopomocy, domów pomocy społecznej, a także występowania rodzinnych domów pomocy, klubów seniora i uniwersytetów III wieku, nadal istnieje potrzeba rozwoju tego typu placówek.

Biorąc pod uwagę działania na rzecz dzieci i młodzieży zauważa się potrzebę wspierania i promocji powstawania rodzinnych domów dziecka, które z uwagi na swoją specyfikę oferują dzieciom wyższą jakość usług opiekuńczych.

5.1.5. Kadra ośrodków pomocy społecznej/powiatowych centrów pomocy rodzinie

Wzrasta liczba zatrudnianych pracowników socjalnych, co jest spowodowane narastającymi problemami społecznymi i tym samym dużym zapotrzebowaniem mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego na usługi pomocy społecznej. Należy jednak zaznaczyć, że 17 OPS nie spełnia ustawowego wymogu zatrudniania co najmniej 1 pracownika socjalnego na 2.000 mieszkańców (nie mniej jednak niż 3 pracowników socjalnych w ośrodku).

Ponadto wśród osób zatrudnionych w ośrodkach pomocy społecznej pracownicy socjalni stanowią 35,36% kadry, natomiast w powiatowych centrach pomocy rodzinie pracownicy socjalni stanowią 20,87% ogółu zatrudnionych.

Pracownicy socjalni są dobrze wykształceni i podwyższają swoje kwalifikacje (według danych zebranych z pojedynczych sprawozdań OZPS wyższe wykształcenie posiada 60,5% pracowników socjalnych zatrudnionych w OPS-ach i 93,5% pracowników socjalnych zatrudnionych w PCPR-ach). Istnieje jednak ciągle zapotrzebowanie na zatrudnianie i korzystanie z pomocy specjalistów (np. prawników, pedagogów, psychologów).

5.1.6. Środki finansowe na zadania własne i zlecone w obszarze pomocy społecznej

W związku z procesem starzenia się społeczeństwa następuje wzrost wydatków na usługi opiekuńcze związane z koniecznością zapewnienia opieki osobom niezdolnym do samodzielnej egzystencji. Zwiększa się liczba osób kierowanych do domów pomocy społecznej, co generuje koszty związane z ich prowadzeniem i rozwojem, a także umieszczaniem i utrzymaniem mieszkańców w tego typu placówkach. Odnotowuje się również coroczny wzrost kosztów utrzymania mieszkańców w DPS. Według danych uzyskanych z Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie średni, miesięczny koszt utrzymania jednego mieszkańca w domu pomocy społecznej o zasięgu powiatowym, w roku 2011 wyniósł 2.670 zł, natomiast w roku 2012 planuje się kwotę 2.800 zł. Powyższe koszty są ustalone przez starostów poszczególnych powiatów i ogłaszane w wojewódzkim dzienniku urzędowym nie później niż do dnia 31 marca każdego roku.

W analizie zagadnienia dotyczącego finansowania zadań w obszarze pomocy społecznej należy podkreślić również kwestie związane z finansowaniem działań w ramach funduszy europejskich. Zauważalny staje się fakt malejącej liczby realizowanych projektów finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego, jak również liczby ich uczestników. Zarówno w gminach, jak i powiatach zmniejsza się systematycznie liczba osób, które nie zostały jeszcze przeszkolone w ramach projektów unijnych, bądź wyrażają chęć wzięcia udziału w projekcie. Kadra jednostek organizacyjnych pomocy społecznej zaczyna zauważać problem związany z zachęceniem mieszkańców do udziału w projektach.

5.1.7. Współpraca z organizacjami pozarządowymi – zadania zlecone w obszarze pomocy społecznej

Pomimo ogólnych tendencji do zlecania organizacjom pozarządowym zadań w obszarze pomocy społecznej, aż 63,8% samorządów gminnych nie korzysta z tej możliwości. Co więcej w roku 2012 nie planuje się zwiększenia liczby umów zawieranych z podmiotami trzeciego sektora na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej, ani środków finansowych przekazywanych na ten cel. Gminy dotychczas zlecające zadania będą kontynuowały tę formę współpracy, ale wśród zleceniodawców nie pojawi się żaden nowy samorząd. Natomiast wśród 21 jednostek organizacyjnych pomocy społecznej realizujących zadania powiatu w województwie warmińsko-mazurskim, niemal $\frac{1}{3}$ z nich nie zawarła w roku 2011 umów tego typu i nie planuje ich zawarcia w roku 2012. Środki finansowe przeznaczone na ten cel przez powiaty, które w ogóle realizują tego typu działania, pozostają na tym samym poziomie zarówno w roku 2011, jak i 2012.

5.2. Wnioski dotyczące realizacji polityki społecznej w województwie warmińsko-mazurskim

Złożoność i natężenie problemów społecznych występujących w województwie warmińsko-mazurskim wymaga dużego zaangażowania wszystkich podmiotów działających w obszarze pomocy i integracji społecznej. Ponadto niezbędne są określone środki finansowe, zarówno na pomoc pieniężną, jak i niepieniężną, a także realizację działań profilaktycznych, aktywizujących, wspierających osoby i grupy w rozwiązywaniu własnych problemów. Szeroki wachlarz kwestii społecznych i zapotrzebowanie na określone formy wsparcia powodują potrzebę wyznaczenia dominujących priorytetów działań oraz obszarów wsparcia. Należy jednocześnie zauważyć, że na stopień rozwiązywania problemów w obszarze polityki społecznej wpływ ma wiele czynników, w tym m.in. związanych z polityką rynku pracy, ochrony zdrowia, polityką mieszkaniową, polityką oświatową oraz przemianami społeczno-demograficznymi. Znaczące są również zamierzenia i działania realizowane przez inne podmioty polityki społecznej, usytuowane na szczeblu centralnym, regionalnym, jak i lokalnym.

W oparciu o analizę sytuacji społecznej województwa warmińsko-mazurskiego i wnioski z oceny zasobów pomocy społecznej, proponuje się zwrócenie uwagi na następujące kwestie oraz podjęcie działań w ramach realizacji polityki społecznej na poziomie lokalnym, jak i wojewódzkim (w tym w oparciu o Programy Wojewódzkie):

1. Złożoność problemów społecznych występujących w województwie warmińsko-mazurskim ma wpływ na funkcjonowanie rodzin. Jedną z najistotniejszych kwestii społecznych są rosnące dysfunkcje tej podstawowej komórki społecznej. W wyniku przeprowadzonej oceny zauważa się wzrost liczby rodzin doświadczających wielu problemów, w tym m.in. bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, alkoholizmu, przemocy oraz różnych sytuacji kryzysowych. W związku z tym, zadaniem polityki społecznej jest stworzenie warunków do możliwie pełnego rozwoju rodziny i do właściwego jej funkcjonowania. W celu wsparcia rodzin wieloprotymowych zaleca się dalszy rozwój wsparcia i poradnictwa specjalistycznego (prawnego, psychologicznego i rodzinnego), realizację programów i projektów integrujących rodziny i wzmacniających więzi między poszczególnymi jej członkami, a także wzmocnienie współpracy jednostek i podmiotów działających na rzecz rodziny oraz tworzenie interdyscyplinarnych zespołów mających na celu kompleksowe podejście do wspierania i rozwiązywania problemów w rodzinach dysfunkcyjnych. Ponadto należy rozwijać i wzmacniać rolę asystentów rodziny, jako efektywnej formy pracy z rodzinami dysfunkcyjnymi lub znajdującymi się w kryzysie.

2. Z uwagi na stale zwiększającą się liczbę dzieci pozbawionych opieki rodzicielskiej umieszczanych na podstawie wyroków sądów rodzinnych w zastępczych formach opieki, należy rozwijać rodzinne formy opieki zastępczej, szczególnie rodzinne domy dziecka i zawodowe rodziny zastępcze, gdyż oferują one dzieciom wyższą jakość usług opiekuńczych (zbliżoną do rodziny naturalnej), niż całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze. Zasadnym jest również rozwijanie dziennych form opieki środowiskowej nad dziećmi i młodzieżą (np. świetlice środowiskowe, ogniska itp.) oraz wspomaganie rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych zapobiegające procesowi odbierania dzieci i kierowania do placówek całodobowych.

3. Bezrobocie stanowi jeden z dominujących problemów społecznych występujących w województwie warmińsko-mazurskim. Brak pracy, a także niskie dochody z jej wykonywania, przyczyniają się do zwiększania liczby osób korzystających ze świadczeń systemu pomocy społecznej. W związku z powyższym należy wzmacniać działania

aktywizujące osoby znajdujące się w trudnej sytuacji na rynku pracy. W tym kontekście szczególną uwagę należy zwrócić na sytuację osób młodych (do 24 roku życia) i zintensyfikować działania aktywizujące społecznie i zawodowo oraz pobudzające aktywność i wzmacniające zaangażowanie tej grupy osób znajdujących się w trudnej sytuacji na rynku pracy. Mają temu służyć opracowywane oraz realizowane programy oraz projekty nastawione na wyrównywanie szans edukacyjnych i zawodowych grup szczególnie narażonych na problem bezrobocia (osoby młode, osoby w wieku 50+, osoby o niskich kwalifikacjach zawodowych). Wsparciem dla tych osób może być: rozwój specjalistycznego poradnictwa zawodowego, zwiększenie liczby oraz wzmocnienie działania Centrów Integracji Społecznej, Klubów Integracji Społecznej, jak również Młodzieżowych Klubów Integracji Społecznej, jako efektywnych form aktywizacji społeczno-zawodowej. Istotne znaczenie ma także promowanie i wspieranie rozwoju podmiotów ekonomii społecznej, jako alternatywnej formy zatrudnienia oraz propagowanie wolontariatu. Istotne jest również wprowadzanie elastycznych form zatrudnienia oraz powstawanie przedszkoli i żłobków, co ułatwiłoby rodzicom godzenie pracy zawodowej z życiem rodzinnym.

4. Ubóstwo wielu rodzin województwa warmińsko-mazurskiego przekłada się na niski standard życia oraz deficyty w zaspokojeniu podstawowych potrzeb mieszkaniowych. W związku z powyższym niezbędne jest podejmowanie działań zmierzających do poprawy infrastruktury mieszkaniowej województwa, zarówno tej o charakterze socjalnym, jak i mieszkań w zasobach gmin. Zabezpieczenie infrastruktury mieszkaniowej jest także niezbędne dla ograniczenia zjawiska bezdomności.

5. Proces starzenia się społeczeństwa generuje powstawanie wielu kwestii społecznych i problemów mających wpływ na profil działania systemu pomocy i integracji społecznej. Z uwagi na wzrost liczby osób starszych w województwie, pojawia się potrzeba intensyfikowania rozwoju usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych, dostępności do instytucjonalnych form wsparcia, tj. dziennych i środowiskowych domów pomocy społecznej i domów pomocy społecznej oraz podejmowania działań zmierzających do pobudzenia aktywności społecznej osób starszych, która przełoży się na większą samodzielność życiową i niezależność w ich codziennym funkcjonowaniu. Działania te mogą odbywać się poprzez m.in. opracowywanie i realizację programów i projektów na rzecz aktywizacji osób starszych, zlecanie organizacjom pozarządowym zadań publicznych i usług z zakresu pomocy społecznej w obszarze wsparcia osób starszych, rozwój lokalnych form aktywizacji społecznej i wsparcia na rzecz osób starszych (w tym np. dziennych domów pomocy, klubów seniora, Uniwersytetów III Wieku i in.), promocję i wspieranie wolontariatu na rzecz i wśród osób starszych.

6. Istotnym zadaniem pomocy i integracji społecznej w województwie warmińsko-mazurskim jest również tworzenie i rozwijanie sieci placówek działających na rzecz osób niepełnosprawnych i przewlekle chorych, zarówno wsparcia dziennego, jak i całodobowych, prowadzonych m.in. w formie spółdzielni socjalnych i działalności gospodarczej zgodnie z zapisami ustawy *o pomocy społecznej*.

7. Należy podkreślić, że skuteczne rozwiązywanie problemów społecznych warunkowane jest aktywnym uczestnictwem oraz współdziałaniem wszystkich mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego, ich środowisk lokalnych oraz otoczenia instytucjonalnego. W związku z tym zaleca się promowanie znaczenia i wzmacnianie aktywności osób i rodzin w rozwiązywaniu własnych problemów przy wspierającym działaniu podmiotów i instytucji zajmujących się pomocą i integracją społeczną. Ponadto należy zwiększać udział organizacji pozarządowych w życiu lokalnych społeczności i pogłębiać sieć współpracy pomiędzy instytucjami pomocy i integracji społecznej, organizacjami pozarządowymi, instytucjami rynku pracy i przedsiębiorcami. W tym kontekście równie ważne jest podejmowanie działań w partnerstwie lokalnym i dążenie

do zwiększania liczby umów na realizację zadań w obszarze pomocy społecznej zleczanych organizacjom pozarządowym. Sprzyja to budowaniu społeczeństwa obywatelskiego oraz pobudza lokalną aktywność, a także korzystnie wpływa na powstawanie nowych podmiotów trzeciego sektora. Proces zlecania realizacji zadań w zakresie pomocy społecznej organizacjom pozarządowym przez samorządy gmin, powiatów i województwa wymaga stałego monitorowania i ciągłego doskonalenia. Z uwagi na trudną sytuację socjalną dzieci i młodzieży oraz osób starszych w województwie, należy nadal poszerzać i rozwijać różnorodne formy wsparcia organizacji pozarządowych realizujących zadania skierowane szczególnie do tych grup odbiorców.

5.3. Końcowe uwagi organizacyjno-techniczne do narzędzia OZPS

W celu ujednoczenia zakresów danych oraz poziomu ich analizy we wszystkich jednostkach samorządu terytorialnego kraju, ocena zasobów pomocy społecznej sporządzana była w oparciu o opracowane przez Instytut Rozwoju Służb Społecznych w Warszawie (IRSS) narzędzie. Narzędzie to zawiera istotne elementy składające się na system pomocy społecznej w oparciu o obowiązujące zapisy ustawy z dnia 12 marca 2004 roku *o pomocy społecznej*.

Już początkowa faza prac na narzędziu przyniosła wiele pytań i sugestii dotyczących zapisów, brzmień i definicji poszczególnych zagadnień oraz prośb o doprecyzowanie lub uwzględnienie kwestii, które nie znalazły się w stworzonej aplikacji OZPS. Na znaczną część z pojawiających się pytań IRSS udzielał na bieżąco odpowiedzi na swojej stronie internetowej lub w ramach spotkań konsultacyjnych zorganizowanych we wszystkich województwach w kraju (w miesiącach marzec-kwiecień 2012 roku). Z uwagi na fakt, że prace w systemie informatycznym narzędzia OZPS były już prowadzone przez poszczególne jednostki, zmiany w jego budowie nie mogły być dokonane. Pojawiające się rozbieżności w interpretowaniu zapisów w aplikacji oraz decyzje podejmowane przez poszczególne jednostki, co do zakresu załączonych informacji, miały wpływ na jakość danych wygenerowanych na poziomie wojewódzkim. W związku z tym wystąpiła trudność w interpretacji pozyskanych danych oraz wyciąganiu wniosków na poziomie wojewódzkim. Obok ręcznego wprowadzania danych przez osoby sporządzające ocenę, narzędzie stworzyło możliwość pobierania niektórych danych ze statystyki publicznej oraz innych danych dostępnych w statystykach resortowych. Dane te pochodzą z różnych źródeł i są dostępne za różne okresy sprawozdawcze (np. na konkretny dzień roku, na koniec danego miesiąca/kwartału lub za dany rok), co również miało wpływ na dokonaną analizę. W ramach uzupełniania poszczególnych tabel w narzędziu pojawił się również problem sposobu zapisywania braku danych, który w roku bieżącym został rozwiązany poprzez propozycję wpisywania „0” w poszczególne rubryki. Zastosowanie takiego typu zapisu może być jednak mylące i nie odzwierciedlać rzeczywistej sytuacji w danej gminie/powiecie/województwie.

Powyższe ogólne uwagi do narzędzia mają wpływ na dane wprowadzone przez poszczególne ośrodki pomocy społecznej i powiatowe centra pomocy rodzinie oraz na wygenerowaną na poziomie wojewódzkim ocenę zasobów pomocy społecznej. Istotne znaczenie przy opracowaniu oceny zasobów pomocy społecznej na poziomie wojewódzkim miał nałożony przez ustawodawcę okres realizacji tego zadania. Czas na wnikliwą analizę i weryfikację przesłanych ocen jednostkowych był niezwykle krótki. Ponadto wygenerowanie danych na poziomie wojewódzkim możliwe było po wpłynięciu ostatniego sprawozdania do systemu SAC, co nastąpiło w dniu 14 maja br. Od tego terminu możliwe było rozpoczęcie opracowywania materiału zbiorczego. W związku z powyższym nie był możliwy szczegółowy przegląd danych ze wszystkich ocen przesłanych w systemie SAC oraz wnikliwa analiza na poziomie wojewódzkim. Należy jednak zaznaczyć, że IRSS planuje przeprowadzenie ewaluacji narzędzia, w ramach której odbędą się szerokie konsultacje narzędzia z przedstawicielami jednostek samorządu terytorialnego. Ich celem będzie doprecyzowanie i szczegółowe objaśnienie zapisów i definicji. Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego również przekaże swoje uwagi, wnioski i propozycje dotyczące wprowadzenia zmian w istniejącym narzędziu w oparciu o własne spostrzeżenia, które pojawiły się w toku prac na aplikacji OZPS. Pozwoli to na zmodyfikowanie narzędzia oraz stworzenie aplikacji generującej lepszą jakość danych umożliwiających wyciągnięcie bardziej adekwatnych do rzeczywistej sytuacji wniosków, a zwłaszcza opracowanie wniosków i rekomendacji odpowiadających potrzebom mieszkańców województwa na poziomie lokalnym i regionalnym.